

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ,
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ
ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
1. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ.....	4
2. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ.....	8
3. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ.....	34
4. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՍՑԵԱԳՐՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ, ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	53
5. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԲԱՑԱՀԱՅՏՎԱԾ ԻՐԱԿԱՆԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԿԻՐԱՌՎԱԾ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՎՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ.....	64
6. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԵՎ ԴՐԱ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՄ ԱՆԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑ ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱԿՏԻ ԴԵՄ ԲԵՐՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ.....	70
7. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	78
8. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎԱԾ ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....	84
9. ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՌԻՍԿԵՐԻ ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	91
10. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ....	99

Ներածություն

ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ Տեսչական մարմին) նպատակն օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման, տիեզերական գործունեության բնագավառներում անվտանգության և օրենսդրության պահանջների պահպանման ապահովումն է:

Տեսչական մարմնի խնդիրներն են քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտներում ռիսկերի կառավարումը և Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների պահպանումը, ինչպես նաև կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացումը քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման, տիեզերական գործունեության բնագավառներում:

Իր առջև դրված խնդիրները կարգավորելու նպատակով Տեսչական մարմինը 2024 թվականի ընթացքում հետևողականորեն իրականացրել է «ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կանոնադրությունը հաստատելու մասին» 11.06.2018թ. թիվ 730-Լ ՀՀ վարչապետի որոշմամբ իրեն վերապահված և 2024 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրով նախատեսված գործառույթները:

1. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Տեսչական մարմնի կողմից կատարվել են 2024 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրով նախատեսված հետևյալ միջոցառումները՝

- ✓ բեռալցակայաններում, գազալցակայաններում, հրդեհապայթյունավտանգ այլ օբյեկտներում հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների իրականացում.
- ✓ սոցիալական նշանակության օբյեկտներում հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների իրականացում.
- ✓ ամառային դպրոցական արձակուրդների ժամանակաշրջանում իրազեկման աշխատանքների իրականացում ՀՀ տարածքում գործող մանկական հանգստյան ճամբարներում.
- ✓ հրդեհային անվտանգության բնագավառում ստուգված տնտեսավարող սուբյեկտների հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության վերաբերյալ տվյալների բազաների ձևավորում.
- ✓ Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների (մասնաճյուղերում) և իրենց պատկանող Էներգատեղակայանքների վերաբերյալ տվյալների բազաների ձևավորում.
- ✓ ՀՀ կառավարության 2019 թվականի օգոստոսի 08-ի թՀայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին՝ թիվ 1025-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկությունների ներկայացում Վարչապետի աշխատակազմի տեսչական մարմինների աշխատանքների համակարգման

գրասենյակ: Փոփոխությունները հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2024 թվականի թիվ 21-Ն, 88-Ն, 235-Ն, 1248-Ն, 1488-Ն որոշումներով.

✓ ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1697-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկությունների ներկայացում Վարչապետի աշխատակազմի տեսչական մարմինների աշխատանքների համակարգման գրասենյակ.

✓ քաղաքաշինական օբյեկտներն ըստ ռիսկայնության կատեգորիաների դասակարգելու չափորոշիչների հստակեցման նպատակով` ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում.

✓ անվտանգության գոտիների խախտումների հետևանքով պատահարների առաջացումը կանխարգելումն ապահովելու նպատակով` «Էներգետիկայի բնագավառի օբյեկտների անվտանգ շահագործումն ապահովող միջոցառումների մասին» ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հունիսի 6-ի թիվ 1102-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում.

✓ ոլորտային անվտանգության կանոնների պահպանման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման վերաբերյալ իրազեկման աշխատանքների իրականացում, վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի հաղորդագրությունների տարածում.

- ✓ իրազեկում-հանդիպումների կազմակերպում պետական կառավարման համակարգի ներկայացուցիչների, տնտեսավարող սուբյեկտների հետ.
- ✓ 2 իրազեկող տեսանյութերի պատրաստում և հրապարակում.
- ✓ Տեսչական մարմնի ղեկավարի և ղեկավարի տեղակալների, կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարների հետ 1 մամուլի ասուլիսի կազմակերպում և անցկացում 53 հարցազրույցների կազմակերպում և անցկացում.
- ✓ ստացված բողոքների, ահազանգերի, հարցումների (թեժ գծով և գրավոր) վիճակագրության վարում, ամփոփում.
- ✓ տարածքային ստորաբաժանումների կողմից 2020-2023 թվականների ընթացքում կատարած աշխատանքի ուսումնասիրություն:

Տեսչական մարմնի 2024 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրով սահմանված հետևյալ միջոցառումն իրականացվել է մասամբ.

- ✓ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում միայն գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման կայաններում տեսաձայնագրությունների չպահպանելու մասով:

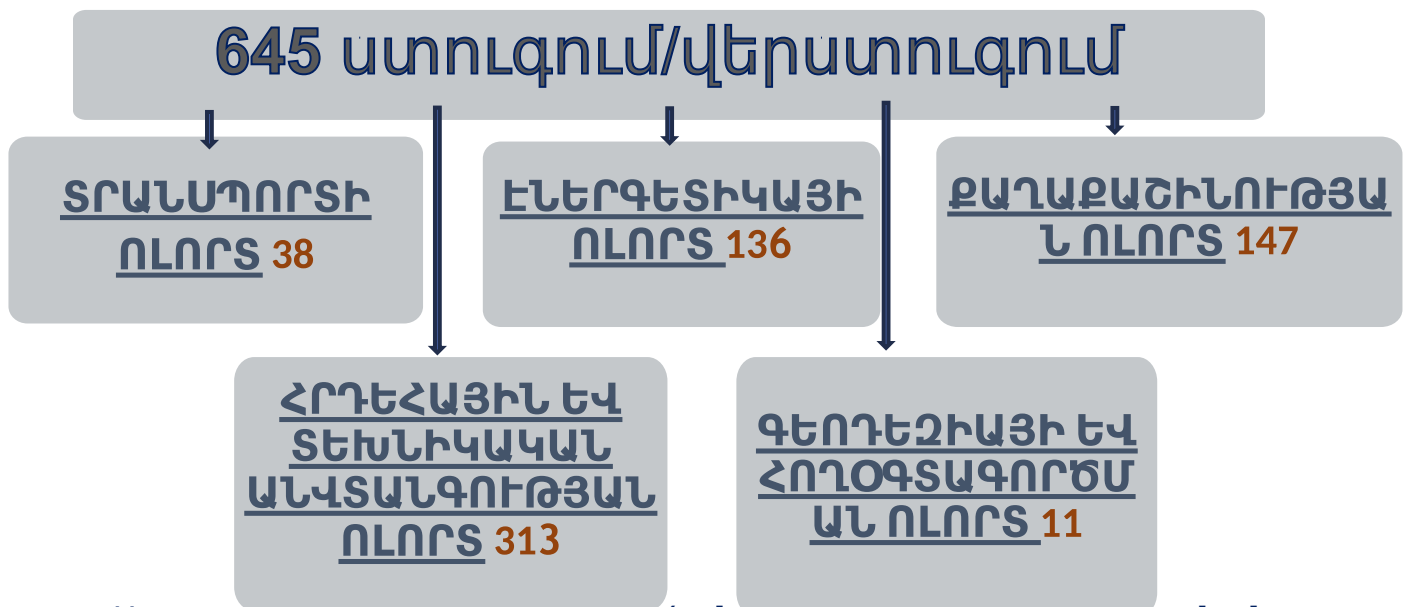
Տեսչական մարմնի 2024 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրով սահմանված հետևյալ միջոցառումները չեն իրականացվել.

- ✓ Նպատակային հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների իրականացում մայրաքաղաքի զվարճանքի բացօթյա վայրերում՝ ատրակցիոնների և այլ սարքավորումների համապատասխանությունը գործող նորմերին վերահսկելու նպատակով.
- ✓ Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին՝ օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկություններ ներկայացում.

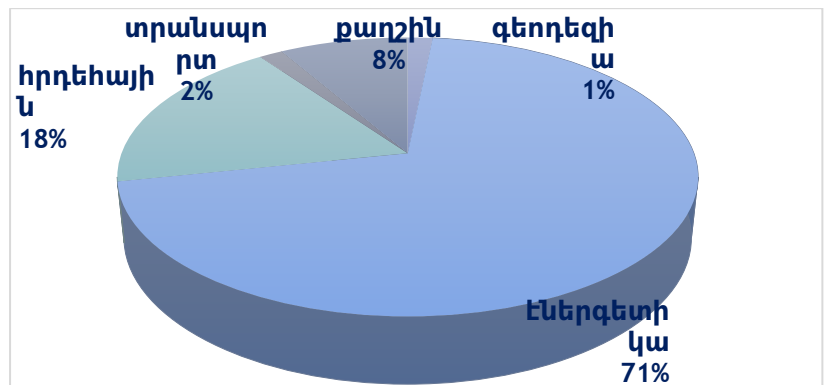
- ✓ Թեւեղեցեալի բնագաւառում և Էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների միջև անհամապատասխանության շտկումն ապահովելու նպատակով՝ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում.
- ✓ «Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու կարգը» հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի թիվ 580-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում.
- ✓ «Վնասակար նյութերի սահմանաքանակները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 16-ի թիվ 182-Ն որոշման մեջ վնասակար նյութերի չափաքանակների վերանայման մասին առաջարկության ներկայացում.
- ✓ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների հետ համագործակցության արդյունքում կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացում.
- ✓ ՀՀ ԲՈՒՀ-երի, դատարանների, այլ կառույցների հետ համագործակցության շրջանակում վերապատրաստումների կազմակերպում.
- ✓ Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանումների դասընթացների կազմակերպում:

2. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԱՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

2024 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է ընդհանուր առմամբ 645 ստուգում, որից 372-ը (57,7%)՝ 2024 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված, 10-ը (1,5%)՝ 2023 թվականի Ստուգումների տարեկան ծրագրից, 40-ը (6,2%)՝ ոչ պլանային ստուգումներ և 223-ը (34,6%)՝ վերստուգումներ: Ըստ բնագավառների ստուգումների բաշխվածությունն ունի հետևյալ պատկերը.

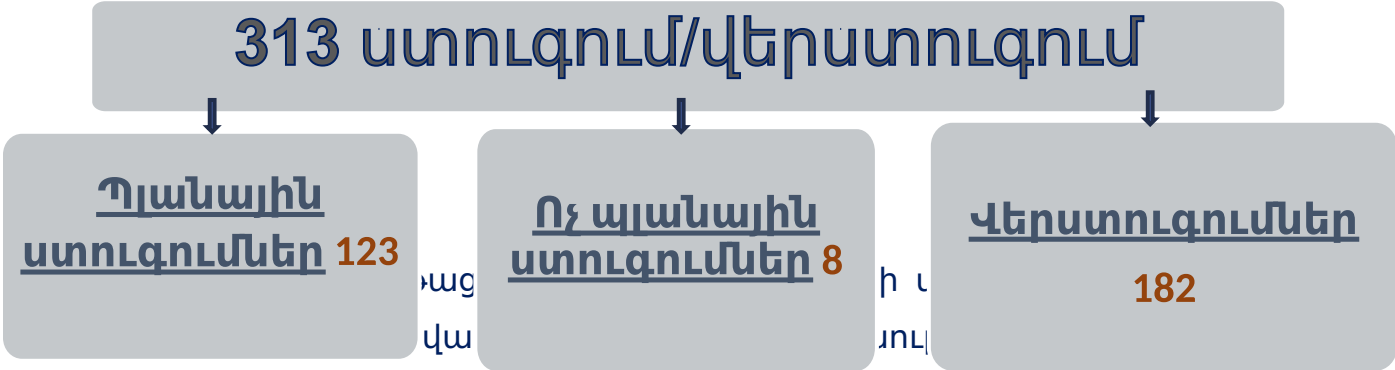
Ստուգումները արդյունքում արձանագրվել է ընդհանուր առմամբ 5142 խախտում, ընդ որում՝ 3664-ը՝ Էներգետիկայի և Էներգասպառման, 938-ը՝ հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, 434-ը՝ քաղաքաշինության, 27-ը՝ հողօգտագործման և 79-ը՝ տրանսպորտի բնագավառներում:

ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնի ստուգումների տարեկան ծրագրով հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում նախատեսված էր կատարել ստուգումներ 163 տնտեսավարող սուբյեկտներին պատկանող 183 արտադրական նշանակության օբյեկտներում, բենզալցակայաններում, գազալցավորման կայաններում, առևտրի և հասարակական սննդի օբյեկտներում, գիտական, ուսումնական, առողջարարական, հանգստյան տների և զբոսաշրջության հաստատություններում, հյուրանոցներում, ընդհանուր նշանակության, հեղուկ, բնական գազերի պահեստներում, մշակութային և կառավարման հիմնարկներում, սոցիալական ապահովության կազմակերպությունում: Նախատեսված ստուգումներից ավարտվել են 115 սուբյեկտին պատկանող 123 օբյեկտների ստուգումներ (նախատեսված քանակի 67,21%): Իրականացվել է ոչ պլանային 8 ստուգում, որից մեկը՝ ՀՀ վարչապետի հանձնարարականի, իսկ 7-ը՝ պետական մարմիններից ստացված գրությունների հիման վրա: Տարեկան ծրագրով նախատեսված 60 օբյեկտ չի ստուգվել փաստացի չգործելու (այդ թվում՝ ժամանակավոր դադարեցման), կոնսերվացման, հաշվառումից հանված կամ սևանկ լինելու պատճառով: Տարեկան ծրագրով նախատեսված, սակայն չիրականացված ստուգումներից 23-ի դեպքում փաստացի գործողների մոտ իրականացվել են հետազոտություններ:

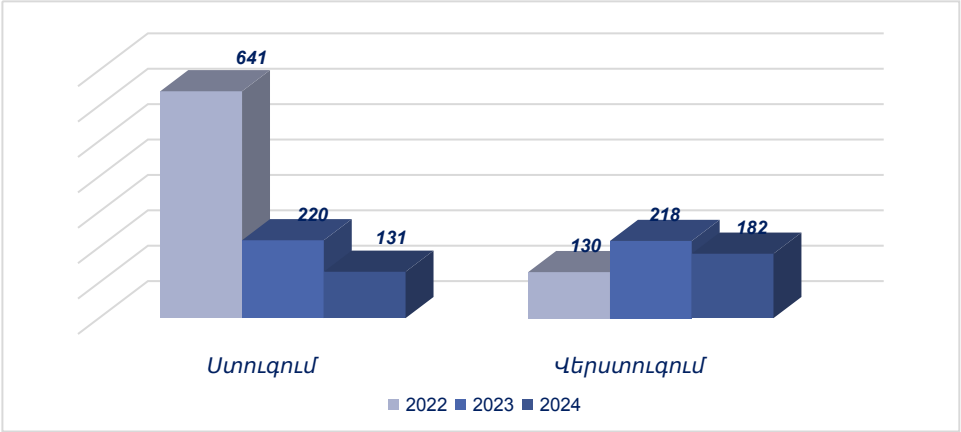
Տեսչական մարմնի ստուգումների տարեկան ծրագրով իրականացված 1 ստուգման և 15 վերստուգման արդյունքներն ամփոփման փուլում են: Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել է 182 վերստուգում:

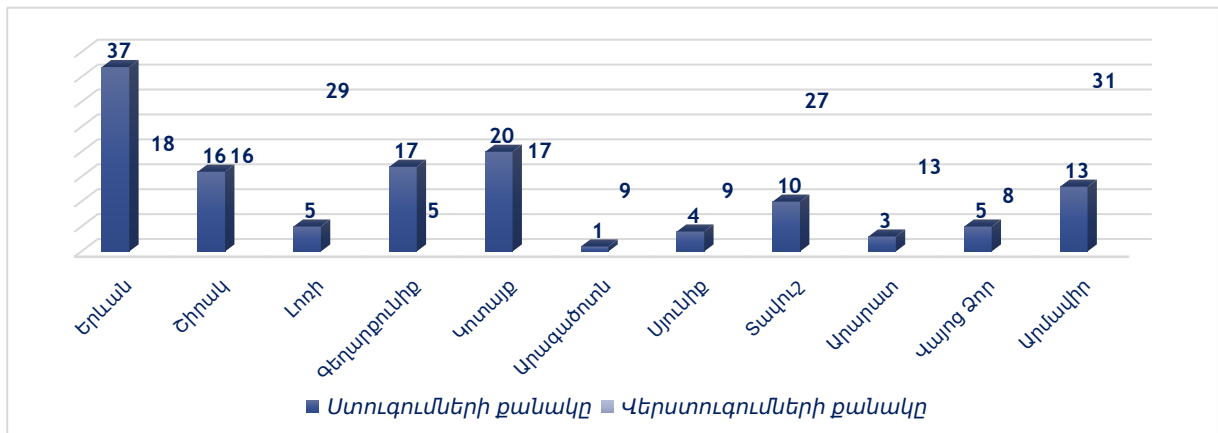
294 օբյեկտների ստուգումներից ավարտվել էին 192 սուբյեկտին պատկանող 210 օբյեկտների ստուգումներ (նախատեսված քանակի 71,4%): Միաժամանակ ավարտվել էր 2022 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված 2 օբյեկտի ստուգում: Ոչ պլանային 8 ստուգում իրականացվել էր ՀՀ վարչապետի հանձնարարականի հիման վրա: 2023 թվականի ընթացքում ընդհանուր առմամբ իրականացվել էր 220 ստուգում և 218 վերստուգում:

2022 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնի ստուգումների տարեկան ծրագրով հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում նախատեսված 590 տնտեսավարող սուբյեկտներին պատկանող 738 ստուգումներից ավարտվել էին 442 սուբյեկտին պատկանող 558 օբյեկտների ստուգումները (նախատեսված քանակի 75,61%), ևս 64 սուբյեկտին պատկանող 83 օբյեկտ ստուգվել էր ըստ անհրաժեշտության: Ոչ պլանային ստուգումներից 58 ստուգում իրականացվել էր ՀՀ վարչապետի հանձնարարականի, 5 ստուգում հանրությունից ստացված բողոքների և 20 ստուգում պետական մարմինների կողմից ստացված գրությունների հիման վրա: 2022 թվականի ընթացքում ընդհանուր առմամբ իրականացվել էր ընդհանուր առմամբ 641 ստուգում և 130 վերստուգում:

2022-2024 թվականների ընթացքում կատարված ստուգումների և վերստուգումների համեմատությունն ունի հետևյալ գրաֆիկական պատկերը.

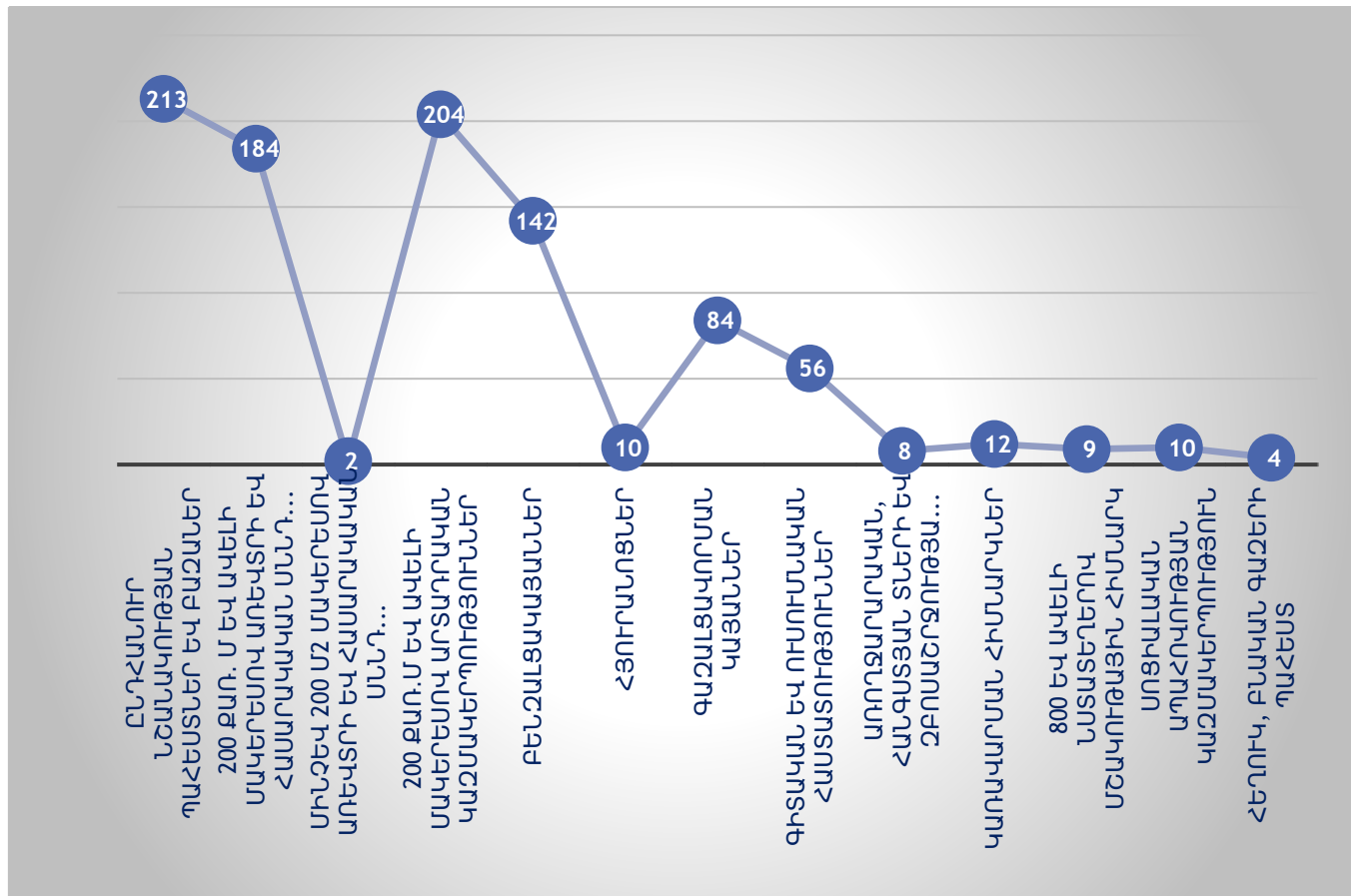

2024 թվականի ընթացքում կատարած ստուգումներ/վերստուգումներն ըստ տարածքային միավորների բաշխված են հետևյալ կերպ.

2024 թվականի ստուգումների արդյունքում պարզվել է, որ առանց թերութւոյնների շահագործվում է 13 օբյեկտ, իսկ մնացած օբյեկտներում արձանագրվել է 938 խախտում:

Արձանագրված խախտումներն ըստ ոլորտների ունեն հետևյալ բաշխվածությունը.

Ընդհանուր նշանակության 27 պահեստներում և բազաներում բացահայտվել է 213 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 22,71%-ը: 2 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ *Էլեկտրամատակարարումն անջատող սարքերը (անջատիչները) չեն գտնվում պահեստից դուրս – 19 դեպք,*
- ✓ *հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմնին – 19 դեպք,*
- ✓ *տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 17 դեպք,*
- ✓ *պահեստային շինությունում օգտագործվում է խրոցակային վարդակներ – 16 դեպք,*
- ✓ *Էլեկտրամատակարարումն անջատող սարքերը (անջատիչները) տեղադրված չեն չայրվող պատի կամ առանձին հենարանի վրա – 15 դեպք,*
- ✓ *Էլեկտրամատակարարումն անջատող սարքերը տեղադրված չեն պահարանի մեջ – 15 դեպք:*

Նշված ժամանակահատվածում ստուգվել է 200 մ² և ավելի մակերեսով առևտրի և հասարակական սննդի 38 օբյեկտ: Ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 184 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 19,62%-ը: 6 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ *հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տազնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմինն - 24 դեպք,*
- ✓ *հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 20 դեպք,*
- ✓ *առևտրի և հասարակական սննդի օբյեկտները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգերով – 19 դեպք,*
- ✓ *տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 17 դեպք,*
- ✓ *արտաքին հրդեհաշիջման համար օբյեկտների տարածքում կամ դրանց մոտակայքում (200 մ շառավղով) նախատեսված չէ առնվազն 1 հրշեջ հիդրանտ կամ նվազագույնը 54 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազան – 14 դեպք:*

Մինչև 200 մ² մակերեսով առևտրի և հասարակական սննդի 1 օբյեկտի ստուգման արդյունքում բացահայտվել է 2 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,21%-ը:

200 մ² և ավելի մակերեսով արտադրական կազմակերպությունների 35 օբյեկտներում բացահայտվել է 204 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 21,75%-ը: Ստուգումներից 1 իրականացվել է ՀՀ վարչապետի հանձնարարականի, ևս մեկն էլ՝ պետական մարմնի կողմից ստացված գրության հիման վրա: Առանց թերությունների շահագործվող օբյեկտները 5-ն են: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ *հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տազնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմինն – 24 դեպք,*
- ✓ *հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 22 դեպք,*

- ✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 22 դեպք,
- ✓ կախված մակերեսի չափերից արտադրական շենքերն ու շինությունները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգերով – 20 դեպք,
- ✓ ներքին հակահրդեհային ջրամատակարարման ցանցի վրա տեղակայված հրշեջ ծորակները համալրված չեն փողակով և փողրակով – 18 դեպք:

27 բենզալցակայանի ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 142 խախտում, ինչը կազմում է արձանագրված խախտումների 15,14%-ը: Միաժամանակ պարզվել է, որ 2 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ հեղուկ վառելիքի ստորգետնյա տարողություններով բենզալցակայանից մինչև այլ շենքերի և շինությունների միջև պահանջվող միջտարածությունները պահպանված չեն – 21 դեպք,
- ✓ արտաքին հրդեհաշիջումն ապահովված չէ տարողություններից 40 մ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա գտնվող ոչ պակաս 2 հրշեջ հիդրանտների կամ ոչ պակաս 100 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազանի միջոցով – 15 դեպք,
- ✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմին – 15 դեպք,
- ✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 14 դեպք,
- ✓ բենզալցակայանը սարքավորված չէ հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգով – 13 դեպք:

Երեք հյուրանոցնում բացահայտվել է 10 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր խախտումների 1,07%-ը: Մեկ օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

Նշված ժամանակահատվածում ստուգվել է 19 գազալցավորման կայան: Ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 84 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 8,96%-ը: Մեկ օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

✓ ԱԳԼՃԿ-ի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների և սարքավորումների միջև նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված չեն – 7 դեպք,

✓ արտաքին հրդեհաշիջումն ապահովված չէ տարողություններից 40 մ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա գտնվող ոչ պակաս 2 հրշեջ հիդրանտների կամ ոչ պակաս 100 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազանի միջոցով – 7 դեպք,

✓ գազալցակայանի տարածքը պաշտպանված չէ շանթապաշտպանության համակարգով – 6 դեպք,

✓ գազալցակայանի տարածքում տեղակայված շինությունները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգով – 6 դեպք:

Գիտական և ուսումնական 7 հաստատություններում բացահայտվել է 56 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 5,97%-ը:

Առողջարարական, հանգստյան տների և զբոսաշրջության մեկ հաստատությունում բացահայտվել է 8 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,85%-ը:

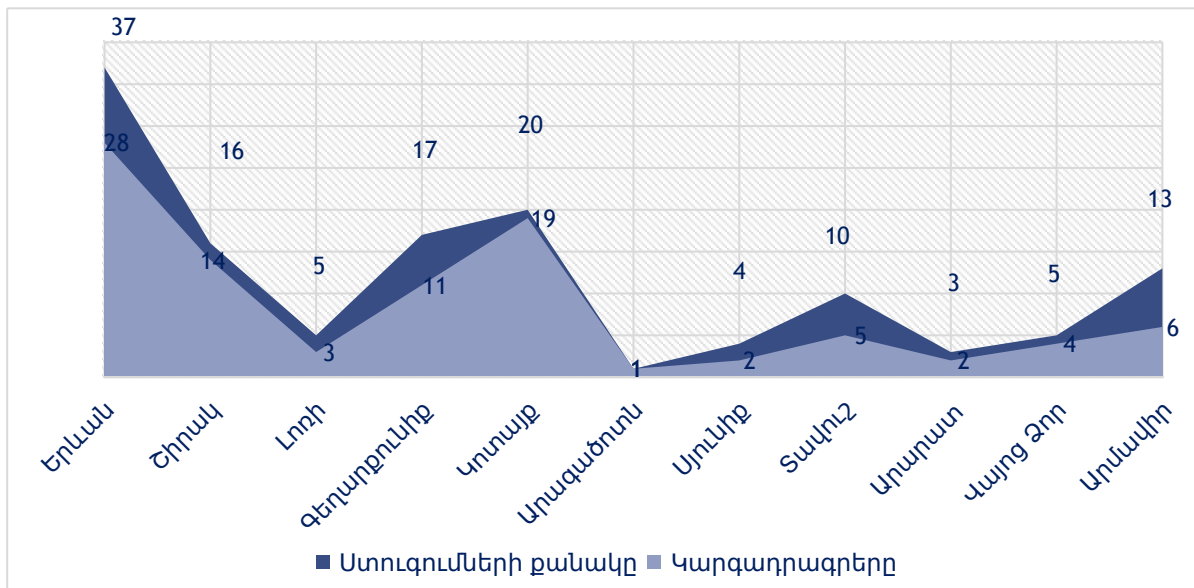
Կառավարման 5 հիմնարկում բացահայտվել է 12 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր խախտումների 1,28%-ը: 2 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

800 և ավելի նստատեղով մշակութային մեկ հիմնարկում բացահայտվել է 9 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,96%-ը:

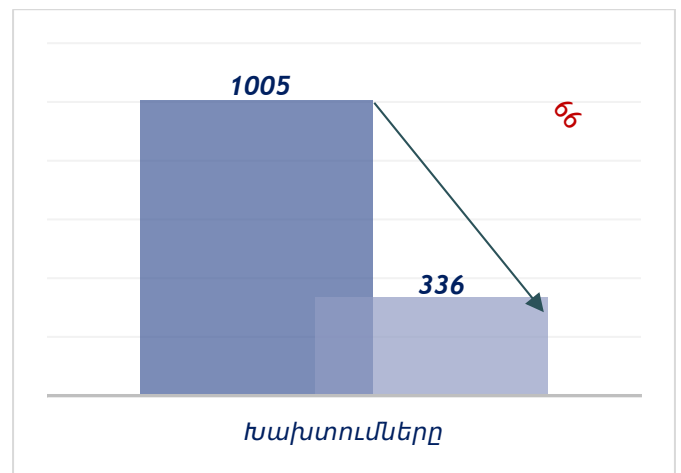
Սոցիալական ապահովության մեկ կազմակերպությունում բացահայտվել է 10 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 1,07%-ը:

Հեղուկ, բնական գազերի մեկ պահեստում բացահայտվել է 4 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,43%-ը:

2024 թվականի ընթացքում իրականացված ստուգումների արդյունքում կազմվել և տրամադրվել է պարտադիր կատարման միջոցառումները և դրանց կատարման ժամանակացույցը սահմանող 95 կարգադրագիր:

Իրականացված 182 վերստուգումների արդյունքում արձանագրվել է խախտումների քանակի նվազում 66,57%-ով: Վերստուգումներով հաստատվել է, որ 94 օբյեկտ (51,65%) ամբողջությամբ վերացրել է ստուգումներով բացահայտված թերությունները:

Ստուգումների և վերստուգումների արդյունքում պարզվել է, որ առանց թերությունների շահագործվում է 101 սուբյեկտի 104 օբյեկտ, դրանք են՝ «ԷԼԻՏ ԳՐՈՒՊ» ՓԲԸ, «ԱԼՎԱՐԴ ՄԱՐԿԱՆԱԿԱՆ ԱՆՈՒՇԱԿԱՆԻ» Ա/Ձ, «ԱԼԱՇԿԵՐՏ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ, «ԻՋԵՎԱՆԻ ԳԻՆՈՒ, ԿՈՆՅԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՓԲԸ /Արմավիրի մարզ, գ. Լեռնագոգ/, «ԺԻՐԱՅՐ ԱԲԳԱՐՅԱՆ ԵՂԻԱՅԻ» Ա/Ձ, «ԳՈՒՐԳԵՆ ՓԱՆՈՍՅԱՆ» Ա/Ձ, «ՄՅԱՍ» ՍՊԸ, «ԷՋՄԻԱՇՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՓԲԸ, «ԱՐՏ ԿԱՀՈՒՅՔ» ՍՊԸ, «ՏԱՇԻՐ ԻՆՎԵՍՏ ԳՐՈՒՊ» ՓԲԸ, «ԳՈԼԴ ԼՈՒՍԱԲԱՑ» ՍՊԸ,

«ՀԱՅՐ ԵՎ ՈՐԴԻ ԲԵԿԱԶԱՐՅԱՆՆԵՐ» ՍՊԸ, «ՌԿ» ՍՊԸ, «ԱՅԳԵԿ ԹՈՂՆԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ՖԱԲՐԻԿԱ» ՍՊԸ, «ՓԱԹԻԼԱ» ՍՊԸ, «ՄԱՅ ՍՈՒԻԹ ԳԱՐԴԵՆ» ՍՊԸ, «ԳԱՐԻԿ ԽԱՉՈՅԱՆ ՌՈԲԵՐՏԻ» Ա/Զ, «ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ ՎԵՐԳԻՆԻ» Ա/Զ, «ՍՈՆՅԱ ԱՍԼԱՆՅԱՆ ԱՐՇԱՎԻՐԻ» Ա/Զ, «ՏԱՐՈՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ» Ա/Զ, «ՍԱՄ ԼԻ ՇԱՄ» ՍՊԸ, «ՍՏԵՓՇԻՆ» ՍՊԸ, «ԾԻՐԱՆ ՄԱՐԿԵՏ» ՍՊԸ /Արմավիրի մարզ, ք. Էջմիածին, Սպանդարյան փ. 23/37 և Լոռու մարզ, ք.Վանաձոր, Գր.Լուսավորիչի 45/, «ՄՀԵՐ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ» ՍՊԸ, «ԴԻԼԻՋԱԶ ՎԱՅՆ» ՍՊԸ, «ՖԼԵՇ» ՍՊԸ /Արարարատի մարզ, ք. Մասիս, Էջմիածնի խճուղի 1 և Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ, Երևանյան խճուղի 98/, «ՍԻԹԻ ԱԽՈՏՆԻԿՈՎ» ՍՊԸ, «ԳՈՌ ՊԼԴՈՒԿՅԱՆ ՊԱՎԵԼԻ» Ա/Զ, «ՍԱՄՎԵԼ ՍԱՐԳՍՅԱՆ ՎԻԼԻԿԻ» Ա/Զ, «ԿՈՐՍՈ» ՍՊԸ, «ՂԱԶԱՐ ՓԱՆՈՍՅԱՆ» Ա/Զ, «ԱՐՄԵՆԻԱ ՎԱՅՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՍՊԸ, «ԱԼԱՐԵԼԼԻ» ՍՊԸ, «ՎԱՆԱՐԻ» ՍՊԸ, «ԱՐԹՎԻԼԼՇԻՆ» ՍՊԸ, «ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ» ՊՈԱԿ, «ԼԱՍՏԻՎԵՐ ՌԵԶՈՐՏ» ՍՊԸ, «ԱՊԱԳԱ ՏՈՒՐ» ՍՊԸ, «ՎԱԺ» ՍՊԸ, «ՀԱՏՄ» ՍՊԸ, «ՄՈՍԴԱՎՇԻՆ» ՍՊԸ, «ԱՐԲՐԵՆ» ՍՊԸ, «ԱՄԲԵՐԴ ՀԷԿ» ՍՊԸ, «ԱՐ-ԳՈ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ /Արմավիրի մարզ ք. Արմավիր Երևանյան փ. 33/1 և Երևանյան փ. 33/4/, «ԱՐԹՈՒՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍԻ» Ա/Զ, «ՍՊԵՑ 1» ՍՊԸ, «ՀԵՐՄԻՆԵ ԶՈՀՐԱԲՅԱՆ ՄԱԹԵՎՈՍԻ» Ա/Զ, «ԿԵՆԱՑ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ, «ՎՈՒԴԲԼԱՆԿՍ» ՍՊԸ, «ԶԱԶ» ՍՊԸ, «ԵՎՐՈՊԱ ԿԱՀՈՒՅՔ» ՍՊԸ, «ԷԿՈ ՖՐԵՇ ՄԱՇՐՈՒՄՍ» ՍՊԸ, «ՖՈՔՍԵԹ» ՍՊԸ, «Ա.ՎԱՐՈՍՅԱՆ ԵՎ ԸՆԿԵՐՆԵՐ» ՍՊԸ, «ՍՈՆՅԱ ՂԱԶԱՐՅԱՆ ԴԱՐՉՈՅԻ» Ա/Զ, «ՏԱՇԻՐ-ԿԱՐ» ՓԲԸ, «ԿԱԹՆԱՌԱՏ» ՍՊԸ, «ՊՌՈՇՅԱՆԻ ԿՈՆՅԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՍՊԸ, «ԹԱՄԱՐԱ ԵՎ ԱՆԻ» ՓԲԸ, «ՄՀԵՐ ԱՌՈՒՍՏԱՄՅԱՆ» Ա/Զ, «ԱՍՏՂԱՍԱՐ» ՍՊԸ, «ԷՅՉ ԷՅ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ /Տավուշի մարզ, ք. Իջևան, Գանինի 13/, «ԱԽԹԱԼՇԻՆ» ԲԲԸ, «ՍԱՐՏՈՆ» ՍՊԸ, «ՎԼԱԴ ՀԱԿՈԲՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՄԱԿՑՎԱԾ ԿԵՐԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՓԲԸ, «ՀԱՄՈՎ ԿԱԹ» ՍՊԸ, «ՄԱՐԻԱ ՍԱՖԱՐՅԱՆ ԱԼԲԵՐՏԻ» Ա/Զ, «ԱՐԵՆ ԲԱՂՂԱՍԱՐՅԱՆ ՅՈՒՐԻԿԻ» Ա/Զ, «ՎԱՀԱԳՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ՍԵՅՐԱՆԻ» Ա/Զ, «ԴԻԼԻՋԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐԿ» ՊՈԱԿ, «ՖՐԵՇ 1» ՍՊԸ, «ԳԱԶՊՐՈՍ ԱՐՄԵՆԻԱ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱԶԴԴԱՆ-5 ՀԻՄՆԱՐԿ» ՀՄ, «ՆԻԿՈԼԱ ԻՆԹԵՐՆԵՅՇՆԼԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ, «ԳԻՆԱՑ-ՎԱՆԲԵՐԳ» ՍՊԸ, «ԿԱՀՈՒՅՔԻ ԱՇԽԱՐՀ» ՍՊԸ, «ԳԱԶՈՍՖԵՐԱ» ՍՊԸ, «ՀԱՍՄԻԿ ԳԵՂԱՄՅԱՆ ՍԵՐՅՈԺԱՅԻ» Ա/Զ, «ԱՆԻԹՈՎ» ՍՊԸ, «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶԻ ԱԼԱՎԵՐԴՈՒ ԹԻՎ 12 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ»
 ՊՈԱԿ, «ՄԵՀՐԱՔՅԱՆ ԵՎ ՈՐԴԻՆԵՐ» ՍՊԸ, «ՌԱՖԱՅԵԼ ԳԱՐԵԳԻՆՅԱՆ ԱԼՔԵՐՏԻ»
 Ա/Ձ, «ԱՐՄՏԵԶՍ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ, «ԼԱՄԻ ԻՆՏԵՐՅԵՐ ԴԻՉԱՅՆ» ՍՊԸ, «ԳՐԻԳՈՐ
 ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ ԹԱԴԵՎՈՍԻ» Ա/Ձ, «ԱԼՖԱ-ՖԱՐՄ» ՓԲԸ /Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի,
 Շահումյան փողոց 188/, «ՆԱՏԱԼԻ ՖԱՐՄ ԴԵՂԱՏՈՒՆ» ՍՊԸ /Շիրակի մարզ, ք.
 Գյումրի, Գորկու փողոց 109 շենք 2/, «ԳՈԳԻ ԳԱՍ» ՍՊԸ, «ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ ՎԱՅՆ»
 ՍՊԸ, «ՌՈՒԶԱՆՆԱ ՕՀԱՆՅԱՆ ԿԱՐՈՅԻ» Ա/Ձ, «ՀԱՐՈՒԹ ԳԱԼԵՉՅԱՆ ԻՎԱՆԻ» Ա/Ձ,
 «ՄԱՐՏԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ԺՈՐԱՅԻ» Ա/Ձ, «ՆԻԿՎԻՆ» ՍՊԸ, «ԲԵԿՈՆ ՊՐՈԴՈՒԿՏ»
 ՍՊԸ, «ԱՐԻԿՈ-ԳՈՌ» ՓԲԸ, «ԱՐԴԱ ԳԱԶ» ՍՊԸ, «ՅՈՒ ԵՎ Մ» ՍՊԸ, «ԵՐԱՄԱՐ» ՍՊԸ,
 «ԼԻԼԻԹ ԵՎ ՍՅՈՒԶԻ» ՍՊԸ, «ՄԵԳԱՀՈՄ» ՍՊԸ, «ՌԷԴ ԿՈՄՖՈՐՏ» ՍՊԸ,
 «ՄԻՐԶՈՅԱՆՍ» ՍՊԸ:

2024 թվականի կատարված ստուգումների 39,3%-ը կազմում են տարեկան
 ծրագրով նախատեսված ստուգումները, 2,55%-ը՝ ոչ պլանային ստուգումները
 և 58,15%-ը՝ վերստուգումները: 2024 թվականի ստուգումների տարեկան
 ծրագրով նախատեսված 1 ստուգման միջին տևողությունը կազմել է 2,97 օր
 (2023 թվականին՝ 3,26 օր, 2022 թվականին՝ 3,97 օր,): Յուրաքանչյուր ստուգման
 համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չի գերազանցել 2,2-ը (2023
 թվականին՝ 2,18-ը, 2022 թվականին՝ 2,07): Ոչ պլանային ստուգումների 1
 ստուգման միջին տևողությունը կազմել է 3,13 օր (2023 թվականին՝ 2,25 օր,
 2022 թվականին՝ 3,17 օր): Յուրաքանչյուր ստուգման համար հատկացված
 մարդկային ռեսուրսը չի գերազանցել 2,75-ը (2023 թվականին՝ 2-ը, 2022
 թվականին՝ 1,89-ը): 1 վերստուգման միջին տևողությունը կազմել է 1,45 օր
 (2023 թվականին՝ 1,34 օր, 2022 թվականին՝ 1,47 օր): Յուրաքանչյուր
 վերստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չի գերազանցել
 2,2-ը (2023 թվականին՝ 2,33-ը, 2022 թվականին՝ 2,09):

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՍՊԱՆՈՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

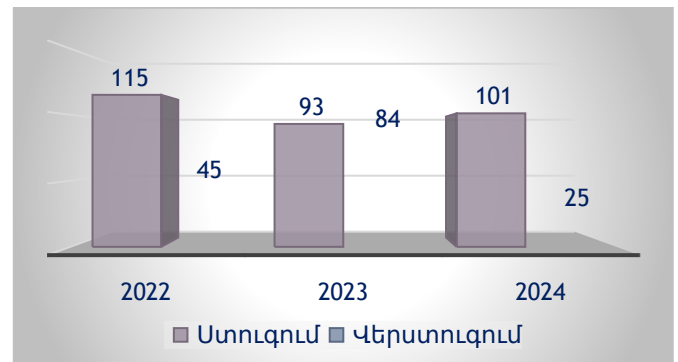
2024 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով Էներգետիկայի և
 Էներգասպառման բնագավառում նախատեսված էր կատարել ստուգումներ
 124 տնտեսավարող սուբյեկտներին պատկանող 127 օբյեկտում: Հաշվետու

Ժամանակահատվածում իրականացվել է 101 ստուգում (նախատեսված ընդհանուր քանակի 79,5%-ը) 100 տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ: Ավարտվել է 2023 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված 10 օբյեկտի ստուգում: Պլանավորված ստուգումներից 26 օբյեկտ (20,5%) չի ստուգվել չգործելու, գազամատակարարման դադարեցման, վարձակալության և այլ պատճառներով: Միաժամանակ իրականացվել է 25 վերստուգում: Ավարտված 4 ստուգման արդյունքներն ամփոփման փուլում են:

2023 թվականին նախատեսված էր կատարել ստուգումներ 135 տնտեսավարող սուբյեկտին պատկանող 137 օբյեկտներում, որից ավարտվել էին 92 տնտեսավարող սուբյեկտներին պատկանող օբյեկտների ստուգումները (նախատեսված քանակի 66,4%-ը): Միաժամանակ ավարտվել էր 2022 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված 1 օբյեկտի ստուգում: Իրականացվել էր 84 վերստուգում:

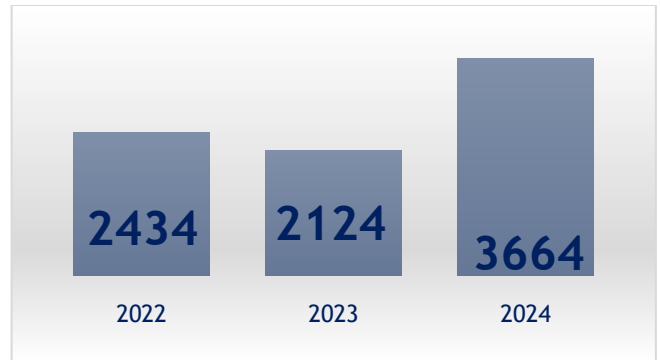
2022 թվականին նախատեսված 147 օբյեկտների ստուգումներից տարվա ընթացքում

ավարտվել էր 115-ը (78,8%), միաժամանակ իրականացվել էր 45 վերստուգում: Ստուգումների և վերստուգումների ընդհանուր քանակի բաշխվածությունն ունի հետևյալ պատկերը.

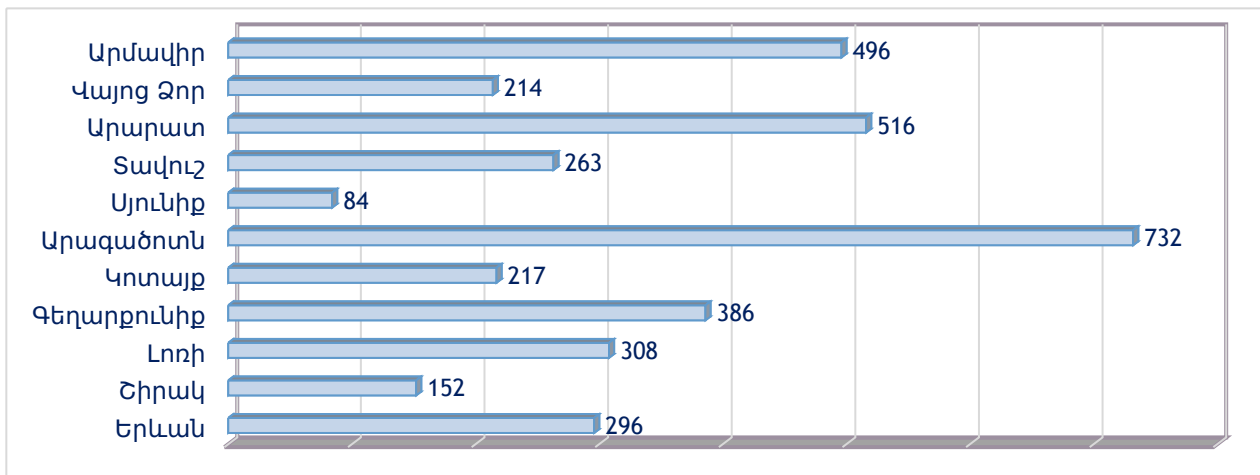

2024 թվականի ստուգումների արդյունքում պարզվել է, որ առանց թերությունների շահագործվում է 2 օբյեկտ (ստուգված օբյեկտների մոտ 2%-ը)՝ Գեղարքունիքի («ԱՄԵ-

ԲԻԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ) և Սյունիքի («ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ ԿԱՌՈՒՅՑ» ՍՊԸ) մարզերում (2023թ.՝ 1 օբյեկտ, 2022թ.՝ 4): Մնացած օբյեկտներում արձանագրվել է 3664 խախտում (2023թ.՝ 2124 խախտում, 2022թ.՝ 2434 խախտում):

Հաշվետու տարվա ընթացքում հայտնաբերված խախտումների հանրագումարն ըստ մարզերի ունի հետևյալ գրաֆիկական պատկերը.

Էլեկտրաէներգետիկայի բնագավառում և էլեկտրասպառման ոլորտում 53 տնտեսավարող սուբյեկտի (կամ դրա մասնաճյուղերի) տեխնիկական ստուգումների արդյունքում գրանցվել է 825 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր 3664 խախտումների 22,5%-ը: Հիմնական խախտումներն են.

✓ *չեն գնահատվել գործող էլեկտրատեղակայանքներում աշխատանքի անվտանգության ապահովման համար վտանգավոր և վնասակար գործոնների ազդեցության ռիսկերն՝ ըստ ռիսկանության չափանիշների - 13 դեպք,*

✓ *չեն ներկայացվել գրավոր էլեկտրամատակարար կազմակերպություն էլեկտրամատակարարի հետ օպերատիվ խոսակցությունների վարման իրավունք և պարտականություն ունեցող պատասխանատու անձի տվյալները և հեռախոսահամարները – 13 դեպք,*

✓ *չեն կազմակերպվել բաշխիչ սարքի էլեկտրասարքավորման փորձարկումներն՝ ըստ համապատասխան նորմերի – 13 դեպք:*

Գազի համակարգի 86 տնտեսավարող սուբյեկտի (կամ դրա մասնաճյուղի) տեխնիկական ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 1672 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր 3664 խախտումների 45,6%-ը: Հիմնական խախտումներն են.

✓ *առկա չեն գազի տնտեսության շահագործման, գազի սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման հատուկ հրահանգները - 70 դեպք,*

✓ *չեն վերանայվել և ճշտվել 2 տարին մեկ անգամ վերոնշյալ հրահանգները - 70 դեպք,*

✓ *պարբերաբար չեն անցկացվել գազատարների պրոֆիլակտիկ ստուգումներն՝ ըստ հաստատված ժամանակացույցի - 73 դեպք,*

✓ *չի իրականացվել գազատարների և նրանց կառույցների վիճակի շրջայցն ըստ հաստատված ժամանակացույցերի՝ գազատար ուղեգծերի պարբերաբար շրջայցման եղանակով - 63 դեպք:*

✓ *չեն ենթարկվել գազատարները պարբերական պրոֆիլակտիկ ստուգման՝ շահագործման ընթացքում նրանց կիպությունը, խողովակաշարի մետաղի, զոդակարերի, կոռոզիոն և մեկուսացման վիճակը որոշելու համար – 62 դեպք:*

Գազաբաշխման և գազասպառման միջին և բարձր ճնշման 85 էներգատեղակայանքի տեխնիկական ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 741 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր 3664 խախտումների 20,2%-ը: Հիմնական խախտումներն են.

✓ *առկա չեն գազատարների տեխ.սպասարկման աշխատանքների կատարման՝ հրդեհային անվտանգության հրահանգները - 70 դեպք և աշխատանքների կատարման անվտանգ մեթոդների հրահանգները - 66 դեպք,*

✓ *չի կատարվել գազատարի տեխնիկական շահագործման՝ պրոֆիլակտիկ պլանային նորոգումը - 72 դեպք և շրջայցային/տեխնիկական սպասարկումը – 69 դեպք,*

✓ *առկա չէ շահագործման ընդունված գազատարի համար կազմված և գազատարը բնութագրող հիմնական ցուցանիշներով տեխնիկական անձնագիրը - 50 դեպք:*

Գագի համակարգի՝ գազափոխադրման բարձր ճնշման 3
Էներգատեղակայանքի տեխնիկական ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 100 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր 3664 խախտումների 2,7%-ը:

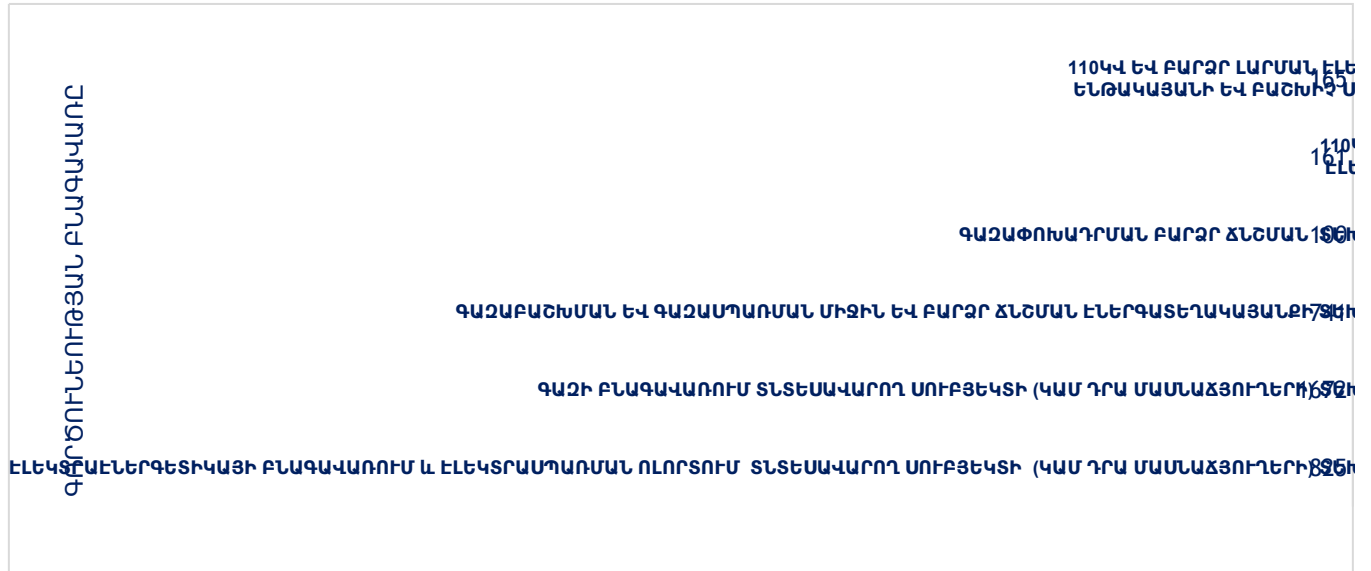
110կՎ և բարձր լարման 11 Էլեկտրատեղակայանքի՝ Էլեկտրահաղորդման
օդային գծի տեխնիկական ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 161 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր 3664 խախտումների 4,4%-ը: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ առկա չեն օդային գծի ուղեգծի տարածքի բնահողի հաղորդականության մասին տվյալները - 15 դեպք,
- ✓ չի ձևակերպվել կարգադրով աշխատելիս համապատասխան մատյանում նպատակային հրահանգավորումը - 14 դեպք,
- ✓ օդային գիծը սպասարկող անձնակազմը՝ չի ունեցել անջատելուց հետո մակաձված լարման տակ գտնվող գծերի անվանացանկը - 14 դեպք, ծանոթացված չի եղել այդ ցանկին և մակաձված լարման մեծություններին - 14 դեպք, չի գրանցել օդային գծի մակաձված լարման առկայությունը կարգադրում - 14 դեպք:

110կՎ և բարձր լարման 12 Էլեկտրատեղակայանքի՝ ենթակայանի և բաշխիչ
սարքվածքի տեխնիկական ստուգումների արդյունքում բացահայտվել է 165 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր 3664 խախտումների 4,5%-ը: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ առկա չեն Էլեկտրահաղորդման օդային գծի ուղեգծի և բաշխիչ սարքվածքների տարածքի բնահողի հաղորդականության մասին տվյալները – 13 դեպք,
- ✓ չի ձևակերպվել կարգադրությամբ աշխատելիս համապատասխան մատյանում նպատակային հրահանգավորումը - 10 դեպք,
- ✓ առկա չէ հաստատված, հրահանգների, դրույթների, տեխնոլոգիական, օպերատիվ սխեմաների ցանկը ենթակայանում - 10 դեպք,
- ✓ չի ձևակերպվել համապատասխան մատյանում կարգադրությամբ աշխատելիս նպատակային հրահանգավորումը - 9 դեպք,
- ✓ չի ձևակերպվել աշխատանքի թույլտվությունն ըստ կարգադրության՝ աշխատանքների հաշվառման մատյանում - 9 դեպք:

2024 թվականին իրականացված ստուգումների ժամանակ բացահայտված խախտումներն ըստ գործունեության բնագավառների բաշխված են հետևյալ կերպ.

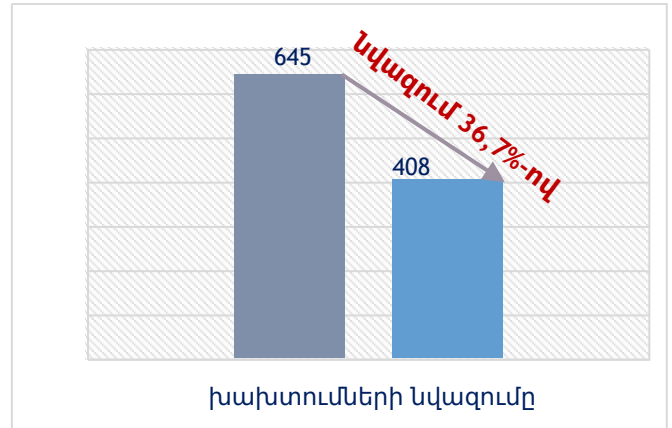

Ստուգումների արդյունքում կազմվել և տնտեսավարող սուբյեկտներին է տրամադրվել պարտադիր կատարման միջոցառումները և դրանց կատարման ժամանակացույցը սահմանող 96 կարգադրագիր (2023թ-ին՝ 92, 2022-ին՝ 111):

2024 թվականին իրականացված 25 վերստուգման արդյունքում 10 օբյեկտում թերություններն ամբողջովին վերացվել են (2023թ.՝ 84 վերստուգում/25 առանց խախտումների, 2022թ.՝ 45 վերստուգում/16 առանց խախտումների): Դրանցից 7-ը՝ Տավուշի մարզում՝ «ՄՈՆԹԵ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՈԱԶՄԱՄԱՐԶԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ» ՀՄԴ, «ՆԻԿՈԼԱՅ ՆԱՍԻՖՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ» ՓԲԸ, «ԴԻԼԻԶԱՆ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆ» ՓԲԸ, «ՀՐԱՅՐ ՕՀԱՆՅԱՆ ՀՐԱՆՏԻ» ԱԶ, «ՄԳԱԼԱԿԱ» ՍՊԸ, «ԻՋԵՎԱՆԻ ԳԱՌՆԻԿ ԱՆԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ, «ԱՏ ԳԱԶ» ՍՊԸ, 2-ը՝ Արարատի մարզում՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ՎԵՂԻ ՔԱՂԱՔԻ ԽԱՉԻԿ ՍՈՂՈՄՈՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ Հ. 2 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ, «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՍ ԵՎ ՀԱՍՄԻԿ

ԿԱՐԱՄԱՆՈՒԿՅԱՆՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆ Հ.1 ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ և 1-ը՝ Լոռու մարզում «ՃԱՆԱՊԱՐՀ» ՍՊԸ:

2024 թվականի վերստուգումների արդյունքում պարզվել է, որ նախորդ ստուգումների ընթացքում արձանագրված 645 խախտումից 237-ը (խախտումների ընդհանուր քանակի 36,7%) տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից վերացվել են:

2024 թվականին իրականացված ստուգումների 80,2%-ը կազմում են պլանային ստուգումները, իսկ 19,8%-ը՝ վերստուգումները (2023թ.՝ ստուգումները 51,7%-ը և վերստուգումները 48,3%-ը, 2022թ.՝ ստուգումները 78,2%-ը և վերստուգումները 21,8%-ը):

2024 թվականին իրականացված 1 ստուգման միջին տևողությունը կազմել է 3,2 օր: Յուրաքանչյուր ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չի գերազանցել 1,5-ը (2023թ.՝ 3,2 օր և 1,7 մարդ, 2022թ.՝ 3 օր և 2 մարդ):

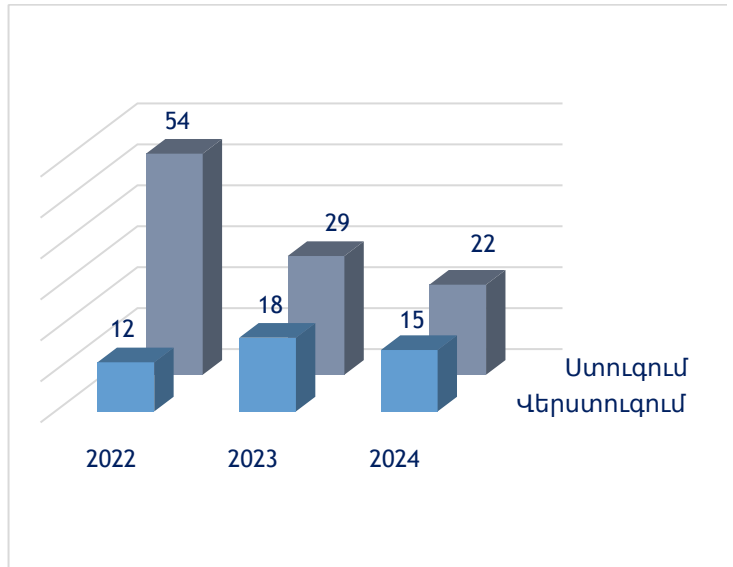
2024 թվականին իրականացված 1 վերստուգման միջին տևողությունը կազմել է 1 օր: Յուրաքանչյուր վերստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չի գերազանցել 1,5-ը (2023թ.՝ 2 օր և 1,7 մարդ, 2022թ.՝ 1,7 օր և 1,8 մարդ):

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Տրանսպորտի բնագավառում 2024 թվականին իրականացվել է 37 ստուգում, որից տարեկան ծրագրով նախատեսված 20 ստուգում (ստուգումների 54%-ը), 2 ոչ պլանային ստուգում (ստուգումների 5,5%-ը) և 15 վերստուգում (ստուգումների 40,5%-ը):

Տեսչական մարմնի 2024 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված էր կատարել 28 ստուգում կանոնավոր ուղևորափոխադրումների բնագավառում: Փաստացի իրականացվել է 20 ստուգում, ինչը կազմում է նախատեսվածի 71,4%-ը: 7 ստուգում չի իրականացվել, քանի որ կազմակերպությունները դադարեցրել են իրենց գործունեությունը, 1 ստուգման ընթացքը կասեցվել է:

2023 թվականին 39 նախատեսված ստուգումներից ավարտվել էր 28-ը (նախատեսված քանակի 71,8%-ը), իսկ 2022 թվականին 29 նախատեսված ստուգումներից՝ 21-ը (նախատեսված քանակի 72,4%-ը): Ստուգումների և վերստուգումների բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ բաշխվածությունը.

Ստուգումների արդյունքում 15 տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր (2023թ.՝ 15, 2022թ.՝ 11), բացահայտվել է 79 (2023թ.՝ 66, 2022թ.՝ 91) խախտում, որոնցից առավել կրկնվողներն են.

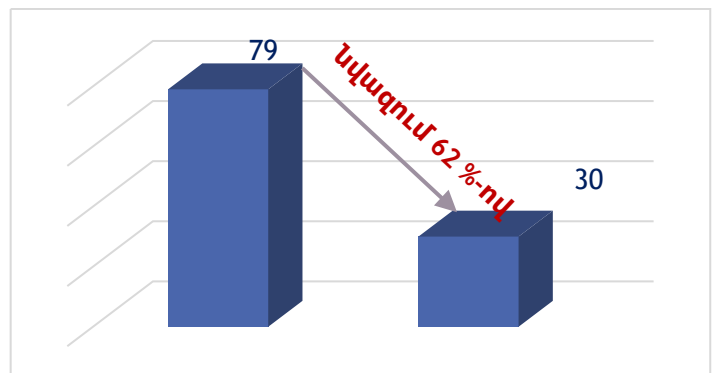
- ✓ փոխադրումներ իրականացնողի տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական շահագործումը չի իրականացվում պարբերական (տեխնիկական սպասարկում N1 7 տեխնիկական սպասարկում N2)՝ որոշակի վազքից (աշխատատևողությունից) հետո կատարվող և սեզոնային տեխնիկական սպասարկում – 9 տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ,
- ✓ հավաքակայնում առկա չէ տրանսպորտային միջոցների նախաուղերթային տեխնիկական գնման՝ նախատեսված երկարության դիտափոսը (էստակադան) – 8 տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ,

✓ հավաքակայնում տրանսպորտային միջոցների կայանման տարածքը չի համապատասխանում աղյուսակ N1-ում նշված անհրաժեշտ պայմաններին - 7 տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ:

Ստուգումների արդյունքում պարզվել է, որ 5 տնտեսավարող սուբյեկտ (ստուգված օբյեկտների 25%) գործում է առանց խախտումների (2023թ.՝ 14, 2022թ.՝ 10): Դրանք են՝ «ԴԱՎԹՅԱՆՏՐԱՆՍ» ՍՊԸ, «ԱԼ ՏՐԱՆՍ» ՍՊԸ, «ԴԱՆԻԵԼ-ԱՇ» ՍՊԸ, «ՌՈԴԻ-ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ, «ՍՏԱԼ-ՏՐԱՆՍ» ՍՊԸ:

2024 թվականին կանոնավոր ուղևորափոխադրումների բնագավառում իրականացվել է 16 վերստուգում (2023թ.՝ 18, 2022թ.՝ 8), որոնց արդյունքում 8 տնտեսավարող սուբյեկտների ղեկավարներին տրվել են տեղեկանքներ թերությունների բացակայության վերաբերյալ: Դրանք են. «ԱՐԴ ՊՐՈԳՐԵՍ» ՍՊԸ, «ԱՍՏՂԱՆԻՎ» ՍՊԸ, «ՖԻՐՄԱ ԱՌ-ՇԻՆ» ՍՊԸ, «ՇԱՄԻՐԱՄԻ ՆՇԱՆ» ՍՊԸ, «ԼԻԼԻԹ-ՄԱՐԻԱՄ» ՍՊԸ,

«ՊԼՈՒՏՈՆ» ՍՊԸ, «ՌՈԲԵՐՏ ՏՐԱՆՍ» ՍՊԸ, «ԳԵՎՈՐԳ ՍԱՀԱԿՅԱՆ» Ա/Զ: Վերստուգումների արդյունքում պարզվել է, որ վերացվել է ընդհանուր առմամբ 49 խախտում:

2024 թվականին իրականացվել է 2 ոչ պլանային ստուգում, այդ թվում՝ 1 ստուգում կանոնավոր ուղևորափոխադրումների բնագավառում «ԱՎՏՈՓԱՅԼ» ՍՊԸ: Խախտումներ չեն հայտնաբերվել: Եվս 1 ստուգում գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման, գազաբալոնների պարբերական վկայագրման և տեխնիկական զննության «ՄՐՔԱԶՈՐ» ՍՊ ընկերությանը պատկանող 2 կայանում: Խախտումներ չեն հայտնաբերվել:

1 պլանային ստուգման միջին տևողությունը կազմել է 2,2 օր (2023թ.՝ 2,3, 2022թ.՝ 2,7), այն չի պահանջել լրացուցիչ ֆինանսական ծախսեր: Յուրաքանչյուր ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չի

գերազանցել 1,9-ը (2023թ.՝ 1,9, 2022թ.՝ 2): 1 ոչ պլանային ստուգումների միջին տևողությունը կազմել է 3 օր (2023թ.՝ 1, 2022թ.՝ 2,5), այն չի պահանջել լրացուցիչ ֆինանսական ծախսեր, հատկացված մարդկային ռեսուրսը կազմել է 1,5 (2023թ.՝ 3, 2022թ.՝ 2): 1 վերստուգման միջին տևողությունը կազմել է 1,1 օր (2023թ.՝ 1,2, 2022թ.՝ 1,9), այն չի պահանջել լրացուցիչ ֆինանսական ծախսեր: Յուրաքանչյուր վերստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չի գերազանցել 1,7-ը (2023թ.՝ 1,6, 2022թ.՝ 1,7):

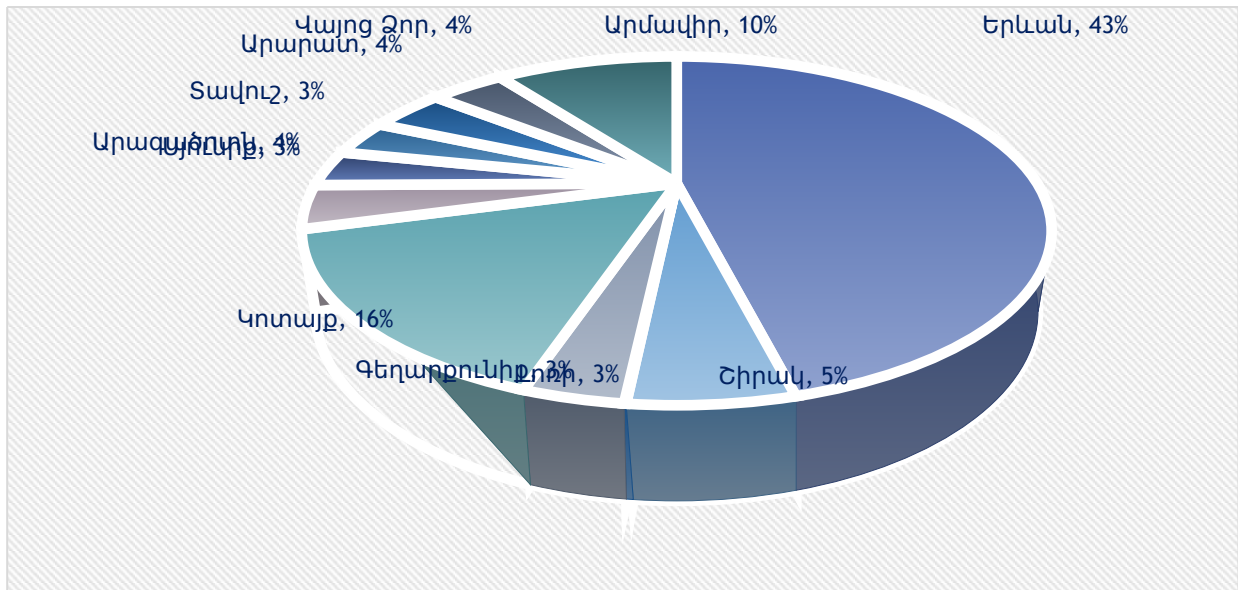
ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

Քաղաքաշինության բնագավառում 2024 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված 248 ստուգումներից իրականացվել է 122-ը, ինչը կազմում է նախատեսված ընդհանուր քանակի 48%-ը: 84 օբյեկտ (նախատեսված քանակի 34%) չի ստուգվել տարբեր պատճառներով.

- ավարտական ակտի կամ այն ստանալու դիմումի, դրական եզրակացության, շահագործման թույլտվության առկայության՝ 39 օբյեկտ.
- փաստացի շինարարական աշխատանքների բացակայության՝ 32 օբյեկտ, որից 18-ի շինարարության թույլտվության ժամկետն ավարտվել է.
- պատասխանատու անձին և/կամ շինարարության վայրը չհայտնաբերելու՝ 10 օբյեկտ.
- խոչընդոտելու՝ 2 օբյեկտ.
- դատական վարույթում գտնվելու՝ 1 օբյեկտ:

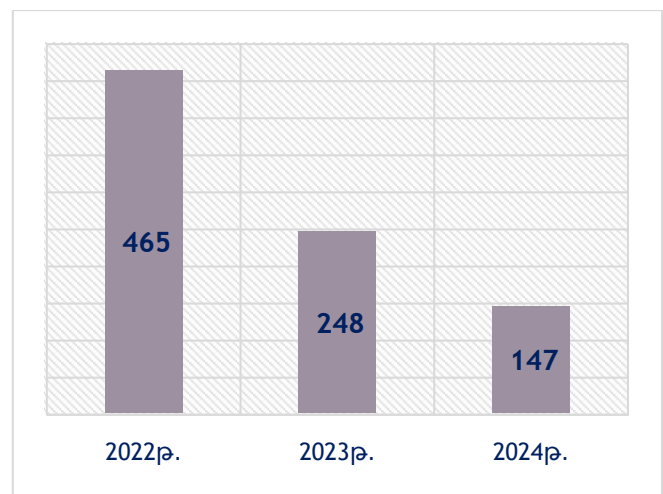
Ստուգման 42 հանձնարագրի կատարումն ընթացքի մեջ է: 2025 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագիր տեղափոխվել է 2 օբյեկտ:

Միաժամանակ հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել է 25 ոչ պլանային ստուգում, որից 19-ը պետական մարմիններից ստացված գրությունների, իսկ 6-ը՝ հանրության բողոքների հիման վրա: Ընդհանուր առմամբ իրականացվել է 147 ստուգում, որից 63-ը՝ Երևանում, 23-ը՝ Կոտայքի, 15-ը՝ Արմավիրի, 8-ը՝ Շիրակի, 6-ական՝ Արարատի, Արագածոտնի, Վայոց Ձորի, 5-ական՝ Սյունիքի, Լոռու, Գեղարքունիքի, Տավուշի մարզերում:

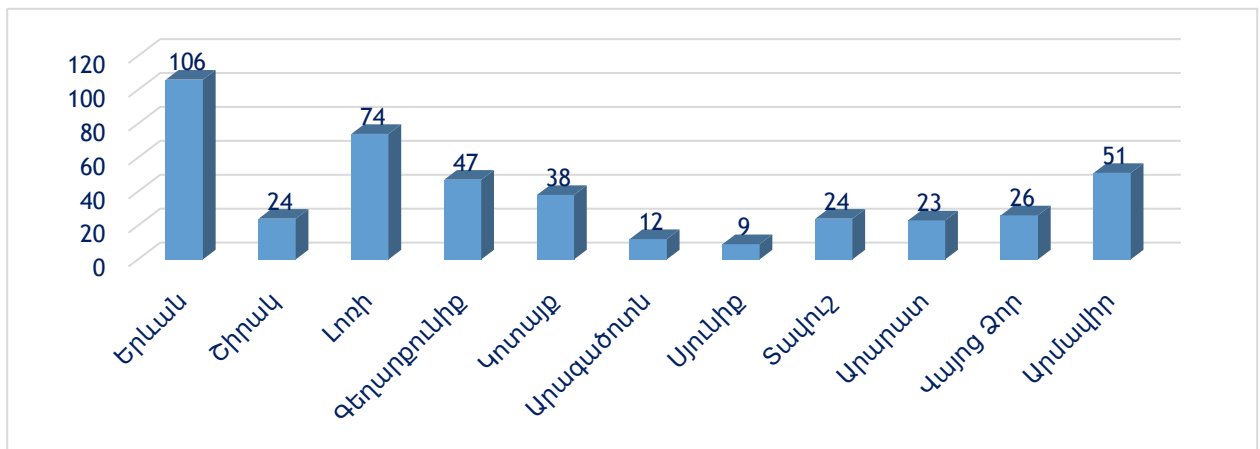
2023 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված 282 ստուգումներից իրականացվել էր 219-ը, ինչը կազմում է նախատեսված ընդհանուր քանակի 78%-ը: Միաժամանակ ավարտվել էր 2022 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրից 3 ստուգում, իրականացվել էր 25 ոչ պլանային ստուգում և 1 վերստուգում, որի արդյունքում պարզվել է, որ 25 խախտումներից 22-ը վերացվել են:

2022 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով իրականացվել էր 366 պլանային, 87 ոչ պլանային ստուգում, ինչպես նաև 12 վերստուգում, որի արդյունքում պարզվել է, որ 48 խախտումներից 35-ը վերացվել են :

2024 թվականին ստուգումների արդյունքում խախտումների բացակայության վերաբերյալ կազմվել է 43 տեղեկանք, որից 2-ը ՀՀ կառավարության 1998 թվականի հոկտեմբերի 12-ի թիվ 624 որոշմամբ

սահմանված կարգով իրականացված ստուգումներով (2023 թվականի ընթացքում՝ 75 տեղեկանք, 2022 թվականին՝ 223), իսկ մնացած օբյեկտների տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են ցուցումներ՝ արձանագրված խախտումները վերացնելու պահանջով: 2024-ին ստուգաթերթով իրականացված 135 ստուգումների արդյունքում արձանագրվել է 434 խախտում, իսկ ՀՀ կառավարության 1998 թվականի հոկտեմբերի 12-ի թիվ 624 որոշմամբ սահմանված կարգով իրականացված 12 ստուգումների արդյունքում 2 օբյեկտում տրվել է տեղեկանք, 10-ում՝ բացահայտվել են խախտումներ, (2023 թվականին՝ 742 խախտում, 2022 թվականին՝ 1767 խախտում), որոնք ըստ մարզերի ունեն հետևյալ գրաֆիկական արտացոլումը.

Հիմնական խախտումները վերաբերում են.

➤ շինարարություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների (կապալառու) մոտ հայտնաբերվել է 204 խախտում, ինչը կազմում է ընդհանուր խախտումների 47%-ը (2023թ.՝ 322 խախտում, իսկ 2022թ.՝ 685 խախտում): Առավել կրկնվող խախտումներն են.

- ✓ *շինարարությունը չի իրականացվում համաձայնեցված նախագծին համապատասխան՝ 68 դեպք,*
- ✓ *շինարարության վարման մատյանում բացակայում են կապալառուի կողմից կատարված համապատասխան նշումներ՝ 36 դեպք,*
- ✓ *լրացված չէ ծածկված աշխատանքների ընդունման ակտը՝ 30 դեպք.*
- ✓ *շինարարական աշխատանքների ընդհանուր մատյանը չի լրացվում՝ 23 դեպք,*
- ✓ *բացակայում է բետոնի փորձարկման ակտը՝ 13 դեպք,*

- շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ հայտնաբերվել է 90 խախտում, ինչը կազմում է ընդհանուր խախտումների 20,7%-ը (2023թ.՝ 180 խախտում, 2022թ.՝ 367 խախտում): Առավել կրկնվող խախտումներն են.
 - ✓ *շինարարության վարման մատյանում բացակայում են շինարարության որակի տեխնիկական հսկողություն իրականացնողի համապատասխան նշումները՝ 50 դեպք,*
 - ✓ *տեխնիկական հսկողություն իրականացնողի կողմից շինարարության վարման մատյանը չի լրացվում՝ 17 դեպք,*
 - ✓ *շինարարության որակի տեխնիկական հսկողի կողմից ծածկված աշխատանքների ակտերը չեն ստորագրվում՝ 13 դեպք.*
- շինարարության նկատմամբ հեղինակային հսկողություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ հայտնաբերվել է 69 խախտում, ինչը կազմում է ընդհանուր խախտումների 15,9%-ը (2023թ.՝ 163 խախտում, 2022թ.՝ 264 խախտում):
 - ✓ *շինարարության վարման մատյանում բացակայում են հեղինակային հսկողություն իրականացնողի համապատասխան նշումները՝ 37 դեպք,*
 - ✓ *հեղինակային հսկողություն իրականացնողի կողմից չի լրացվել շինարարության վարման մատյանը՝ 18 դեպք,*
 - ✓ *բացակայում են հեղինակային հսկողի կողմից լրացված և ստորագրված ծածկված աշխատանքների ակտերը՝ 14 դեպք.*
- համայնքի ղեկավարի կողմից իրականացվող քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ հայտնաբերվել է 59 խախտում, ինչը կազմում է ընդհանուր խախտումների 13,6%-ը (2023թ.՝ 42 խախտում, 2022թ.՝ 274 խախտում).
- կառուցապատողների մոտ հայտնաբերվել է 8 խախտում՝ ընդհանուր խախտումների 1,8%-ը (2023թ.՝ 32 խախտում, իսկ 2022թ. նույն ժամանակահատվածում՝ 161 խախտում).
- փորձաքննություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ հայտնաբերվել է 3 խախտում, ինչը կազմում է ընդհանուր խախտումների

0,7%-ը (2023թ. 5 խախտում, իսկ 2022թ. նույն ժամանակահատվածում՝ 15 խախտում)։

- ճարտարապետաշինարարական նախագիծ մշակող կազմակերպության գործունեությունն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների մոտ 1 խախտում , ինչը կազմում է ընդհանուր խախտումների 0,2%-ը (2023թ. խախտում չի հայտնաբերվել, իսկ 2022թ.՝ 1 խախտում)։

Տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ստուգումների 83% կազմում են պլանային ստուգումները, 17%՝ ոչ պլանային։ 1 պլանային ստուգման միջին տևողությունը կազմել է 4,38 օր, ոչ պլանային ստուգմանը՝ 2,1 օր։ Յուրաքանչյուր պլանային ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը կազմել է 1,9, ոչ պլանային ստուգման համար՝ 2,3։ 2023 թվականին իրականացված ստուգումների 89,56% կազմել էին պլանային ստուգումները, 10,04%՝ ոչ պլանային, իսկ 0,4%՝ վերստուգումը։ 1 պլանային ստուգման միջին տևողությունը կազմել էր 4,38 օր, ոչ պլանային ստուգման դեպքում՝ 2,6 օր, վերստուգման դեպքում՝ 1 օր։ Յուրաքանչյուր պլանային ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը կազմել էր 2,49, ոչ պլանային ստուգման համար՝ 1,72, իսկ վերստուգման համար՝ 2։ 2022 թվականի տարեկան ծրագրով իրականացված 1 ստուգման միջին տևողությունը կազմել էր 4,81 օր, ոչ պլանային ստուգման դեպքում՝ 2,49 օր, վերստուգման դեպքում՝ 1,58 օր։ Յուրաքանչյուր պլանային ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը չէր գերազանցել 2,03, ոչ պլանային ստուգման համար՝ 1,97, իսկ վերստուգման համար՝ 1,67։

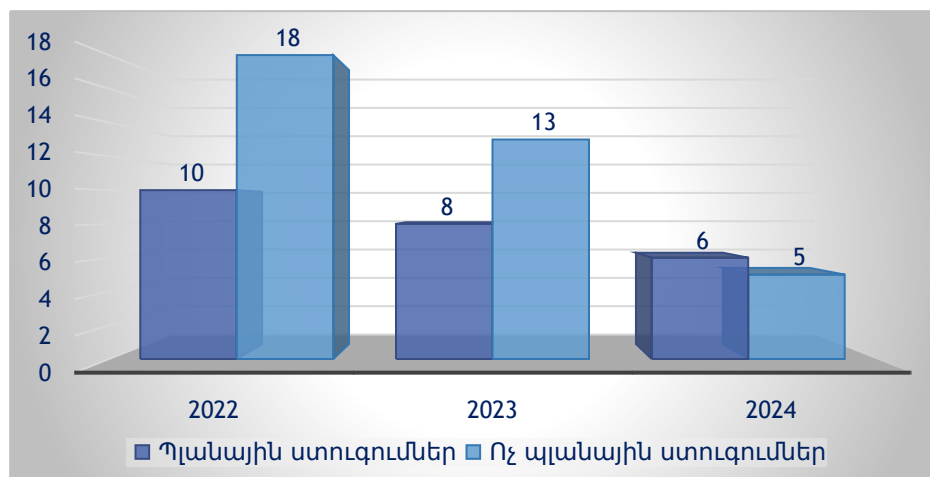
ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ ԵՎ ԲԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված էին ստուգումներ ՀՀ 8 մարզերի 9-ը համայնքներում, սակայն փաստացի իրականացվել են ստուգումներ 5 մարզերի 6 համայնքներում (նախատեսված

քանակի 67%): Միաժամանակ իրականացվել է նաև 5 ոչ պլանային ստուգում, որոնցից 3-ը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված գրությունների, ևս 2-ը հանրությունից ստացված բողոքների հիման վրա:

2023 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված էին ստուգումներ ՀՀ 8 մարզերում, որոնցից 8-ն էլ իրականացվել էին: Միաժամանակ իրականացվել էր նաև 13 ոչ պլանային ստուգում, որոնցից 2-ը ՀՀ վարչապետի հանձնարարությամբ, 9-ը՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, ևս 2-ը հանրությունից ստացված բողոքների հիման վրա:

2022 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված էր 11 ստուգում, որոնցից ավարտվել էր 10-ը՝ 90,9% (ընդհանուր ստուգումների 35,71%-ը): Իրականացվել էր նաև 18 ոչ պլանային ստուգում, որոնցից 2-ը ՀՀ վարչապետի հանձնարարությամբ, 16-ը՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից, ինչպես նաև հանրությունից ստացված բողոքների հիման վրա:

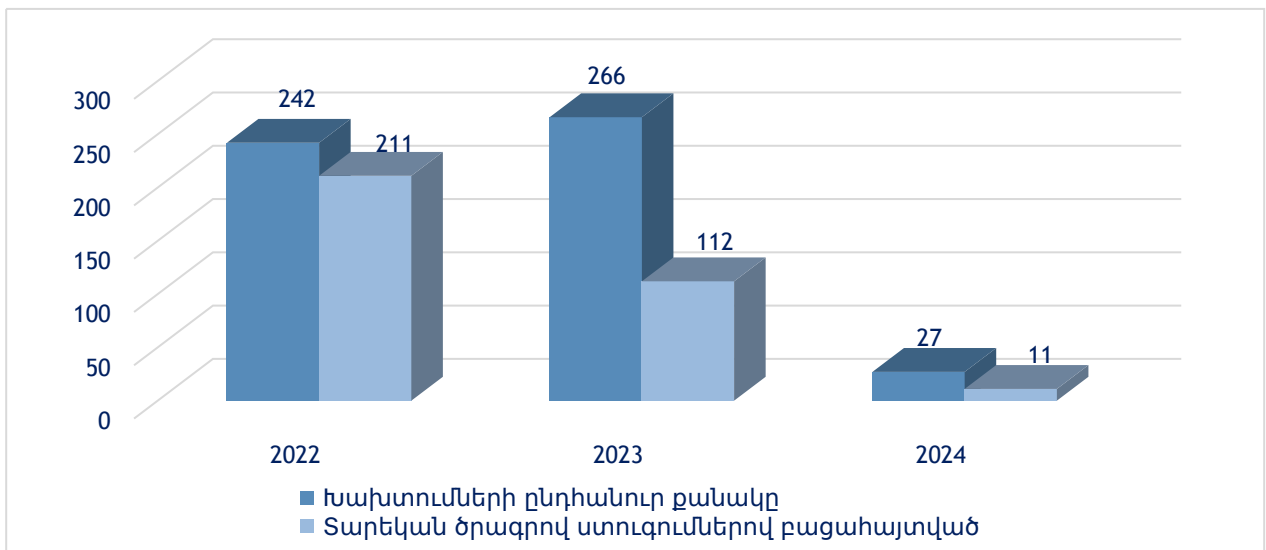

2024 թվականին իրականացված ստուգումների արդյունքում բացահայտված 27 խախտումներից 20-ը (74,08%)՝ արձանագրվել է Սյունիքի, 5-ը (18,52%)՝ Կոտայքի, 1-ական (3,70%)՝ Լոռու և Արագածոտնի մարզերում: Արձանագրված 27 խախտումներից 11-ը (ընդհանուր քանակի 40,74%)

բացահայտվել է Տարեկան ծրագրի շրջանակներում իրականացված ստուգումների ժամանակ:

համայնքի անվանումը	խախտումների քանակ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶԻ ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔ	1
ԿՈՏԱՅՔԻ ՄԱՐԶԻ ԳԱՌՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔ	5
ԼՈՌԻ ՄԱՐԶԻ ՓԱՄԲԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔ	1
ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱՊԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ	6
ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՄԵՂՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔ	14

2023 թվականին իրականացված ստուգումների արդյունքում բացահայտված 266 խախտումներից 112-ը (ընդհանուր քանակի 42,11%) բացահայտվել է Տարեկան ծրագրի շրջանակներում, իսկ 2022 թվականին՝ 242 խախտում, որոնցից 211-ը (ընդհանուր քանակի 87,45%) բացահայտվել է Տարեկան ծրագրի շրջանակներում:

Խախտումները վերաբերում են պաշտոնեական դիրքի, նպատակային նշանակության, հողամասի օտարման և տրամադրման հետ առնչվող հարցերին: Բոլոր ստուգված համայնքներում իրականացվել են խորհրդատվական և բացատրական աշխատանքներ: Բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 3 հաղորդում է ներկայացվել իրավասու մարմիններին (2023 թվականին՝ 13, 2022 թվականին՝ 26):

Տարեկան ծրագրով իրականացված ստուգումները կազմում են 2024 թվականին իրականացված ստուգումների 54,5%-ը, իսկ ոչ պլանային ստուգումները՝ 45,5%-ը: Տարեկան ծրագրով նախատեսված 1 ստուգման տևողությունը կազմել է 8,7 օր, ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը՝ 2,8: Ոչ պլանային ստուգումների միջին տևողությունը կազմում է 2 օր, մարդկային ռեսուրսը՝ 2:

2023 թվականին Տարեկան ծրագրով իրականացված ստուգումները կազմել էին իրականացված ստուգումների 38,1%-ը, իսկ ոչ պլանային ստուգումները՝ 61,9%-ը: Տարեկան ծրագրով նախատեսված 1 ստուգման տևողությունը կազմել էր 8,2 օր, ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը՝ 2,25: Ոչ պլանային ստուգումների միջին տևողությունը կազմել է 3,77 օր, մարդկային ռեսուրսը՝ 2,23:

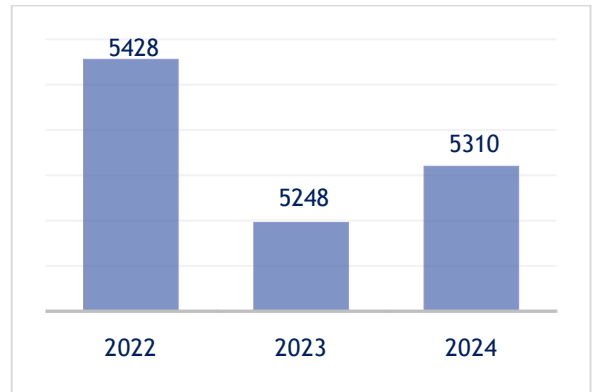
2022 թվականին Տարեկան ծրագրով նախատեսված 1 ստուգման տևողությունը կազմել էր 8,8 օր, ստուգման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսը՝ 2,6: Ոչ պլանային ստուգումների միջին տևողությունը կազմել էր 3,28 օր, մարդկային ռեսուրսը՝ 1,89:

3. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

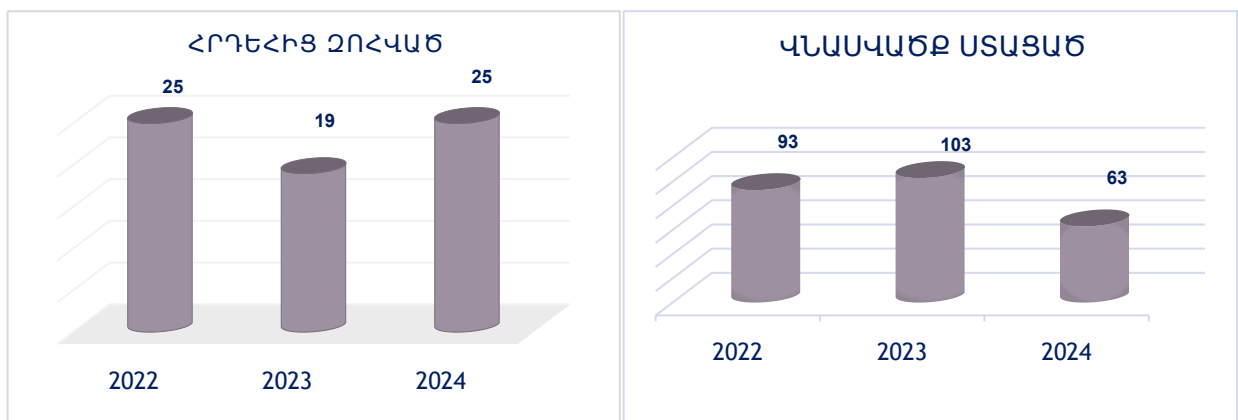
Տեսչական մարմնի կողմից հաշվառվել և վերլուծվել է ՀՀ-ում 2024 թվականի

ընթացքում արձանագրված 5310 հրդեհի դեպք (2023 թվականին՝ 5248, 2022-ին՝ 5428): 2024 թվականին տեղի ունեցած հրդեհներից գոհվել է 25 (13 մարդ՝ բնակելի տարածքում, 10-ը՝ ավտոմեքենաներում, 2-ը՝ ԲԼԿներում), իսկ վնասվածքներ է ստացել

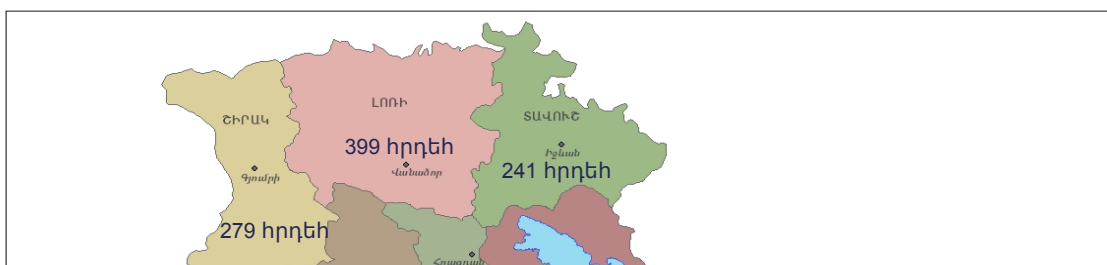

63 մարդ, որոնցից 17-ը՝ բնակելի տարածքում, 31-ը՝ մարդատար մեքենաների հրդեհների հետևանքով, 8-ը՝ ԱԳԼՃԿ-ում և ԲԼԿ-ում, 3-ը՝ առևտրի, հասարակական սենյակի և սպասարկման օբյեկտներում, 4-ը՝ այլ վայրերում:

Ստորև բերվում է 2022-2024 թվականների հրդեհի զոհերի և վնասվածք ստացածների համեմատական գրաֆիկը.

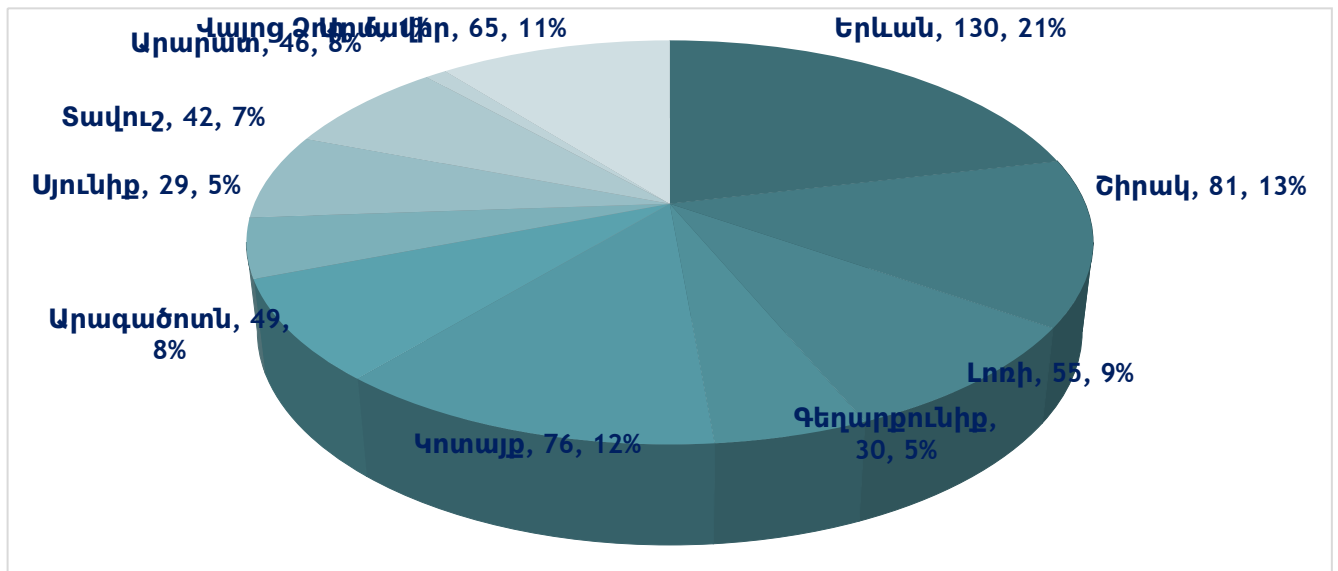
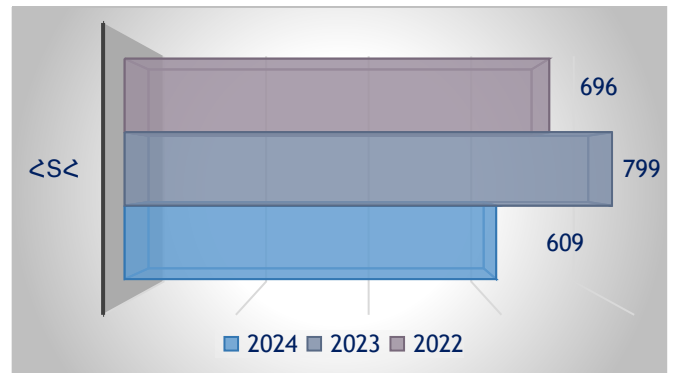
2024 թվականի հրդեհների 37,08% արձանագրվել է Երևան քաղաքում, ըստ մարզերի հրդեհներն ունեն հետևյալ բաշխվածությունը

Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել է 609

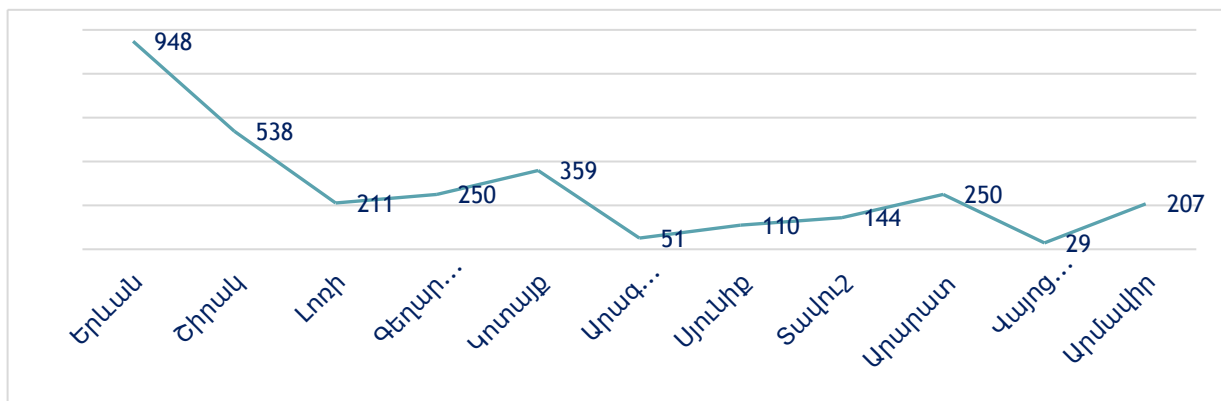
հրդեհատեխնիկական

հետազոտություն (2023 թվականին՝ 799 ՀՏՀ, 2022 թվականին՝ 696 ՀՏՀ):
Կատարած հետազոտություններն ըստ տարածքային միավորների բաշխված են հետևյալ կերպ.

2024 թվականի ընթացքում ՀՀ մարզերում և Երևան քաղաքում գտնվող օբյեկտներում իրականացված հետազոտությունների արդյունքում թվով **144 օբյեկտի հետագա շահագործումը դադարեցվել է**, արդյունքում 27 օբյեկտ ապամոնտաժվել է, 43 օբյեկտի գործունեությունը խախտումների վերացումից հետո թույլատրվել, 23 օբյեկտի վերաբերյալ հայցերը գտնվում են դատական փուլում:

2024 թվականի ՀՏՀ-ների արդյունքում արձանագրվել է 3097 խախտում, որոնք ըստ մարզերի ունեն հետևյալ գրաֆիկական արտացոլումը.

Ընդհանուր նշանակության 39 պահեստներում և բազաներում բացահայտվել է 202 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 6,52%-ը: 7 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ էլեկտրամատակարարումն անջատող սարքերը (անջատիչները) չեն գտնվում պահեստից դուրս – 23 դեպք,
- ✓ պահեստային շինությունում օգտագործվում է խրոցակային վարդակներ – 19 դեպք,
- ✓ կախված մակերեսի չափերից պահեստները սարքավորված չեն հրդեհաշիջման ինքնաշխատ համակարգով – 14 դեպք,
- ✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 13 դեպք,
- ✓ ներքին հակահրդեհային ջրամատակարարման ցանցի վրա տեղակայված հրշեջ ծորակները համալրված չեն փողակով և փողրակով – 12 դեպք,

✓ 500 մ³-ից ավելի ծավալով պահեստային շենքերը սարքավորված չեն հրշեջ ծորակներով կահավորված ներքին հակահրդեհային ջրացանցով այնպես, որ յուրաքանչյուր կետ ցողվի 2X2,5 լ/վրկ ջրի շիթով – 12 դեպք,

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմին – 12 դեպք:

Նշված ժամանակահատվածում 200 մ² և ավելի մակերեսով առևտրի և հասարակական սննդի 106 օբյեկտի հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքում բացահայտվել է 320 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 10,33%-ը: 33 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմին - 35 դեպք,

✓ առևտրի և հասարակական սննդի օբյեկտները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգերով – 33 դեպք,

✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 33 դեպք,

✓ արտաքին հրդեհաշիջման համար օբյեկտների տարածքում կամ դրանց մոտակայքում (200 մ շառավղով) նախատեսված չէ առնվազն 1 հրշեջ հիդրանտ կամ նվազագույնը 54 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազան – 24 դեպք

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 18 դեպք:

Մինչև 200 մ² մակերեսով առևտրի և հասարակական սննդի 22 օբյեկտի հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքում բացահայտվել է 41 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 1,32%-ը: 8 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

200 մ² և ավելի մակերեսով արտադրական կազմակերպությունների 69 օբյեկտում բացահայտվել է 278 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 8,98%-ը: Առանց թերությունների շահագործվող օբյեկտները 17-ն են: Հիմնական խախտումներն են.

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմին – 35 դեպք,

- ✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 32 դեպք,
- ✓ կախված մակերեսի չափերից արտադրական շենքերն ու շինությունները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգերով – 29 դեպք,
- ✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 27 դեպք,
- ✓ 500 մ³-ից ավելի ծավալով արտադրական շենքերն ու շինություններն սարքավորված չեն հրշեջ ծորակներով կահավորված ներքին հակահրդեհային ջրացանցով այնպես, որ յուրաքանչյուր կետ ցողվի 2X2,5 լ/վրկ ջրի շիթով – 23 դեպք,
- ✓ ներքին հակահրդեհային ջրամատակարարման ցանցի վրա տեղակայված հրշեջ ծորակները համալրված չեն փողակով և փողրակով – 23 դեպք:

Մինչև 200 մ² մակերեսով արտադրական կազմակերպությունների 14 օբյեկտում բացահայտվել է 46 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 1,49%-ը:

90 բենզալցակայանի հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքում բացահայտվել է 388 խախտում, ինչը կազմում է արձանագրված խախտումների 12,53%-ը: Միաժամանակ պարզվել է, որ 5 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ հեղուկ վառելիքի ստորգետնյա տարողություններով բենզալցակայանից մինչև այլ շենքերի և շինությունների միջև պահանջվող միջտարածությունները պահպանված չեն – 53 դեպք,
- ✓ բենզալցակայանի տարածքը տարանջատված չէ փողոցների և ճանապարհների երթևեկային մասից նվազագույնը 1,5 մ լայնությամբ անվտանգության կղզյակով – 44 դեպք,
- ✓ արտաքին հրդեհաշիջումն ապահովված չէ տարողություններից 40 մ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա գտնվող ոչ պակաս 2 հրշեջ հիդրանտների կամ ոչ պակաս 100 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազանի միջոցով – 39 դեպք,
- ✓ բոլոր շինությունների էլեկտրական սարքավորումները համալրված չեն հողանցման համակարգով – 34 դեպք,

✓ *բենզալցակայանի տարածքն ապահովված չէ շանթարգելման համակարգով – 33 դեպք:*

18 հյուրանոցնում բացահայտվել է 50 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր խախտումների 1,61%-ը: 5 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

Նշված ժամանակահատվածում հետազոտվել է 97 գազալցավորման կայան: Հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքում բացահայտվել է 460 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 14,85%-ը: 10 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

✓ *արտաքին հրդեհաշիջումն ապահովված չէ տարողություններից 40 մ-ից ոչ պակաս հեռավորության վրա գտնվող ոչ պակաս 2 հրշեջ հիդրանտների կամ ոչ պակաս 100 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազանի միջոցով – 37 դեպք,*

✓ *բոլոր շինությունների էլեկտրական սարքավորումները համալրված չեն հողանցման համակարգով – 34 դեպք,*

✓ *հեղուկացված ածխաջրածնային գազով (ՀԱԳ) լցակայանից մինչև գազալցակայանին չպատկանող շենքերն ու շինությունները նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված չեն – 32 դեպք,*

✓ *գազալցակայանի տարածքը պաշտպանված չէ շանթապաշտպանության համակարգով – 31 դեպք,*

✓ *համատեղված (սեղմված բնական գազ, ՀԱԳ, բենզին և դիզելային վառելանյութ) ավտոլցակայանի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների և սարքավորումների միջև նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված չեն – 30 դեպք,*

✓ *ՀԱԳ լցակայանի տարածքում իրեն պատկանող շինությունների միջև նորմերով պահանջվող նվազագույն միջտարածությունները պահպանված չեն – 30 դեպք:*

Գիտական և ուսումնական 15 հաստատությունում բացահայտվել է 70 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 2,26%-ը: 4 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

Գյուղատնտեսական գործունեությամբ զբաղվող 2 օբյեկտի հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքում բացահայտվել է 13 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,42%-ը:

Գյուղատնտեսական նշանակության մեկ պահեստում բացահայտվել է 9 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,29%-ը:

Առողջարարական, հանգստյան տների և զբոսաշրջության 2 հաստատությունում բացահայտվել է 10 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,32%-ը:

Հիվանդանոցների, պոլիկլինիկաների և ամբուլատորիաների 79 հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների արդյունքում բացահայտվել է 444 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 14,34%-ը: 10 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 51 դեպք,

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգից հրդեհի տազնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմնին – 41 դեպք,

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 40 դեպք,

✓ հիվանդանոցները, պոլիկլինիկաները, ամբուլատորիաները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգով – 39 դեպք,

✓ շենքում տեղադրված 12 և ավելի հակահրդեհային ծորակների առկայության դեպքում ներքին հակահրդեհային ջրագիծը միացված չէ արտաքին օդակավորված ջրագծի տարբեր տեղամասերին երկու մուտքագծով – 36 դեպք:

Կառավարման 19 հիմնարկում բացահայտվել է 68 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված ընդհանուր խախտումների 2,20%-ը: 8 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

Նշված ժամանակահատվածում վերահսկողական գործառույթ է իրականացվել 47 մանկական նախադպրոցական հիմնարկում: Արդյունքում բացահայտվել է 222 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 7,17%-ը: 12 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ - 32 դեպք,
- ✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմին – 25 դեպք,
- ✓ տասը մարդ և ավելի միաժամանակյա ներկայության համար նախատեսված սենքերը չունեն երկուսից ոչ պակաս տարահանման ելքեր – 20 դեպք,
- ✓ մանկական նախադպրոցական հիմնարկը սարքավորված չէ հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգով – 19 դեպք,
- ✓ տարահանման ելքի դռները չեն բացվում շենքից դուրս գալու ուղղությամբ – 14 դեպք,
- ✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում - 14 դեպք:

Մինչև 800 նստատեղով մշակութային 16 հիմնարկում բացահայտվել է 43 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 1,39%-ը:

Նավթամթերքների պահեստներում իրականացված 41 վերահսկողական միջոցառումների արդյունքում բացահայտվել է 122 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 3,94%-ը: 13 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

- ✓ արտաքին հրդեհաշիջման համար օբյեկտների տարածքում կամ դրանց մոտակայքում (200 մ շառավղով) նախատեսված չէ առնվազն 1 հրշեջ հիդրանտ կամ նվազագույնը 54 մ³ տարողությամբ հակահրդեհային ջրավազան – 15 դեպք,
- ✓ նավթի, նավթամթերքների պահեստներից և դրանց շինություններից (այդ թվում նաև դյուրավառ հեղուկների տարողությունների պարկերից) մինչև հարևանությամբ գտնվող մյուս օբյեկտները պահանջվող միջտարածությունները պահպանված չեն – 14 դեպք,

✓ պահեստների տեղակայման տարածքները ապահովված չեն շանթարգելման համակարգով – 12 դեպք,

✓ տարայով նավթամթերքների պահման բաց հարթակները թմբապատված չեն 0,5 մետր բարձրությամբ թեք հարթակներով կամ հոծ չայրվող պատով – 11 դեպք,

✓ էլեկտրասարքավորումները չեն մոնտաժվել և չեն շահագործվում էլեկտրական սարքավորումների տեղակայման կանոնների համաձայն - 8 դեպք:

Պայթուցիկ նյութերի մեկ պահեստ շահագործվում է առանց թերությունների:

Սոցիալական ապահովության 36 կազմակերպությունում բացահայտվել է 227 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 7,33%-ը: 7 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների: Հիմնական խախտումներն են.

✓ տարահանման ճանապարհներին մոնտաժված չեն վթարային լուսավորության լուսատուներ և ելք ցույց տվող ցուցանակներ – 22 դեպք,

✓ շինարարական հիմնատարրերը մշակված (տոգորված) չեն հրապաշտպան լուծույթով կամ պատվածքով և չեն գտնվում մշակման (տոգորման) ներգործության ժամկետների մեջ – 20 դեպք,

✓ բնակչության սոցիալական պաշտպանության հաստատությունները և համայնքային փոքր տները սարքավորված չեն հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգով – 17 դեպք,

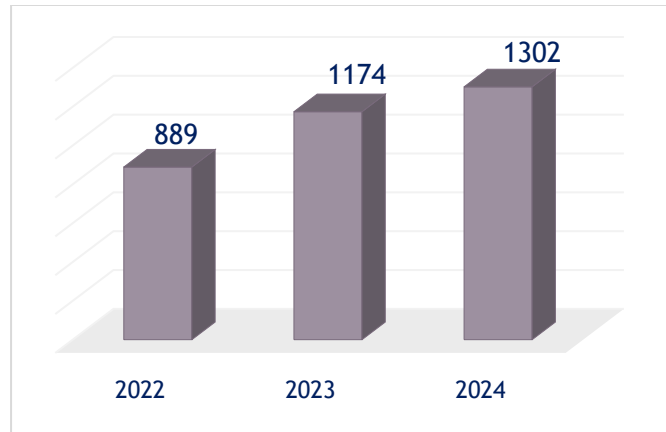
✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերը մոնտաժված չեն նորմերին համապատասխան և չեն գտնվում սարքին վիճակում – 17 դեպք,

✓ հակահրդեհային ինքնաշխատ համակարգերից հրդեհի տագնապի ազդանշանը չի փոխանցվում լիազոր մարմնին -16 դեպք:

Տրանսպորտային 2 հիմնարկում բացահայտվել է 4 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 0,13%-ը:

Հեղուկ, բնական գազերի 19 պահեստում բացահայտվել է 80 խախտում, ինչը կազմում է բացահայտված բոլոր խախտումների 2,58%-ը: 4 օբյեկտ շահագործվում է առանց թերությունների:

Տեսչական մարմնի կողմից ուսումնասիրվել և տրամադրվել է **1302 եզրակացություն** (2023-ին՝ 1174, 2022-ին՝ 889) նախագծային փաստա-թղթերի հակահրդեհային պահանջների համապատասխանելիության վերաբերյալ:

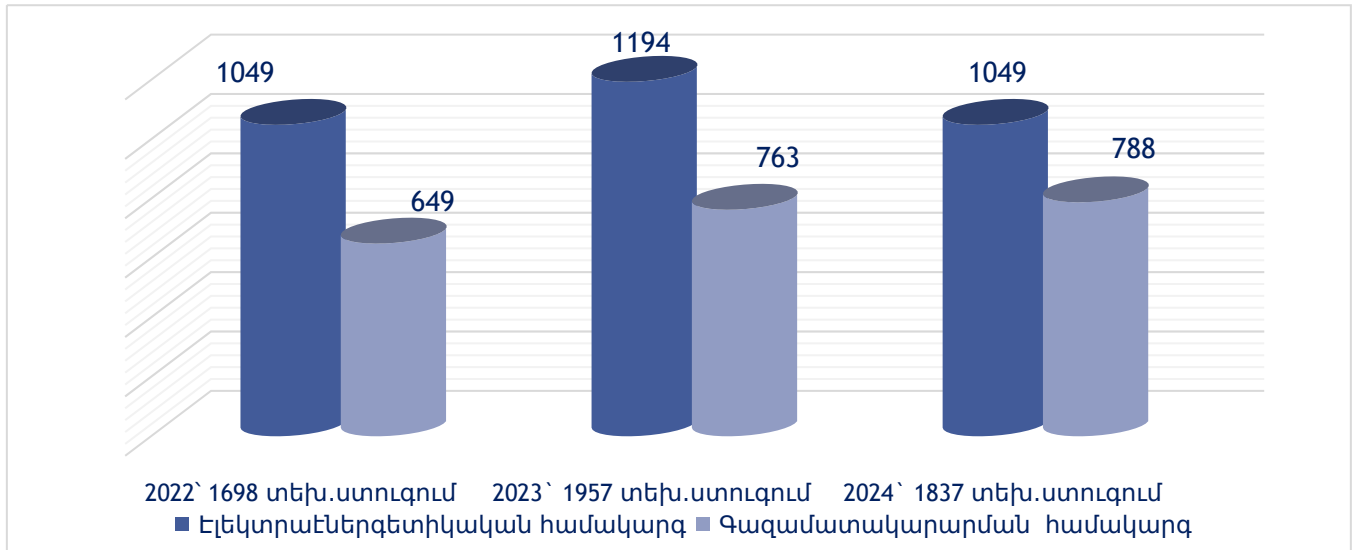
653 նախագծերի վերաբերյալ տրվել են դրական եզրակացություններ, իսկ 649 դիմում մերժվել է հրդեհային անվտանգության պահանջներին չհամապատասխանելու պատճառով: Առավել կրկնվող խախտումներն են. նախագծերում պահպանված չեն մինչև հարևան շինություններ նվազագույն հակահրդեհային միջտարածությունները և տարահանման ելքերին ներկայացվող պահանջները, ապահովված չէ յուրաքանչյուր բնակարանին հրշեջ մեքենաների մոտեցման հնարավորությունը:

Տեսչական մարմնի աշխատակիցները մասնակցել են ավարտված շինարարական 1353 օբյեկտների (2023 թվականին՝ 932, 2022 թվականին՝ 829) **շահագործման ընդունող հանձնաժողովների** աշխատանքներին: Արդյունքում 2024 թվականի ընթացքում տրվել է 1139 դրական (2023 թվականին՝ 735, 2022 թվականին՝ 651) և 214 բացասական (2023 թվականին՝ 197, 2022 թվականին՝ 178) եզրակացություն:

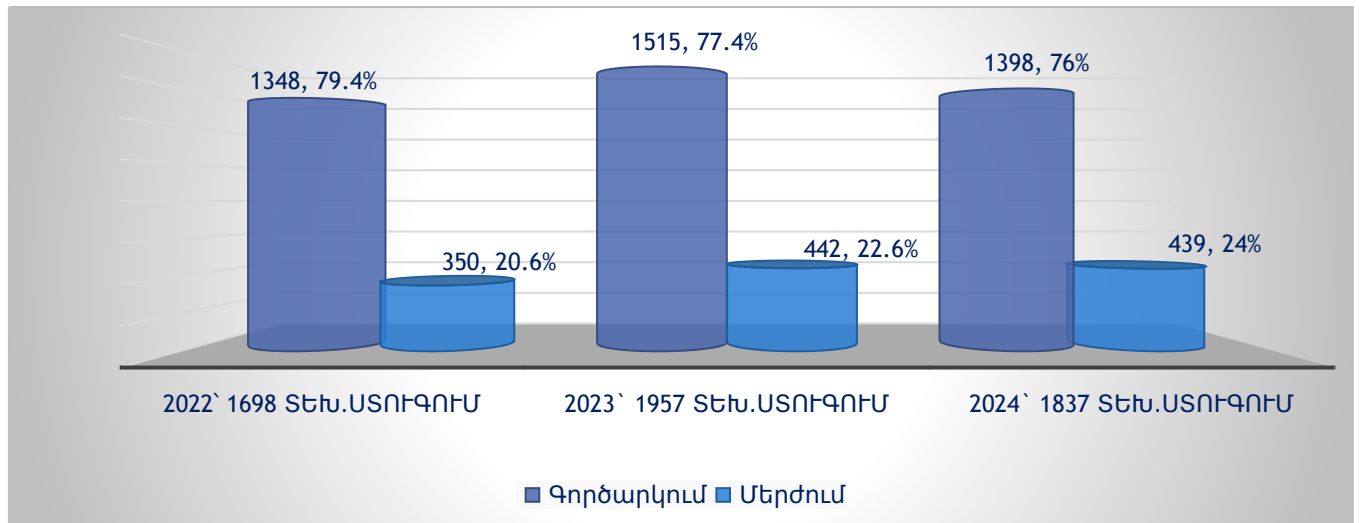
ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՄՊԱՈՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

ՀՀ տարածքում տեղակայված 6 կՎ և բարձր լարման էլեկտրաէներգետիկական և միջին ու բարձր ճնշման գազամատակարարման համակարգերում տնտեսվարող սուբյեկտների դիմումների հիման վրա, նոր կառուցված և վերակառուցված էներգատեղակայանքներում 2024 թվականին իրականացվել է 1837

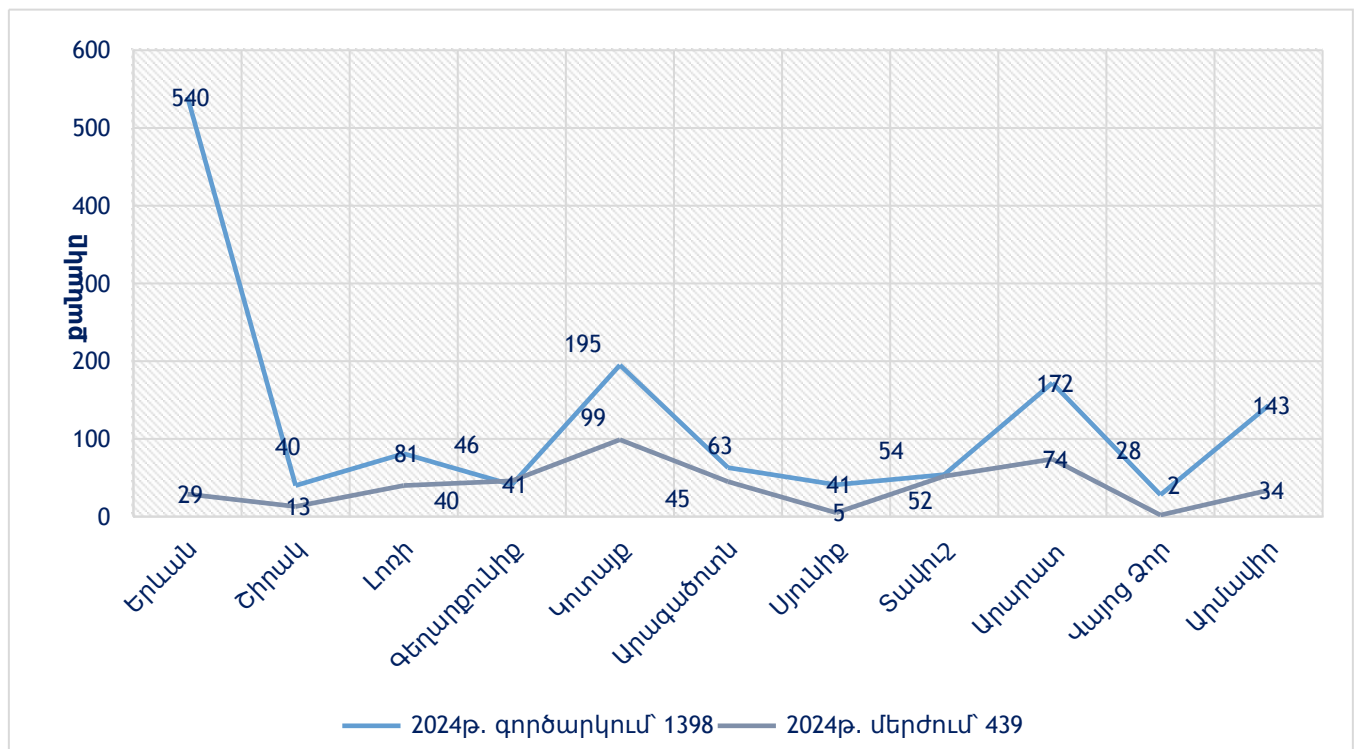
տեխնիկական ստուգում, որից 1049-ը՝ (57%) էլեկտրաէներգետիկական և 788-ը՝ (43%) գազամատակարարման համակարգերում (2023թ.՝ 1957 տեխնիկական ստուգում, համապատասխանաբար՝ 1194-ը՝ (61%) և 763-ը՝ (39%), 2022թ.՝ 1698 տեխնիկական ստուգում, համապատասխանաբար՝ 1049-ը՝ (61,8%) և 649-ը՝ (38,2%)):

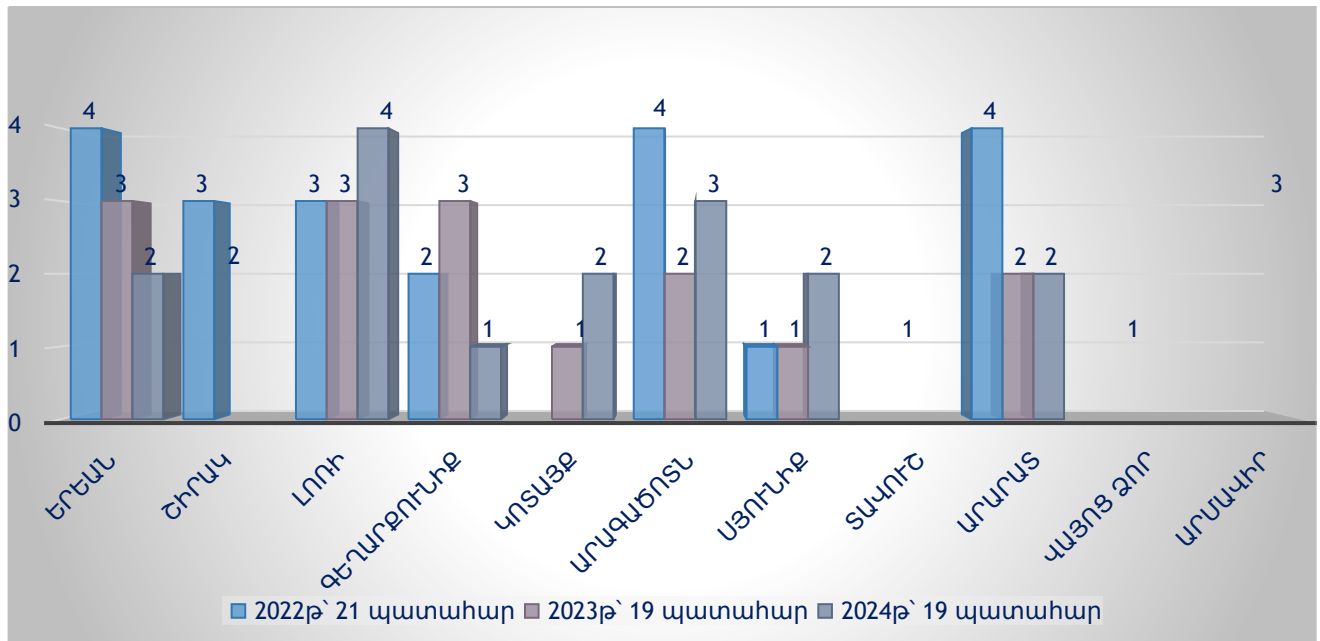
Արդյունքում տրվել է 1398 (76%) գործարկման եզրակացություն, իսկ թվով 439 (24%) տեղակայանքների գործարկումներ՝ նախագծի և տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին անհամապատասխանության, թերի շինարարական աշխատանքների և ներկայացված տեխնիկական փաստաթղթերի ոչ ամբողջականության համար ակտ-կարգադրագրերով մերժվել են (2023թ.՝ 1515 գործարկում (77,4%) և 442 մերժում (22,6%), 2022թ.՝ 1348 գործարկում (79,4%) և 350 մերժում (20,6%)):

Հաշվետու տարվա ընթացքում տրված գործարկման դրական և բացասական եզրակացությունների քանակի բաշխվածությունն ըստ մարզերի ունի հետևյալ պատկերը.

2024 թվականին Էներգատեղակայանքներում գրանցվել է 19 մահվան ելքով պատահար (2023թ.` 19 դեպք, 2022թ.` 21 դեպք): Մահացու ելքով պատահարների քանակական բաշխվածությունն ըստ մարզերի և տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

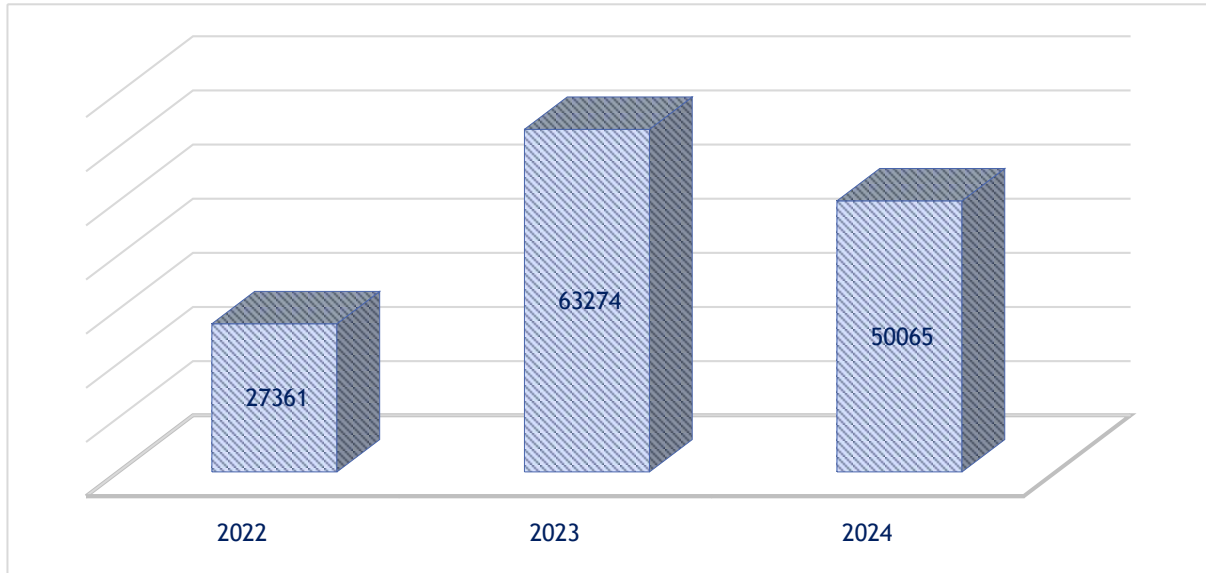

Տեսչական մարմնի աշխատակիցները 2024 թվականին մասնակցել են մահացու ելքով 3 պատահարի մասնագիտական քննության:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականի ընթացքում տրանսպորտի անվտանգության մասնագետների կողմից ՀՀ 10 մարզերի և Երևան քաղաքի տարածքներում գործող «Հայավտոկայարան» ՓԲԸ ավտոկայարաններում, ավտոկայաններում, երթակարգավարական կետերում, ինչպես նաև այդ տարածքներից դուրս կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ իրականացնող երթուղիների սկզբնակետ/վերջնակետերում պարբերաբար իրականացվել է միջպետական, միջմարզային, ներմարզային և ներքաղաքային կանոնավոր ուղևորափոխադրումների սպասարկման կազմակերպման գործընթացի, բեռնափոխադրումների, թեթև մարդատար ավտոմոբիլներով իրականացվող ուղևորափոխադրումների, ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ճանապարհներին տեղադրված գովազդային վահանակների օրինականության, տրասպորտային միջոցների շահագործման և տեխնիկական գննության անցկացման կայանների, գազաբալոնների

տեղադրման/վկայագրման կայանների գործունեության, օտարման շերտերի և պաշտպանական գոտիների նկատմամբ 50065 վերահսկողական միջոցառում (2023 թվականին՝ 63274, 2022-ին՝ 27361):

Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել է տրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և գազաբալոնների փորձարկման կայաններում իրավական ակտերի նկատմամբ 877 վերահսկողական գործառույթ (2023թ.՝ 199, 2022թ.՝ 126): Արդյունքում կազմվել է բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 4 արձանագրություն:

Գազալցակայաններում իրականացվել է տրանսպորտի բնագավառում իրավական ակտերի նկատմամբ 336 վերահսկողական գործառույթները (2023թ.՝ 1310, 2022թ.՝ 935): Արդյունքում կազմվել է բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 60 արձանագրություն: Իրականացվում է վարչարարություն:

Թեթև-մարդատար ավտոմոբիլներով իրականացվող ուղևորափոխադրումների նկատմամբ իրականացվել է 283 վերահսկողական միջոցառում, ինչը կազմում է ընդհանուր քանակի 0,56%-ը: Արդյունքում կազմվել է բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 226 արձանագրություն: Իրականացվում է վարչարարություն:

Տեխնիկական գնևության կայաններում իրականացվել է 899 վերահսկողական միջոցառում (2023թ.՝ 432, 2022թ.՝ 294), ինչը կազմում է վերահսկողական միջոցառումների ընդհանուր քանակի 1,79%: Արդյունքում կազմվել է բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 219 արձանագրություն: Իրականացվում է վարչարարություն:

2024 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնի տարածքային բաժինների (բացառությամբ Երևանի) տրանսպորտային անվտանգության մասնագետների կողմից իրականացվել են մարզերի տարածքով անցնող ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ճանապարհներին տեղադրված գովազդային վահանակների և ցուցանակների օրինականության նկատմամբ վերահսկողական միջոցառում: Հաշվետու ժամանակաշրջանում տարածքային բաժինների մասնագետների կողմից գույքագրվել են միջպետական ավտոճանապարհներին ապօրինի տեղադրված ընդհանուր թվով 680 (2023թ.՝ 451, 2022թ.՝ 811) գովազդային վահանակներ: Արդյունքում կազմվել է բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 142 արձանագրություն: Իրականացվում է վարչարարություն:

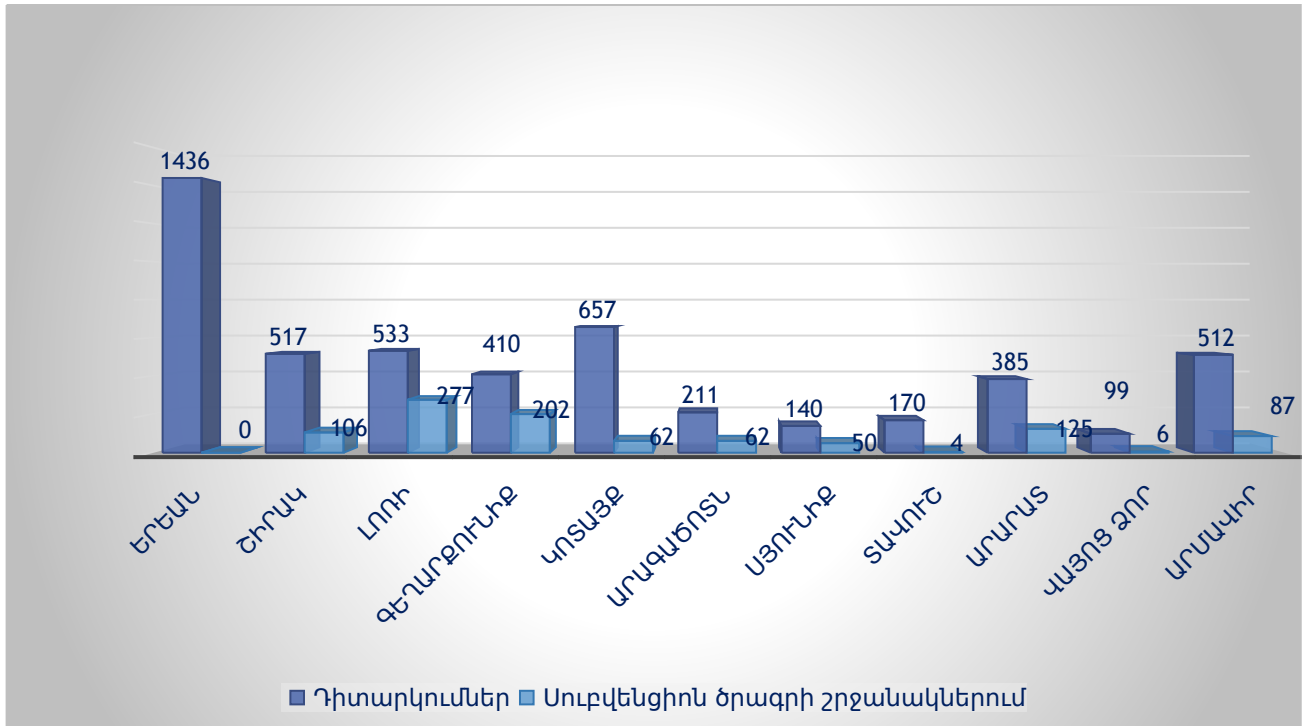
Կանոնավոր, ոչ կանոնավոր ուղևորափոխադրումների կազմակերպման գործընթացի նկատմամբ իրականացվել է 2069 վերահսկողական միջոցառում (2023 թվականին՝ 2650, 2022թ.՝ 2390), ինչը կազմում է ընդհանուր քանակի 4.1%: Արդյունքում կազմվել է բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 281 արձանագրություն: Իրականացվում է վարչարարություն:

Բեռնափոխադրումների նկատմամբ իրականացվել է 44861 վերահսկողական միջոցառում (2023թ.՝ 57871, 2022թ.՝ 22482), ինչը կազմում է վերահսկողական միջոցառումների ընդհանուր քանակի 89,6%-ը: Մասնավորապես, վերահսկողական միջոցառումներն իրականացվել են Սյունիքի անշարժ կշռման կայանում թվով 44129 (2023թ.՝ 56902, 2022թ.՝ 21292), Արմավիրի անշարժ կշռման կայանում 680 (2023թ.՝ 889, 2022թ.՝ 927) և շարժական կշեռքներով տարբեր մարզերում 52 (2023թ.՝ 80, 2022թ.՝ 263): Արդյունքում կազմվել է

բացահայտված խախտումների վերաբերյալ 4048 արձանագրություն:
Իրականացվում է վարչարարություն:

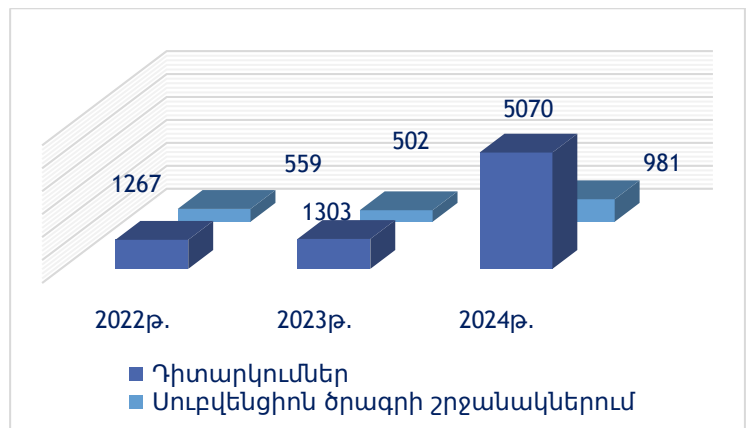

կառավարության կողմից իր
սոցիալական ենթակառուց
ծրագրի շրջանակներում:
կատարված աշխատանքի բ

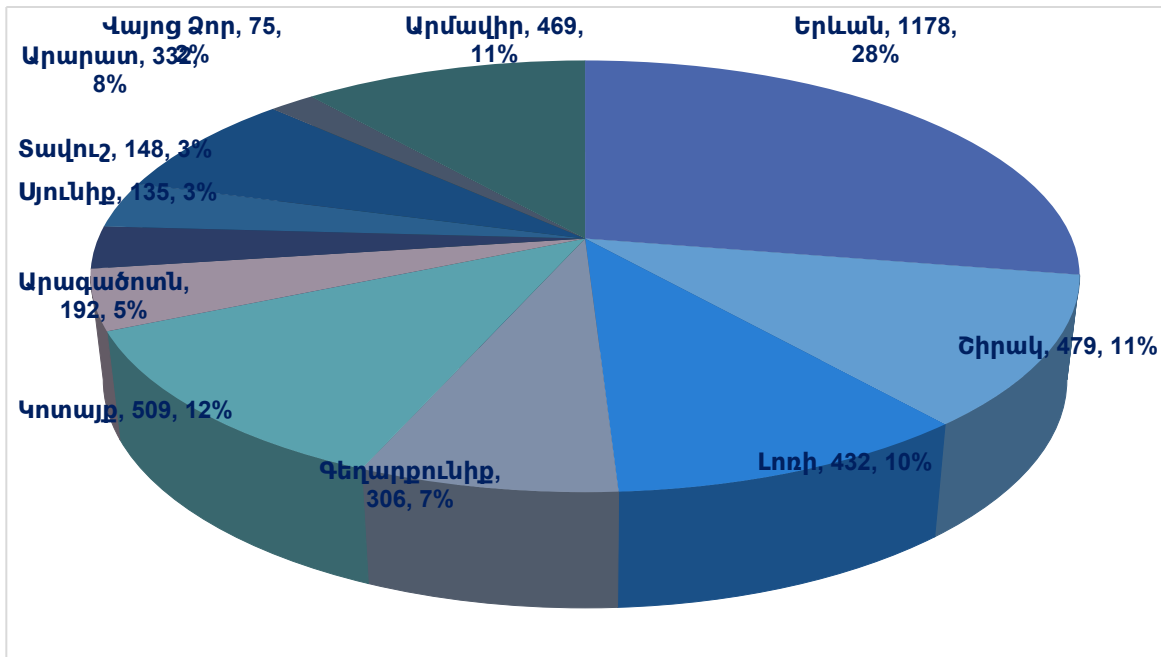

2023 թվականի ընթացքում կատարվել էր 1303 դիտարկում (2022-ին՝ 1267 դիտար-

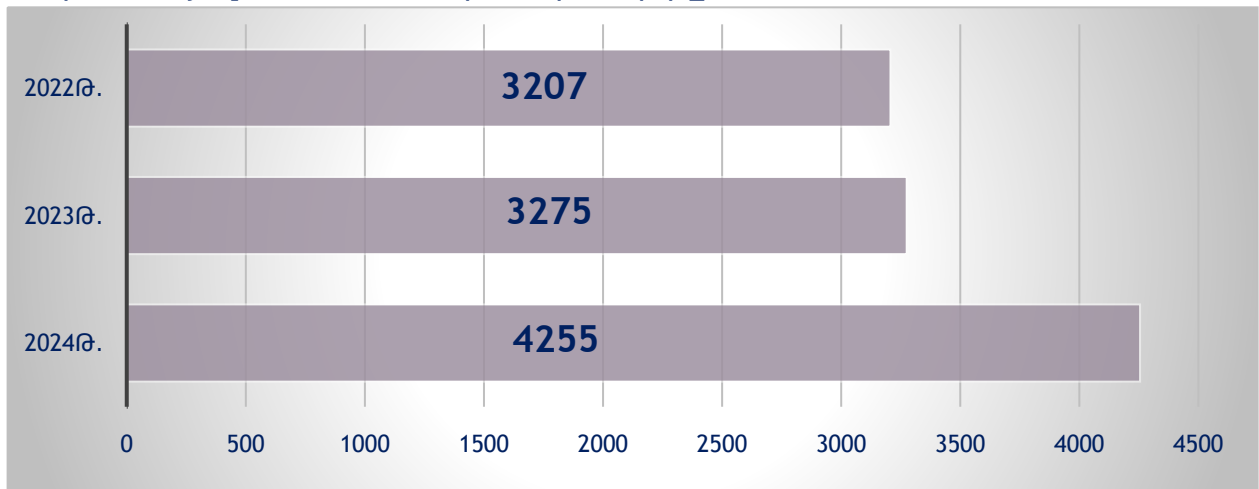
կում), որոնցից 502-ը (2022-ին՝ 559) ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող համայնքների տնտեսական և սոցիալական ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված սուբվենցիոն ծրագրի շրջանակներում:

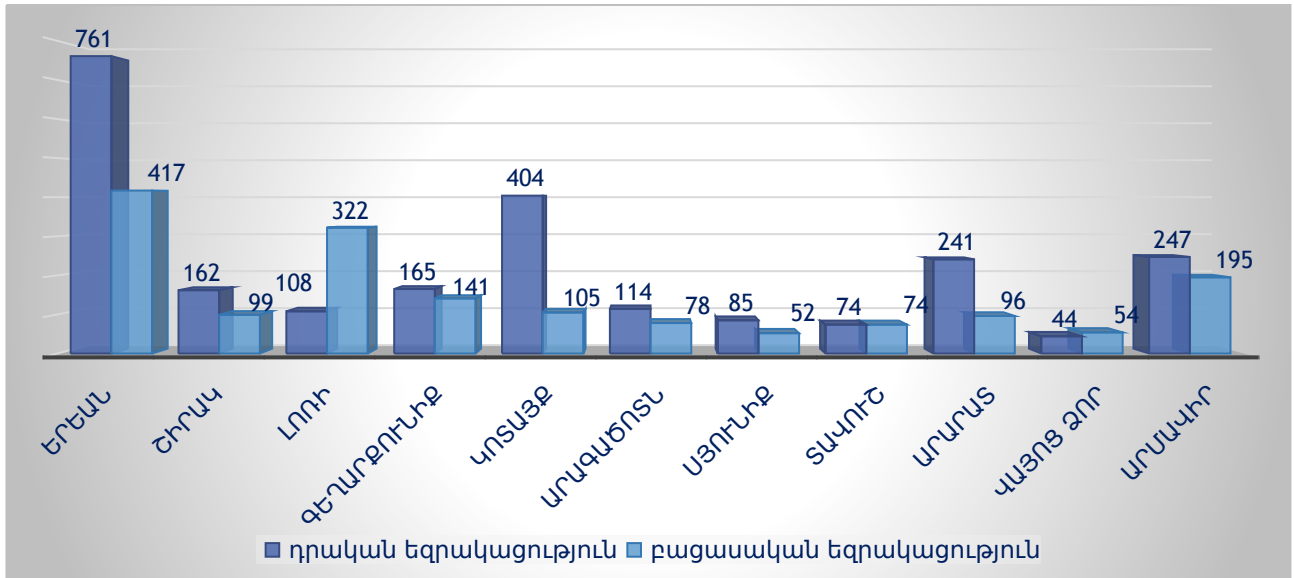
2024 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնի աշխատակիցները մասնակցել են ավարտված շինարարական 4255 օբյեկտների շահագործման ընդունող հանձնաժողովների աշխատանքներին, այդ թվում՝ 27,69%-ը՝ Երևանում, 11,96%-ը՝ Կոտայքում, մնացածն՝ ըստ պատկերի.

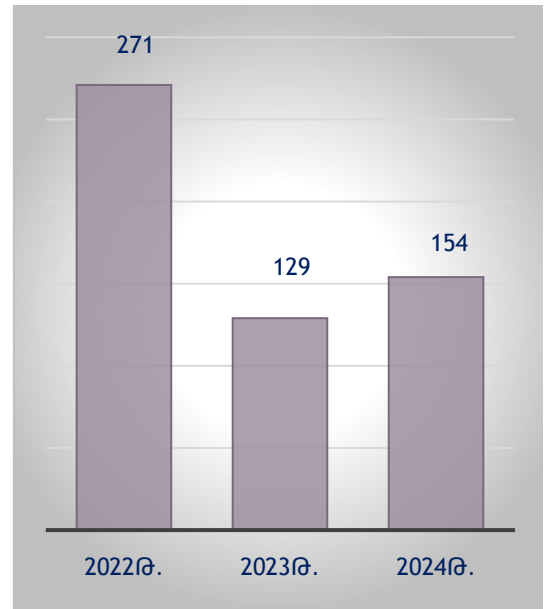
2022-2024 թվականների ընթացքում այս ոլորտում կատարված աշխատանքն ունի հետևյալ համեմատական պատկերը.

Արդյունքում հաշվետու ժամանակաշրջանում տրամադրվել է ավարտական ակտերի վերաբերյալ 2405 դրական և 1633 բացասական եզրակացություն (2023թ.` 1721 դրական և 1323 բացասական եզրակացություններ, իսկ 2022թ.` 1699 դրական և 1269 բացասական եզրակացություններ), որոնք ըստ մարզերի այն ունեն հետևյալ գրաֆիկական բաշխվածությունը.

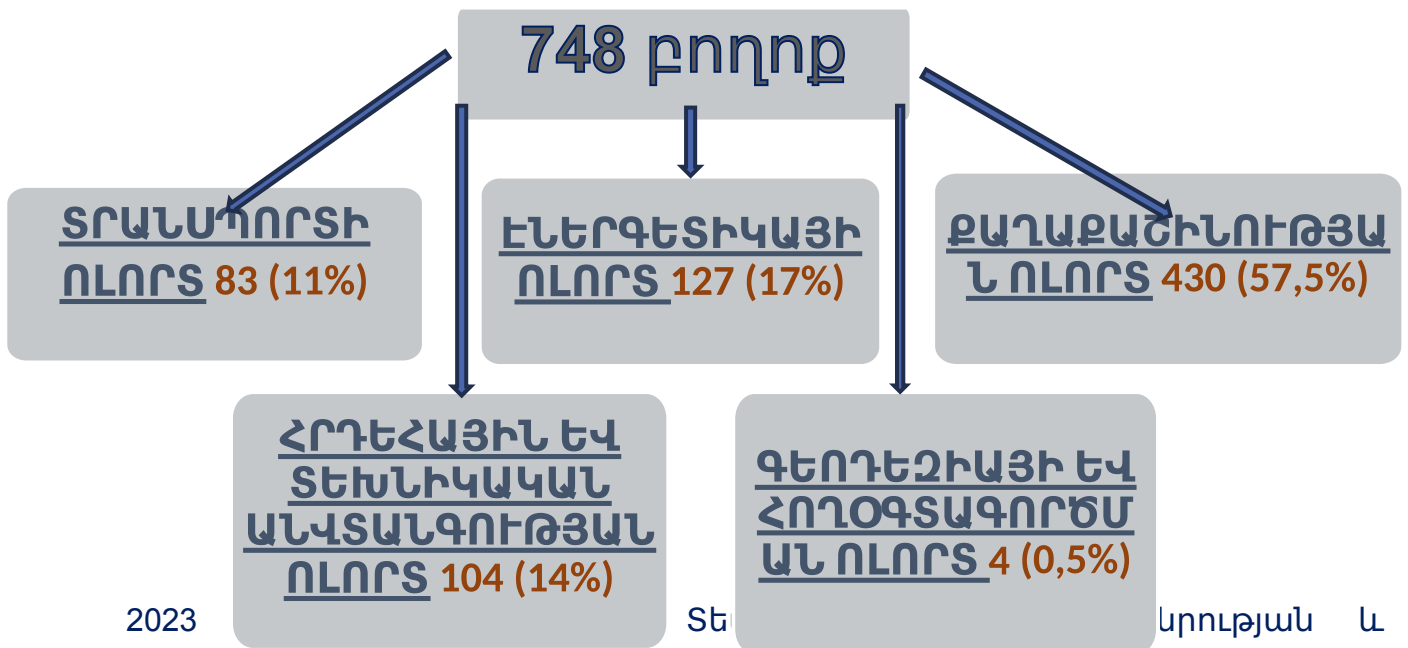
Տեսչական մարմնի աշխատակիցների կողմից վերահսկողական աշխատանքների ընթացքում ՀՀ ամբողջ տարածքում հայտնաբերվել է 154 ինքնակամ կառույց, 2023-ին՝ 129, իսկ 2022-ին՝ 271: Ինքնակամ կառույցների 29%-ը գտնվում է Գեղարքունիքի մարզում, 25%-ը՝ Լոռիում, 17%-ը՝ Կոտայքում, 7-ական% Արմավիրում և Տավուշում, Արարատում՝ 6%, Արագածոտնի մարզում՝ 5%, Ծիրակում և Վայոց ձորում՝ 2-ական տոկոս:

Ձեռնարկվել են համապատասխան միջոցառումներ բացահայտված խախտումները վերացնելու ուղղությամբ, այն է՝ մարզպետներին և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարներին տրամադրվել են իրազեկող բնույթի գրություններ: Համայնքների ղեկավարներին ներկայացվել են առաջարկություններ՝ իրենց իրավասության սահմաններում ինքնակամ շինարարական աշխատանքները դադարեցնելու վերաբերյալ և հետևանքները վերացնելու ուղղությամբ:

4. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻՆ ՀԱՍՑԵԱԳՐՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ, ԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

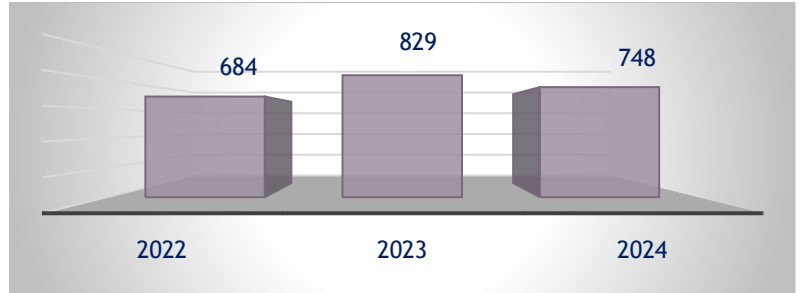
2024 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնին հանրության և տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից հասցեագրվել է ընդհանուր առմամբ 748 բողոք, որոնք ըստ բնագավառների բաշխված են հետևյալ կերպ.

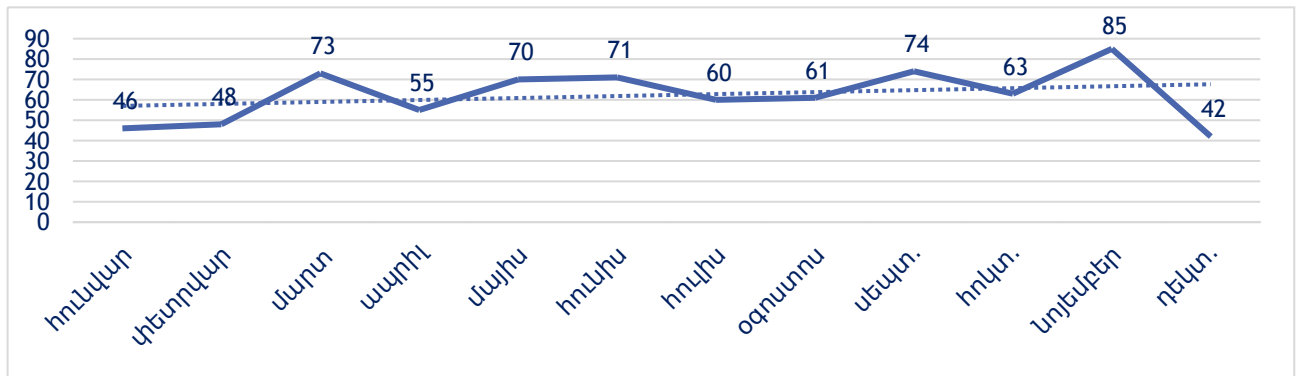
2023 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնին հանրության և տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից հասցեագրվել է ընդհանուր առմամբ 829 բողոք, որից 542-ը (65,38%) վերաբերում է քաղաքաշինության բնագավառին, 134-ը (16,16%)՝ տրանսպորտային անվտանգության, 68-ը (8,2%)՝ հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, 76-ը (9,17%)՝ Էներգետիկայի և Էներգասպառման, իսկ 9-ը (1,09%)՝ հողի պահմանման և հողօգտագործման բնագավառներին:

2022 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնին հանրության և տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից հասցեագրվել էր ընդհանուր առմամբ 684 բողոք, որից 432-ը (63,16%) վերաբերում էր քաղաքաշինության բնագավառին, 114-ը (16,67%)՝ տրանսպորտային անվտանգության, 78-ը (11,4%)՝ հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, 56-ը (8,19%)՝ Էներգետիկայի և Էներգասպառման, իսկ 4-ը (0,58%)՝ հողի պահմանման և հողօգտագործման բնագավառներին:

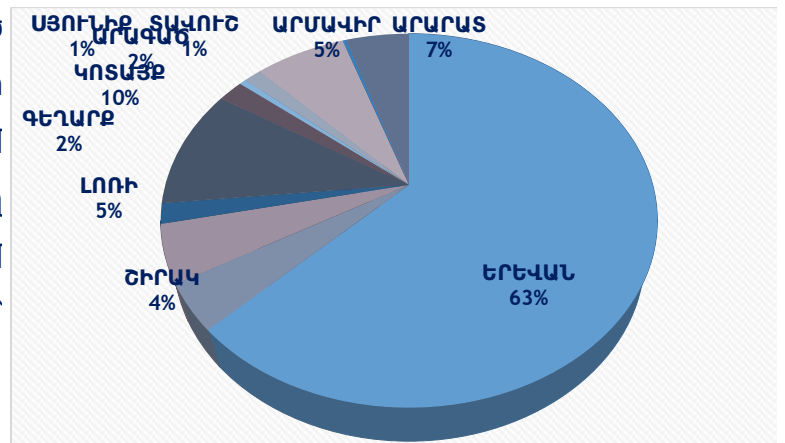
2022-2024 թվականների ընթացքում ստացված բողոքների համեմատական գրաֆիկն ունի հետևյալ արտացոլումը.

2024 թվականի ընթացքում հանրությունից ստացված բողոքներն ըստ ամիսների ունեն հետևյալ բաշխվածությունը՝

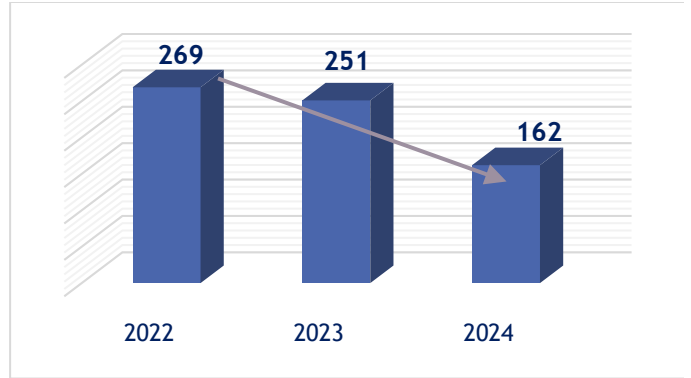

Ընդ որում, ստացված բողոքների ընդհանուր քանակի 62,7%-ը վերաբերում է Երևանում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարողներին կամ գտնվող օբյեկտներին, մնացածն՝ ըստ պատկերի.

Բողոքների ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ ստացված բողոքներից 217-ը հիմնավոր չի, 101-ը վերահասցեագրվել է, անհետևանք է թողնվել 31 բողոք, հնարավոր չի լուծել 9-ը: Հիմնավոր 222 բողոքից 2024 թվականի ընթացքում լուծում է ստացել 140-ը (հիմնավոր բողոքների 63%): Ուսումնասիրության փուլում է 250 բողոք, որից 142-ը վերաբերում է քաղաքաշինության, 4-ը՝ տրանսպորտի, 40-ը՝ հրդեհային և տեխնիկական անվտագության, 64-ը՝ Էներգետիկայի և Էներգասպառման բնագավառներին:

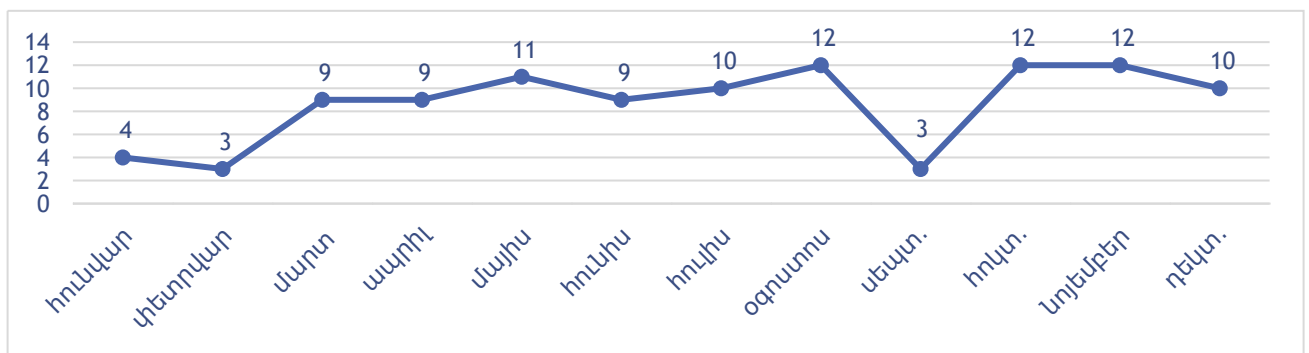
2024 թվականի ընթացքում հանրությունից թեժ գծով ստացվել է 162 բողոք, ինչը կազմում է ներկայացված բողոքների 21,6%: 2023 թվականին թեժ գծով ստացվել էր 251 բողոք (30,27%), իսկ 2022-ին՝ 269 բողոք (39,3%):

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում հանրությունից ստացված 104 բողոքների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ հիմնավոր են 51-ը, ինչը կազմում է ընդհանուր քանակի 49%: 33 բողոք (31,7%) ստացվել է թեժ գծով: Հիմնավոր բողոքներում բարձրացված հարցերը վերաբերում են գործող օբյեկտներում հրդեհային անվտանգության պահանջների խախտումներին: 22 բողոք (հիմնավորների 43,14%) արդեն իսկ լուծում է ստացել, հիմնավոր չի 35-ը: 40-ն ընթացքի մեջ են: ՀՀ վարչապետի աշխատակազմից վերահասցեագրվել է 14 բողոք, որից 1-ը հիմնավոր չէ, 3-ը հիմնավոր է և լուծում է ստացել, իսկ 10-ն ուսումնասիրման փուլում է:

2024 թվականին ստացված բողոքներն ըստ ամիսների բաշխված են հետևյալ կերպ.

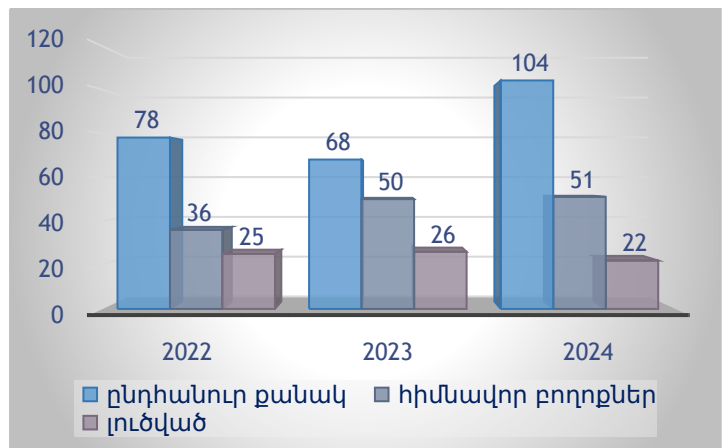

2023 թվականի ընթացքում ստացված 68 բողոքների 73,5%-ը հիմնավոր էին (50): Հիմնավոր բողոքներում բարձրացված հարցերը վերաբերում են գործող օբյեկտներում հրդեհային անվտանգության պահանջների խախտումներին:

26 բողոք (հիմնավորների 52%) լուծում էր ստացել 2023 թվականի ընթացքում: 2 բողոք վերահասցեագրվել էր, հիմնավոր չէր 12-ը: 43 բողոք (63,24%) ստացվել էր թեժ գծով:

2022 թվականին հանրությունից ստացված 78 դիմում-բողոքների ուսումնասիրությունից պարզվել էր, որ հիմնավոր են 36-ը, ինչը կազմում է ընդհանուր քանակի 46,15%: Հիմնավոր բողոքների 69,44% (25 հատ) լուծում էր ստացել 2022 թվականի ընթացքում, 2-ի լուծումը դուրս էր Տեսչական մարմնի լիազորությունների շրջանակներից, 23-ն ընթացքի մեջ էին: Հիմնավոր չէին 28 բողոք: Հանրությունից ստացված 5 բողոքի հիման վրա իրականացվել էին ստուգումներ: 35 բողոք (44,87 %) ստացվել էր թեժ գծով:

2022-2024 թվականների ընթացքում հանրությունից ստացված բողոքների ընդհանուր քանակի, հիմնավոր և լուծում ստացած բողոքների բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

Հաշվետու ժամանակահատվածում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել է 207 գրություն, որից 190-ը (91,8%) արդեն իսկ լուծում է ստացել, 17-ը գտնվում է ընթացքի մեջ: Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված գրությունների հիման վրա իրականացվել է 7 ստուգում:

2023 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 248 գրություն, որից 221-ը (89,1%) լուծում էր ստացել 2023 թվականի ընթացքում:

2022 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 194 գրություն, որից 189-ը (97,4%) նույն տարվա ընթացքում լուծում էր ստացել: Պետական

կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 20 գրության հիման վրա իրականացվել էին ստուգումներ:

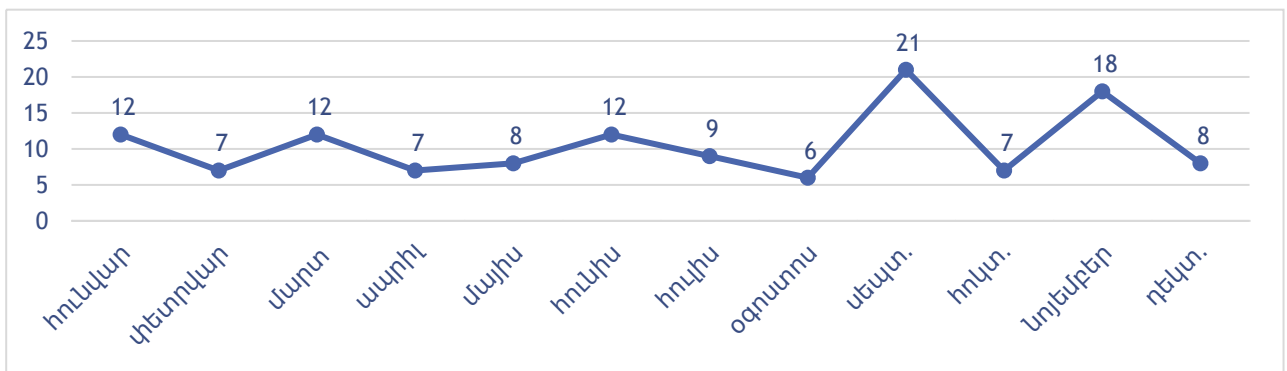
ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՄՊԱՈՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում հանրությունից ստացված 127 բողոքների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ հիմնավոր են 91-ը (ընդհանուր քանակի 71,6%), որոնցից արդեն իսկ լուծում է ստացել 43-ը (հիմնավոր բողոքների 47,2%), ընթացքի մեջ են գտնվում 64-ը: Բողոքներից 15-ը (12%) ստացվել է թեժ գծով: ՀՀ վարչապետի աշխատակազմից վերահասցեագրվել է 32 բողոք, որից 3-ը հիմնավոր չեն, 11-ը հիմնավոր են և լուծում են ստացել, իսկ 18-ն ուսումնասիրման փուլում է:

Հիմնավոր բողոքների 58,2%-ը վերաբերում է մայրուղային գազատարների և էլեկտրահաղորդման օդային գծերի անվտանգության գոտիների խախտումներին, 19,8%-ը՝ տեխնիկական նորմերի խախտումներով տեղադրված հենասյուներին:

Քաղաքացիների և տնտեսավարող սուբյեկտների դիմումներում բարձրացված հարցերը ուսումնասիրվում են, ձեռնարկվում են բոլոր հնարավոր միջոցները Էներգետիկայի բնագավառում հասարակության անվտանգությունը և հարմարավետությունն ապահովելու ուղղությամբ: Մշտապես տրամադրվում է իրավախորհրդատվական աջակցություն:

2024 թվականին ստացված բողոքներն ըստ ամիսների բաշխված են հետևյալ կերպ

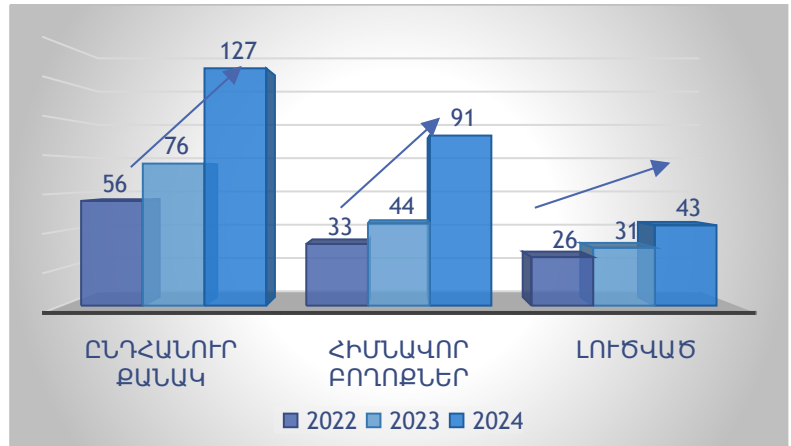

Նախորդ տարվա ընթացքում հանրությունից ստացված 76 բողոքներից հիմնավոր էին 44-ը (ընդհանուր քանակի 58%), որոնցից լուծում էին ստացել

31-ը (հիմնավոր բողոքների 70,4%), ընթացքի մեջ էին գտնվում 35-ը: Բողոքներից 11-ը (14,5%) ստացվել էր թեժ գծով:

2022 թվականի ընթացքում հանրությունից ստացված 56 բողոքներից հիմնավոր էին 33-ը (ընդհանուր քանակի 59%), որոնցից տարվա ընթացքում լուծում էին ստացել 26-ը (հիմնավորների 85,7%): Բողոքների 20% ստացվել էր թեժ գծով:

2022-2024 թվականների ընթացքում ստացված բողոքների ընդհանուր քանակի, հիմնավոր և լուծում ստացած բողոքների բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

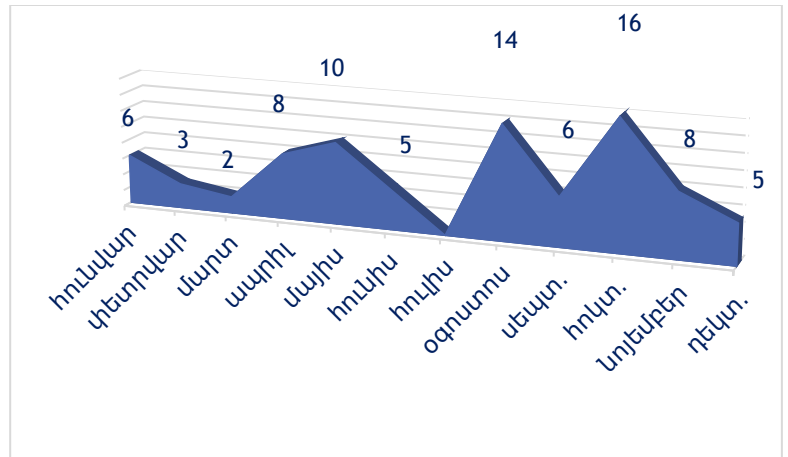

Հաշվետու ժամանակահատվածում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 20 գրություններից 13-ը լուծում են ստացել: 2023 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 17 գրություններից լուծում էին ստացել 12-ը: 2022 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 5 գրություններից 2-ը լուծում էին ստացել նույն տարվա ընթացքում:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմին հասցեագրված 83 բողոքներում բարձրացված խնդիրների կարգավորման ուղղությամբ տրանսպորտային անվտանգության վարչության և տարածքային բաժինների տրանսպորտային անվտան-

գության մասնագետների կողմից իրականացվել են առարկայական ուսումնասիրություններ, դիտարկումներ և վերահսկողական գործառնություններ: Բողոքների բաշխվածությունն ըստ ամիսների ունի հետևյալ պատկերը.

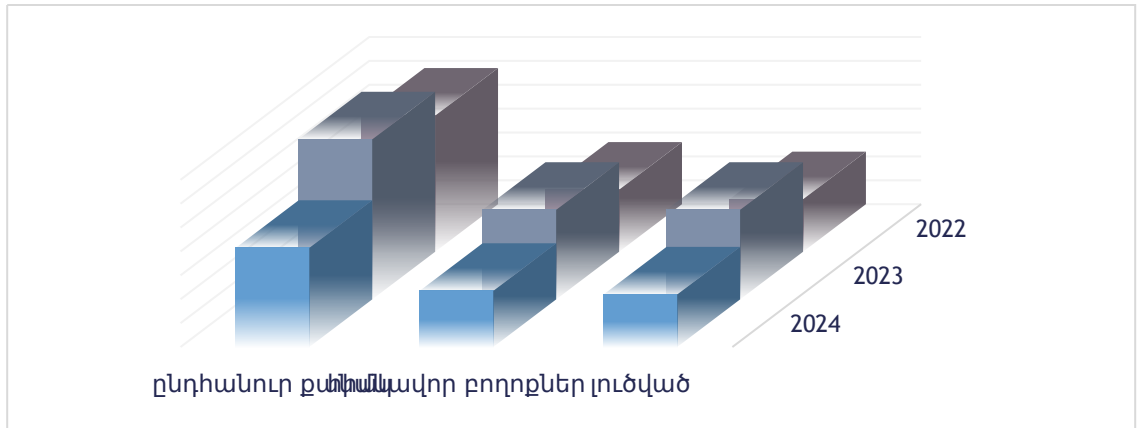

Հիմնավոր բողոքների (47 հատ) 93,6% արդեն իսկ լուծում է ստացել, վերահասցեագրվել է 7 բողոք, հիմնավոր չի 28-ը: Ուսումնասիրության ընթացքում է 4 բողոք: Բողոքներից 42-ը (50,6%) ներկայացվել է թե՛ գծով: Հիմնավոր բողոքներում բարձրացված խնդիրները հիմնականում վերաբերում են չվացուցակների խախտումներին և երթուղու չշահագործմանը:

2023 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմին հասցեագրված 134 բողոքներից հիմնավոր էին 75-ը, որոնք լուծվել էին 2023 թվականի ընթացքում, հիմնավոր չէր 53-ը, վերահասցեագրվել էր 5 բողոք: Բողոքներից 80-ը (59,7%) ներկայացվել էր թե՛ գծով:

2022 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմին հասցեագրված 114 բողոքներից հիմնավոր են 52-ը, որոնցից 44-ը (84,62%) լուծում էր ստացել նույն տարվա ընթացքում, 4 խնդրի լուծումներ դուրս են Տեսչական մարմնի լիազորությունների շրջանակներից: Հիմնավոր չէին 63 բողոք: Բողոքներից 79-ը (69,3%) ներկայացվել էր թե՛ գծով:

2022-2024 թվականների ընթացքում հանրությունից ստացված բողոքների ընդհանուր քանակի, հիմնավոր և լուծում ստացած բողոքների բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

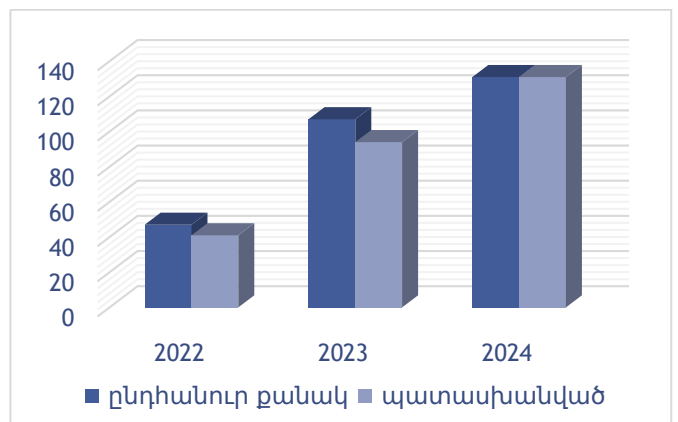

Հաշվետու ժամանակահատվածում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել է 131 գրություն, որոնց հաշվետու տարվա ընթացքում պատասխանվել է: Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 1 գրության հիման վրա իրականացվել է ստուգում:

2023 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 107 գրություն, որից 94-ը (87,8%) արդեն իսկ լուծում էին ստացել: Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 1 գրության հիման վրա իրականացվել էր ստուգում:

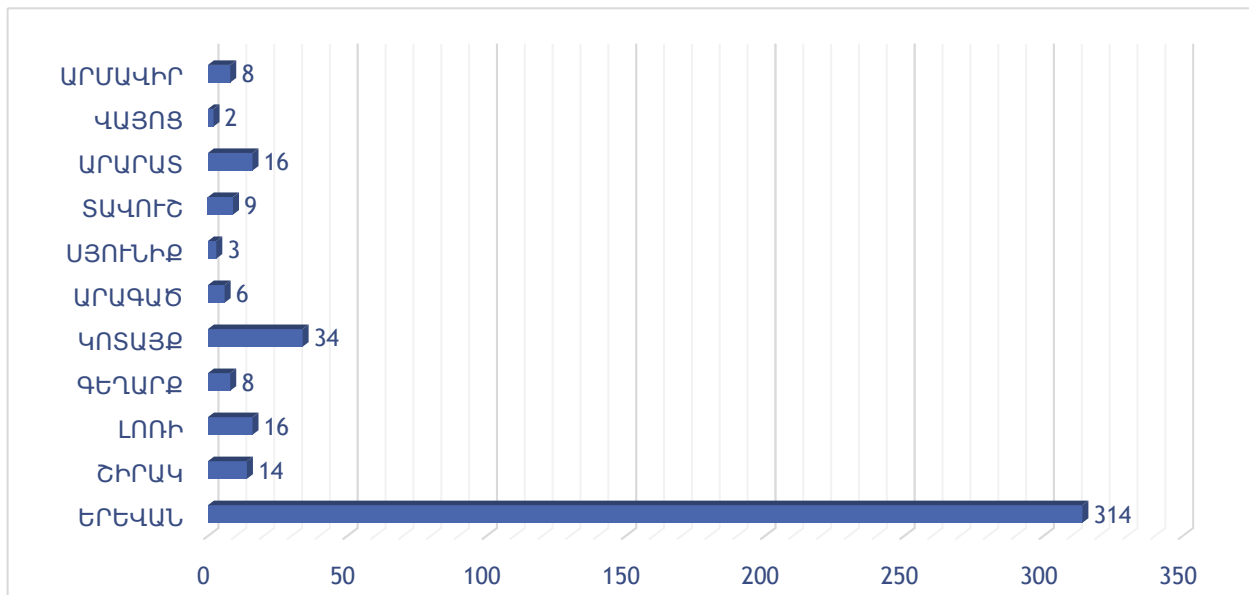
2022 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 47 գրություն, որից 41-ը (87,23%) լուծում էին ստացել 2022 թվականի ընթացքում:

2022-2024 թվականների ընթացքում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից հասցեագրված գրությունների վիճակագրությունը ցույց է տալիս ստացվող գրությունների քանակի կայուն աճ:

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Նշված ժամանակահատվածում Տեսչական մարմինն ուսումնասիրել է իրեն հասցեագրված քաղաքաշինական ոլորտին առնչվող ընդհանուր առմամբ 430 (72-ը թեժ գծով) բողոք: 2024 թվականի ընթացքում հանրությունից ստացված բողոքներից 31-ը հիմնավոր են (բողոքների 7,2%), 29-ն (հիմնավոր բողոքների 93,5%) արդեն իսկ լուծում են ստացել: Քաղաքաշինության բնագավառում հանրությունից ստացված բողոքների բաշխումն ըստ տարածքային միավորների ունի հետևյալ գրաֆիկական պատկերը.

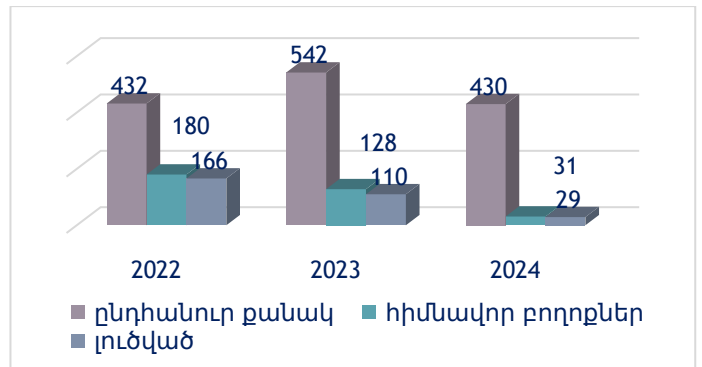
Դիմումներում նշված հասցեներում կատարվել է մասնագիտական տեղազննություն, ստուգվել է իրականացվող շինարարական աշխատանքների, առկա քաղաքաշինական փաստաթղթերի տրման օրինականությունը և համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրությանն ու նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին: Կատարված աշխատանքի արդյունքում պարզվել է, որ խնդրահարույց և առավել կրկնվող խնդիրները վերաբերվում են շինարարական նորմերի խախտումներին, ապօրինի/ինքնակամ շինարարությանը:

2023 թվականի ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից ուսումնասիրվել էր քաղաքաշինական ոլորտին առնչվող 542 (117-ը թեժ գծով) բողոք: Ուսումնասիրությունների արդյունքում պարզվել էր, որ տարվա հանրությունից ստացված բողոքներից 128-ը հիմնավոր էին (բողոքների

23,6%), 110-ն (հիմնավոր բողոքների 85,9%) լուծում էին ստացել 2023 թվականի ընթացքում:

2022 թվականին Տեսչական մարմինն ուսումնասիրել էր իրեն հասցեագրված քաղաքաշինական ոլորտին առնչվող ընդհանուր առմամբ 432 (144-ը թեժ գծով) բողոք: 2022 թվականի ընթացքում հանրությունից ստացված բողոքներից 180-ը հիմնավոր էին (բողոքների 41,7%), 166-ն (հիմնավոր բողոքների 92%) լուծում էին ստացել նույն տարվա ընթացքում:

2022-2024 թվականների ընթացքում հանրությունից ստացված բողոքների ընդհանուր քանակի, հիմնավոր և լուծում ստացած բողոքների բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

Հաշվետու ժամանակահատվածում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել է 372 գրություն, որից 264-ը (71%) արդեն իսկ լուծում է ստացել, ընթացքի մեջ գտնվում են 115-ը:

Նախորդ տարվա ընթացքում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 181 գրություն, որից 162-ը (89,5%) լուծում էին ստացել 2023 թվականի ընթացքում:

2022 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 323 գրություն, որից 290-ը (89.7%) նույն ժամանակահատվածում լուծում էր ստացել: Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 20 գրության հիման վրա իրականացվել էին ստուգումներ:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳԵՌԴԵՉԻՎԱԿԱՆ և ԶԱՐՏԵՉԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀՈՂՕՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

Նշված ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնին հանրությունից հասցեարգել է 4 բողոք, որոնք վերաբերում են հողի պահպանման և հողօգտագործման բնագավառին: Հիմնավոր 2 բողոք լուծում է ստացել: Թեժ գծով բողոք չի ստացվել:

Նախորդ տարվա ընթացքում Տեսչական մարմնին հանրությունից հասցեարգել էր 9 բողոք: Հիմնավոր էին 9-ը, բոլորը լուծվել էին 2023 թվականի ընթացքում: Թեժ գծով բողոք չէր ստացվել:

2022 թվականին Տեսչական մարմնին հանրությունից հասցեարգել էր 4 բողոք, որից հիմնավոր միակ բողոքը լուծում էր ստացել: Թեժ գծով բողոք չի ներկայացվել:

Հաշվետու ժամանակահատվածում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել է 6 գրություն, լուծում է ստացել 1 գրությամբ բարձրացված խնդիրը, 5-ի մասով տրվել է պարզաբանում:

2023 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 5 գրություն, լուծում էին ստացել 5 գրությամբ բարձրացված խնդիրները:

2022 թվականին պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացվել էր 20 գրություն, բոլորը լուծում են ստացել: Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացված 14 գրության հիման վրա իրականացվել էին ստուգումներ:

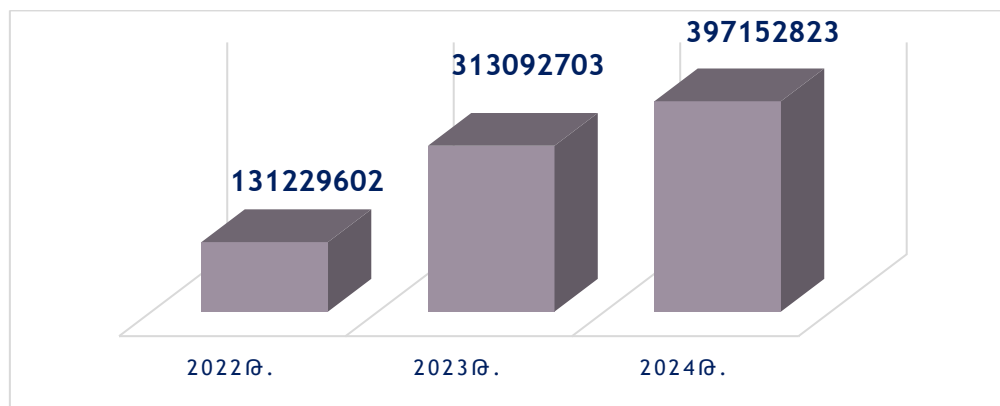
5. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԲԱՑԱՀԱՅՏՎԱԾ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ԿԻՐԱՌՎԱԾ ԴԱՏԱՍԽԱՆԱՎՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Հաշվետու ժամանակահատվածում կայացվել է 8456 որոշում: Նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 2.080.904.000 դրամի չափով վարչական տուգանք: 2024 թվականի ընթացքում գանձվել է 397.152.823 դրամ: Միաժամանակ կայացվել է 918 որոշում՝ օբյեկտների շահագործումը դադարեցնելու վերաբերյալ:

2023 թվականին կայացվել էր ընդհանուր առմամբ 7405 որոշում, նշանակվել էր 1.968.470.000 դրամի չափով վարչական տուգանք, ինչը 4,2 անգամ ավելի էր, քան նախորդ տարվա ընթացքում նշանակվածը: Նշված ժամանակահատվածում գանձվել էր 313.092.703 դրամ, ինչը 2,4 անգամ ավելի է, քան նախորդ տարվա ընթացքում գանձվածը: Միաժամանակ կայացվել էր 244 որոշում՝ օբյեկտների շահագործումը դադարեցնելու վերաբերյալ:

2022 թվականի ընթացքում կազմվել էր վարչական իրավախախտման վերաբերյալ 4443 արձանագրություն: Կայացվել էր 20 վարչական վարույթը կարճելու վերաբերյալ որոշում, 2760 վարչական տույժ նշանակելու վերաբերյալ որոշում, արձակվել էին կարգադրագրեր՝ 235 արտադրական վտանգավոր օբյեկտի շահագործման դադարեցման վերաբերյալ: Նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 466.414.000 դրամի չափով վարչական տուգանք: 2022 թվականի ընթացքում գանձվել էր 131.229.602 դրամ:

Գանձված գումարների համեմատությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

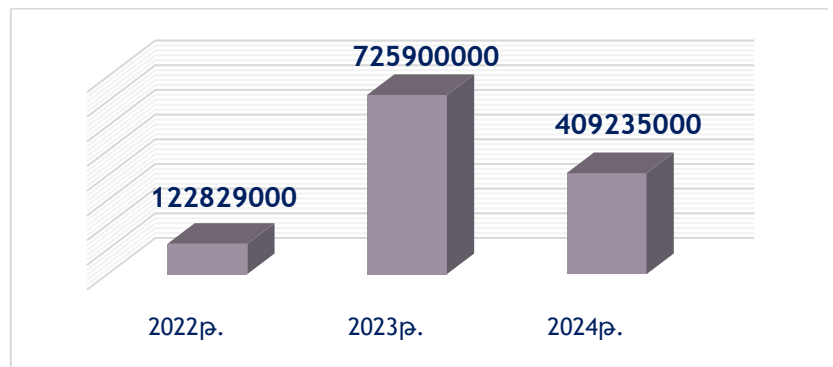
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում կազմվել է վարչական իրավախախտման վերաբերյալ 596 արձանագրություն, կայացվել է 1477 որոշում: Նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 409.235.000 դրամի չափով տուգանք: Միաժամանակ կայացվել է 918 որոշում՝ օբյեկտի շահագործման դադարեցման վերաբերյալ:

2023 թվականին կազմվել էր վարչական իրավախախտման վերաբերյալ 796 արձանագրություն, կայացվել էր 1512 որոշում: Նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 725.900.000 դրամի չափով տուգանք: Միաժամանակ կայացվել էր 244 որոշում՝ օբյեկտի շահագործման դադարեցման վերաբերյալ, որից 138-ը՝ ԲԼԿ, ԱԳԼՃԿ և ՀԳԼԿ: Արդյունքում կապարակնքվել էր 47, ապամոտաժվել՝ 35 լցավորման կայան: Դատարանի որոշմամբ կասեցվել էր Տեսչական մարմնի 32 վարչական ակտի կատարում:

2022 թվականին կազմվել էր վարչական իրավախախտման վերաբերյալ 620 արձանագրություն, կայացվել էր 606 վարչական որոշում՝ վարչական տույժ նշանակելու մասին, 7 կարճման որոշում: Նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 122.829.000 դրամի չափով վարչական տուգանք: Արձակվել էին կարգադրագրեր՝ 235 արտադրական վտանգավոր օբյեկտի շահագործման դադարեցման վերաբերյալ:

Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում նշանակված գումարի բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

Արձանագրված խախտումները վերաբերում են ձեռնարկություններում, հիմնարկներում, կազմակերպություններում, հասարակական վայրերում, պահեստային շենքերում, հանրակացարաններում, ինչպես նաև համապատասխան օբյեկտներ նախագծելիս և կառուցելիս հրդեհային

անվտանգության կանոնները խախտելու կամ չկատարելու, կամ հակահրդեհային գույքի, սարքավորումների, հրդեհները հայտնաբերելու և հանգցնելու ավտոմատ միջոցների օգտագործման ու պահպանության կանոնները խախտելու դեպքերին, ինչպես նաև արտադրական վտանգավոր օբյեկտները տեխնիկական անվտանգության ոլորտի օրենսդրությանը համապատասխան՝ ռեեստրում գրանցման չներկայացնելուն և տեխնիկական անվտանգության փորձաքննություն չիրականացնելուն, ինչպես նաև Տեսչական մարմնի կողմից տրված կարգադրագրերի պահանջները չկատարելուն:

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՄՊԱՌՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

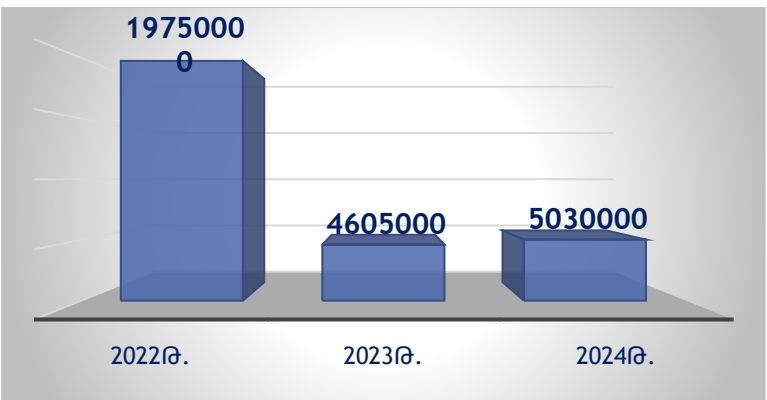
2024 թվականի ընթացքում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների արդյունքում Էներգետիկայի ոլորտի օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կայացվել է 73 որոշում, նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 5.030.000 ՀՀ դրամ տուգանք: Արձանագրված խախտումները վերաբերում են նոր կառուցվող և վերակառուցվող Էներգատեղակայանքները առանց Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողություն իրականացնող լիազորված պետական մարմնի կողմից տրված գործարկման եզրակացության գործող ցանցերին միացնելուն, ինչպես նաև՝ Տեսչական մարմնի կողմից տրված կարգադրագրի պահանջները չկատարելուն:

2023 թվականի ընթացքում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների արդյունքում Էներգետիկայի ոլորտի օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կայացվել էր 85 որոշում, նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 4.605.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

2022 թվականի ընթացքում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների արդյունքում Էներգետիկայի ոլորտի օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կազմվել էր 111 արձանագրություն, որոնցով հաշվետու ժամանակահատվածում կայացվել էր 38 որոշում վարչական տույժ նշանակելու մասին:

Նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 19.750.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

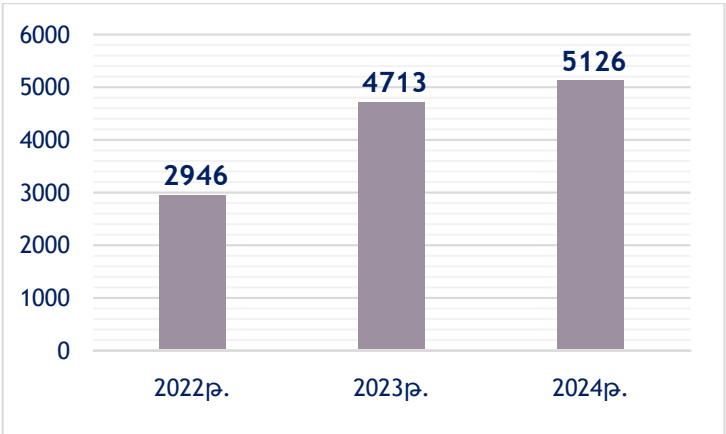
Էներգետիկայի և էներգաուսանքնազավառում նշանակված գումարի բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը.

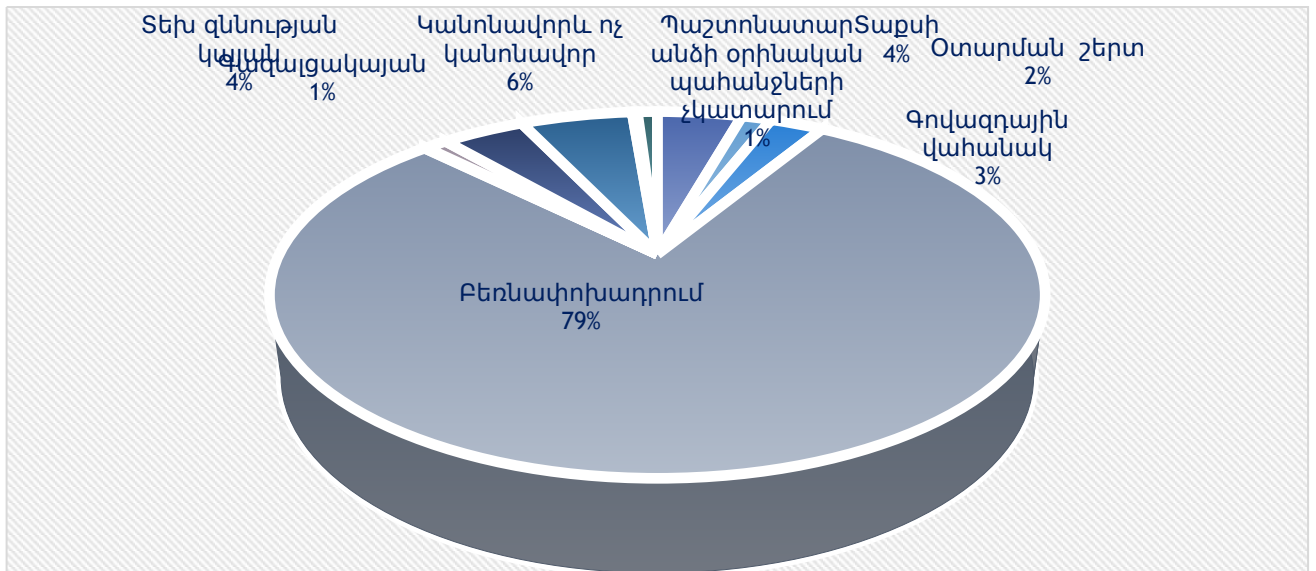

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Իրականացված վերահսկողական գործառույթների արդյունքում տրանսպորտային օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կազմվել է 5126 արձանագրու-

թյուն: Կազմված արձանագրությունների 79%-ը 4048 հատված վերաբերում է բեռնափոխադրումների ոլորտում բացահայտված խախտումներին, մնացածն՝ ըստ պատկերի.

Հաշվետու տարվա ընթացքում կայացվել է 6015 որոշում, նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 1.584.944.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

2023 թվականի ընթացքում կազմվել է տրանսպորտային օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ 4713 արձանագրություն, կայացվել է 5129 որոշում, նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 1.184.265.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

2022 թվականի ընթացքում կազմվել է 2946 արձանագրություն, որոնցից 1470-ով կայացվել է վարչական տույժ նշանակելու մասին որոշում, 11-ով կայացվել է վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործի վարույթը կարճելու մասին որոշում, մնացածը գտնվում են քննության փուլում: 2022 թվականին նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 267.085.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

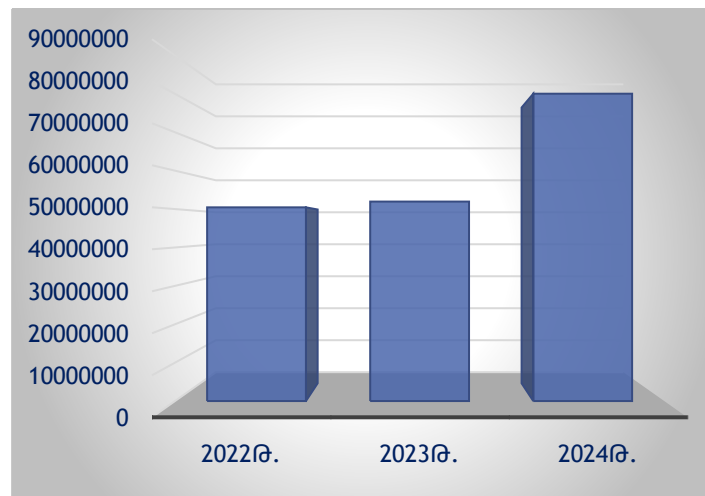
2024 թվականի ընթացքում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների արդյունքում քաղաքաշինության բնագավառի օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կազմվել է 425 արձանագրություն, կայացվել է 888 որոշում: Նշանակվել է ընդհանուր առմամբ 80.045.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

2023 թվականի ընթացքում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների արդյունքում քաղաքաշինության բնագավառի

օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կազմվել էր 293 արձանագրություն, կայացվել էր 666 որոշում: Նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 51.950.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

2022 թվականի ընթացքում իրականացված վերահսկողական գործառնությունների արդյունքում քաղաքաշինության բնագավառի օրենսդրության պահանջների խախտումների վերաբերյալ կազմվել էր 740 արձանագրություն, կայացվել էր վարչական իրավախախտման վերաբերյալ 638 որոշում: Նշանակվել էր ընդհանուր առմամբ 50.450.000 ՀՀ դրամ տուգանք:

Քաղաքաշինության բնագավառում 2022-2024 թվականների ընթացքում նշանակված գումարի բաշխվածությունն ըստ տարիների ունի հետևյալ պատկերը. Արձանագրված խախտումները մեծամասամբ վերաբերում են ճարտարապետահատակագծային

առաջադրանքին չհամապատասխանող նախագծերը համաձայնեցնելուն, սահմանված կարգի խախտումներով ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքներ տրամադրելուն, կառուցապատողի կողմից առանց համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձանց միջոցով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լիցենզավորման ենթակա շինարարական աշխատանքներ իրականացնելուն, օրենքով սահմանված դեպքերում կառուցապատողի կողմից հեղինակային կամ տեխնիկական հսկողության իրականացում չապահովելուն:

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ Լ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում կազմվել է 11 արձանագրություն՝ բացահայտված խախտումների վերաբերյալ, կայացվել է 3 որոշում, նշանակված գումարը կազմում է 1.650.000 ՀՀ դրամ: 3 դեպքով բացահայտված

խախտումների վերաբերյալ հաղորդում է ներկայացվել ՀՀ դատախազություն:

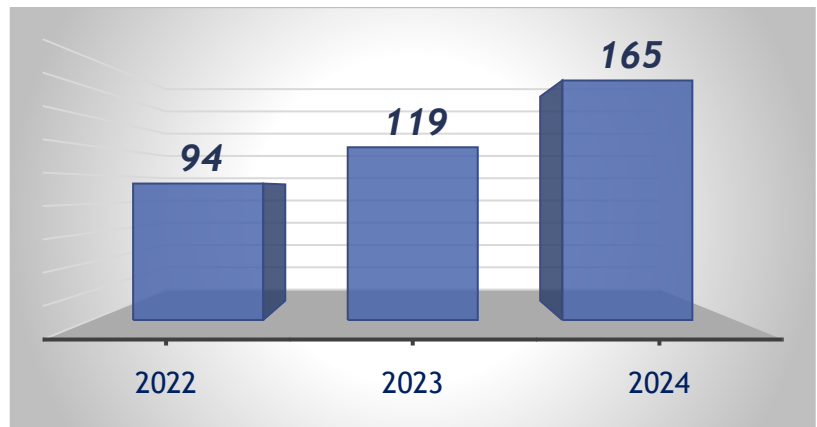
2023 թվականի ընթացքում կազմվել էր 19 արձանագրություն՝ բացահայտված խախտումների վերաբերյալ, կայացվել էր 13 որոշում, նշանակված գումարը կազմում էր 1.750.000 ՀՀ դրամ: 2022 թվականի ընթացքում կայացվել էր 8 որոշում՝ վարչական տույժ նշանակելու մասին: Որոշումների հիման վրա նշանակված գումարը կազմում էր 6.300.000 ՀՀ դրամ:

6. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԵՎ ԴՐԱ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՄ ԱՆԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑ ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱԿՏԻ ԴԵՄ ԲԵՐՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ

ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄՆԵՐ ՎԵՐԱԴԱՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳՈՎ

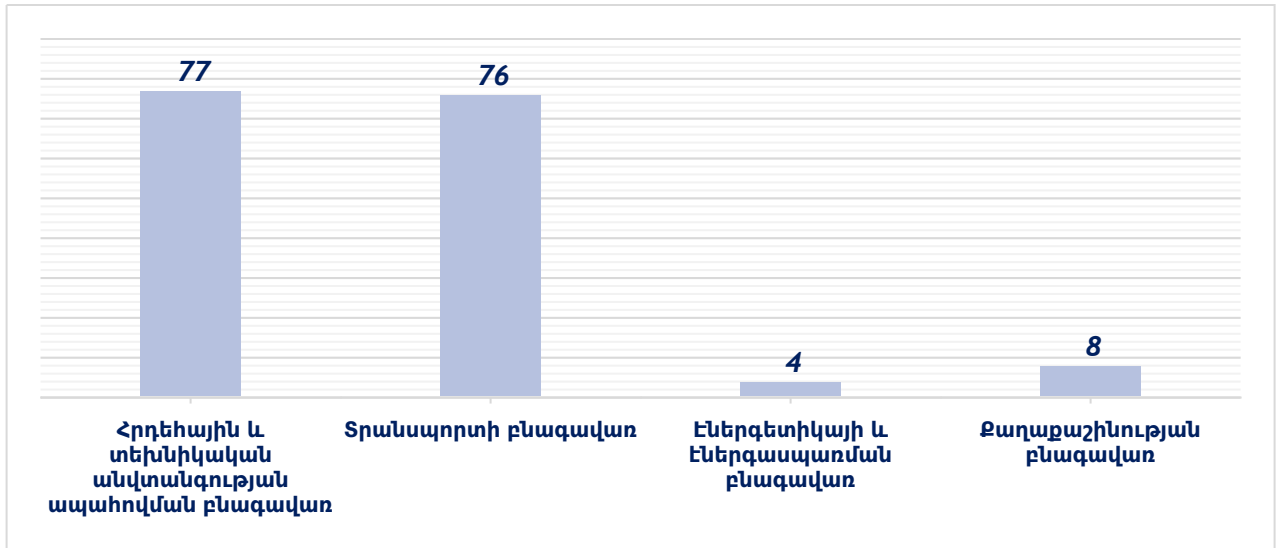
2024 թվականին Տեսչական մարմնի կողմից կայացված վարչական ակտերի դեմ

բերվել է ընդհանուր առմամբ 165 վերադաս բողոք, 2023 թվականին՝ 119, իսկ 2022 թվականին՝ 94: Ըստ տարիների համեմատական պատկերը հետևյալն է.

118-ով վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման, 1 գործով բողոքը բավարարվել է մասնակի, 33 գործով՝ բավարարվել է: 9 բողոք թողնվել է առանց քննության: 4 բողոք քննության փուլում է:

Ըստ բնագավառների 2024 թվականին ներկայացված բողոքների քանակն ունի հետևյալ գրաֆիկական բաշխվածությունը.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականի ընթացքում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 77 վարչական ակտ, 2023 թվականին՝ 38 վարչական ակտ: Հաշվետու ժամանակահատվածում 49 (63,6%) բողոքարկվող որոշումները թողնվել են անփոփոխ, 21 (27,3%) բողոք բավարարվել է, 1 բողոք բավարարվել է մասնակի: 5 բողոք թողնվել է առանց քննության, 1՝ ուսումնասիրման փուլում են: Բողոքները եղել են արտադրական վտանգավոր օբյեկտների գրանցման ռեեստրում գրանցելու, տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության իրականացման, արտադրական վտանգավոր օբյեկտի կամ դրանում առկա տեխնիկական միջոցի, տեխնոլոգիական սարքավորման շահագործումը դադարեցնելու պահանջների դեմ:

2023 թվականին 35 (70%) բողոք մերժվել էր, և բողոքարկվող որոշումները թողնվել էին անփոփոխ, 4 (8%) բողոք բավարարվել էր, 2 (4%) բողոք բավարարվել էր մասնակի: 9 բողոք ուսումնասիրման փուլում էին:

2022 թվականի ընթացքում վերադասության կարգով բողոքարկվել էր 20 վարչական ակտ, որից 15-ով (75%) որոշում է կայացվել կայացված վարչական ակտերն անփոփոխ թողնելու մասին, իսկ 5-ով՝ որոշում՝ կայացված որոշումը բեկանելու և վարչական գործի վարույթը կարճելու մասին:

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՍՊԱՌՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականի ընթացքում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 4 վարչական ակտ, որից 2-ով էլ վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման: Բողոքները վերաբերվել են վարչական ակտերի իրավաչափությանը և դրանց կայացման ժամկետներին: 1 բողոք թողնվել է առանց քննության, ևս 1-ը քննության փուլում է:

2023 թվականի ընթացքում վերադասության կարգով բողոքարկվել էր 2 վարչական ակտ: 2022 թվականին ներկայացվել էին 2 վարչական բողոք, որոնց քննության արդյունքում վարչական ակտերը թողնվել էին անփոփոխ:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 76 վարչական ակտ, 62-ով (81,6%) կայացվել է որոշում վարչական ակտերն անփոփոխ թողնելու մասին, 11 (14,5%) գործով բողոքները բավարարվել են: Բողոքները վերաբերվել են ՀՀ տարածքում ավտոտրանսպորտային գործունեություն իրականացնողների կողմից փոխադրումներին ներկայացվող պահանջները չկատարելու պահանջին: 2 բողոք թողնվել է առանց քննության, 1-ը քննության փուլում է:

2023 թվականի ընթացքում վերադասության կարգով բողոքարկվել էր 79 վարչական ակտ, որից 53-ով (57%) կայացվել էր որոշում կայացված վարչական ակտերն անփոփոխ թողնելու մասին, 3-ով (3%)՝ որոշում կայացված որոշումը բեկանելու և վարչական գործի վարույթը կարճելու մասին, 1 (1%) բողոք բավարարվել ընդհանուր: 35 բողոք ուսումնասիրման փուլում էին: 2022 թվականին վերադասության կարգով բողոքարկվել էր 70 վարչական ակտ, որից 64-ով (91,4%) որոշում էր կայացվել բողոքն առանց բավարարման և որոշումն անփոփոխ թողնելու մասին, 6-ով որոշում էր կայացվել որոշումը բեկանելու և վարչական գործի վարույթը կարճելու մասին:

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

2024 թվականին քաղաքաշինության բնագավառում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 8 վարչական ակտ, որից 5-ով էլ վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման, 1 գործով բողոքը բավարարվել է, 1 բողոք թողնվել է առանց քննության: 1 բողոք քննության փուլում է:

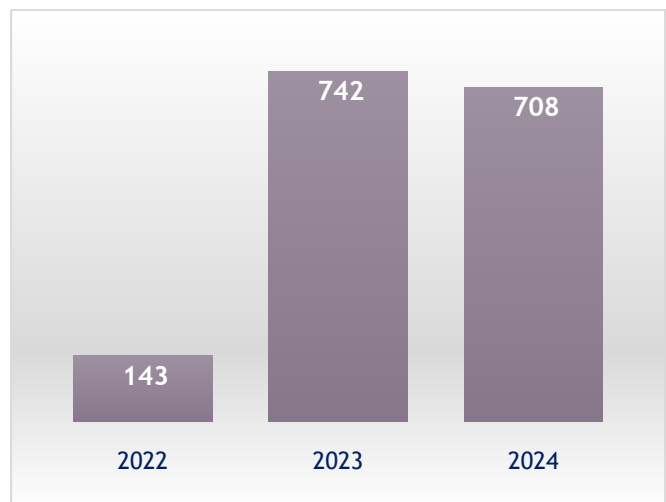
2023 թվականին քաղաքաշինության բնագավառում վերադասության կարգով բողոք չէր ներկայացվել: 2022 թվականին քաղաքաշինության բնագավառում վերադասության կարգով բողոքարկվել էր 2 վարչական ակտ, որոնցով որոշում է կայացվել բողոքն առանց բավարարման և որոշումն անփոփոխ թողնելու մասին:

ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՄՆԵՐ ԴԱՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳՈՎ

2024 թվականին դատարան է մուտքագրվել 708 հայցադիմում: Վարույթ է ընդունվել 676 հայցադիմում, 21-ի ընդունումը մերժվել է, 11 գործ վարույթ ընդունելու ընթացիկ փուլում է: Հայցադիմումները մեծամասամբ վերաբերում են Տեսչական մարմնի կողմից ընդունված վարչական ակտերի (որոշում, կարգադրագիր, ցուցում) վիճարկմանը:

2023 թվականի ընթացքում դատարան մուտքագրված 742 հայցադիմումից վարույթ էր ընդունվել 663-ը, 37 հայցի ընդունումը մերժվել էր, մյուսներն ընդունման փուլում էին:

2022 թվականի ընթացքում դատարան մուտքագրված 143 հայցադիմումից վարույթ էին ընդունվել 86-ը, 8-ի ընդունումը մերժվել էր, մյուսներն ընդունման փուլում էին: Դատարան մուտք արած հայցադիմում-ներն ըստ տարիների ունեն հետևյալ գրաֆիկական բաշխվածություն

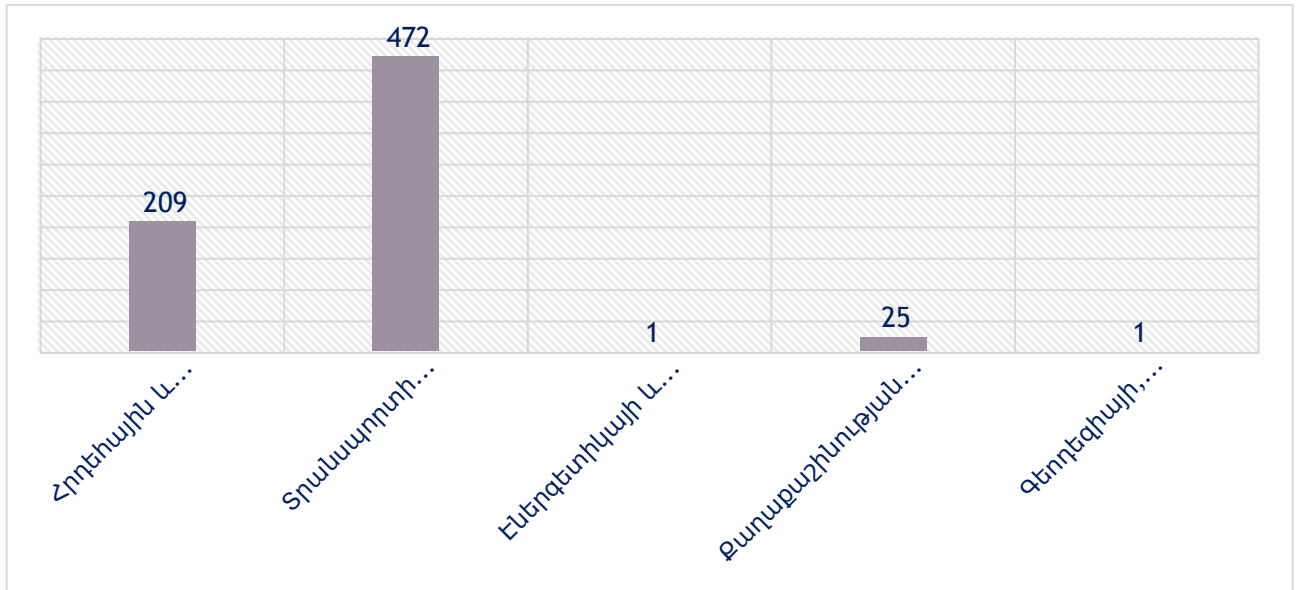

Հաշվետու ժամանակաշրջանում 651 դատական գործերով կայացվել է Տեսչական մարմնի 571 վարչական ակտերն անվավեր ճանաչելու, 80-ով՝ անփոփոխ թողնելու մասին վճիռ: 13 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 154 վերաքննիչ բողոք՝ 105-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 49-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված՝ 10 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 18 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տնտեսավարողի կողմից ներկայացված 2 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 10 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

2023 թվականի ընթացքում կայացվել էր 379 դատական վճիռ, որոնցից 349-ով հայցապահանջ բավարարվել էր 驟ինչը կազմում է վճիռների 92%՝, 30-ը՝ մերժվել: Բավարարված հայցապահանջներով 21 վճիռների դեմ Տեսչական մարմնի կողմից ներկայացվել էր վերաքննիչ բողոք:

2022 թվականի ընթացքում կայացվել էր 51 դատական վճիռ, որոնցից 45 հայցապահանջ բավարարվել էր, 6-ը՝ մերժվել: Կայացված դատական վճիռների դեմ Տեսչական մարմնի կողմից բողոքարկվել էր 7 վճիռ, որոնք մերժվել էին (1 վերաքննիչ բողոքի ընդունումն էր մերժվել, իսկ 6 բողոքները մերժվել էին անհիմն լինելու պատճառաբանությամբ): Հայցի ընդունումը մերժելու դեմ նախկինում կայացված դատարանի որոշումների դեմ տնտեսավարողի ներակայացրած 2 վերաքննիչ բողոքներից 2-ն էլ բավարարվել էին: Հայցապահանջը մերժելու դեմ տնտեսավարողի ներակայացրած 2 վերաքննիչ բողոքներից 2-ն էլ քննության փուլում էին:

Ըստ բնագավառների դատարան մուտք արած հայցադիմումներն ունեն հետևյալ գրաֆիկական բաշխվածությունն.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 209 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 190-ը, 9-ի ընդունումը մերժվել է, 10 գործ վարույթ ընդունելու ընթացիկ փուլում է: Կայացվել է 160 վճիռ, որոնցից 45-ով տնտեսավարողի հայցերը մերժվել են, իսկ 115-ով՝ Տեսչական մարմնի դեմ ներկայացված հայցապահանջները բավարարվել են: 7 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 94 վերաքննիչ բողոք՝ 69-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 25-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված՝ 7 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 9 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տեսչական մարմնի կողմից՝ 6 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

2023 թվականի ընթացքում ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան էր ներկայացվել 160 հայցադիմում, վարույթ էր ընդունվել 135, 4-ի ընդունումը մերժվել էր, մյուսներն ընդունման փուլում էին: Կայացվել էր 65 վճիռ, որոնցով Տեսչական մարմնի դեմ 56 հայցապահանջները բավարարվել էին, իսկ 9-ով՝ մերժվել:

2022 թվականի ընթացքում ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 41 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 32-ը, 2-ի ընդունումը մերժվել է, մյուսներն ընդունման փուլում են: Կայացվել է 21 վճիռ, որոնցով Տեսչական մարմնի դեմ 17 հայցապահանջները բավարարվել են, իսկ 4-ը՝

մերժվել: Տեսչական մարմնի կողմից ներկայացված 3 վերաքննիչ բողոքները մերժվել են: Տնտեսավարողի ներկայացրած 3 վերաքննիչ բողոքները քննության փուլում են: Հայցի ընդունումը մերժելու դեմ տնտեսավարողի կողմից բերված 1 վերաքննիչ բողոքը բավարարվել է:

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՄՊԱՈՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 1 հայցադիմումը վարույթ է ընդունվել: Կայացվել է 3 վճիռ, որոնցից 1-ով տնտեսավարողի հայցերը մերժվել են, իսկ 2-ով՝ Տեսչական մարմնի դեմ ներկայացված հայցապահանջները բավարարվել են:

Տնտեսավարողի կողմից ներկայացվել է 4 վերաքննիչ բողոք: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված 1 վերաքննիչ բողոք մերժվել է:

2023 թվականի ընթացքում ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան էր ներկայացվել 9 հայցադիմում, վարույթ էր ընդունվել 8-ը, մյուսներն ընդունման փուլում էին: Կայացվել էր 7 վճիռ, որոնցով Տեսչական մարմնի դեմ 4 հայցապահանջները բավարարվել էին, իսկ 3-ով՝ մերժվել:

2022 թվականին նշված բնագավառին առնչվող հարցերով դատարան հայցադիմում չի ներկայացվել:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 472 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 460-ը, 11-ի ընդունումը մերժվել է, 1 գործ վարույթ ընդունելու ընթացիկ փուլում է: Կայացվել է 465 վճիռ, որոնցից 31-ով տնտեսավարողի հայցերը մերժվել են, իսկ 434-ով՝ Տեսչական մարմնի դեմ ներկայացված հայցապահանջները բավարարվել են: 3 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 53 վերաքննիչ բողոք՝ 35-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 18-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված՝ 2 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 8 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տնտեսավարողի կողմից ներկայացված 1 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 2 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

2023 թվականի ընթացքում ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան էր ներկայացվել 558 հայցադիմում, վարույթ էր ընդունվել 504, 33-ի ընդունումը մերժվել էր, մյուսներն ընդունման փուլում էին: Կայացվել էր 293 դատական վճիռ, որոնցից 277 հայցապահանջ բավարարվել էր, 16-ը՝ մերժվել:

2022 թվականի ընթացքում ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 75 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 53-ը, 3-ի ընդունումը մերժվել է, մյուսներն ընդունման փուլում են: Կայացվել է 19 դատական վճիռ, որոնցից 17 հայցապահանջ բավարարվել է, 2-ը՝ մերժվել: Տեսչական մարմնի կողմից ներկայացվել է 4 վերաքննիչ բողոք, որոնք մերժվել են՝ 3-ն անհիմն լինելու պատճառաբանությամբ, իսկ մեկ բողոքի վարույթի ընդունումն է մերժվել: Հայցի ընդունումը մերժելու դեմ տնտեսավարողի կողմից բերված 1 վերաքննիչ բողոքը բավարարվել է:

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացվել է 25 հայցադիմում: Վարույթ է ընդունվել 24-ը, 1-ի ընդունումը մերժվել է: Կայացվել է 18 վճիռ, որոնցից 16-ով էլ տնտեսավարողի հայցը բավարարվել է, 2 ով՝ մերժվել: 3 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 2 վերաքննիչ բողոք՝ 1-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 1-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում Տեսչական մարմնի կողմից կողմից ներկայացված 1 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տեսչական մարմնի կողմից՝ 1 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

2023 թվականին ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան էր ներկայացվել 14 հայցադիմում, վարույթ էր ընդունվել 15: Կայացվել էր 13 դատական վճիռ, որոնցից 13 հայցապահանջ բավարարվել էր, 2-ը՝ մերժվել:

2022 թվականին ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 19 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 10-ը, մյուսներն ընդունման փուլում են: Կայացված 3 վճիռներով տնտեսավարողի հայցապահանջները բավարարվել են:

**ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ ԵՎ
ՔԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ Լ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ**

Հաշվետու ժամանակահատվածում ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացվել է 1 հայցադիմում, որն ընդունվել է վարույթ: Կայացվել է 5 վճիռ, որոնցից 4-ով էլ տնտեսավարողի հայցը բավարարվել է, 1- ով՝ մերժվել: Տնտեսավարողի կողմից ներկայացվել է 1 վերաքննիչ բողոք:

2023 թվականին ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան էր ներկայացվել 1 հայցադիմում, կայացվել էր 1 որոշում տնտեսավարողի հայցապահանջները բավարարվելու վերաբերյալ:

2022 թվականին ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 8 հայցադիմումներից 1-ը ընդունվել է վարույթ, 1-ի՝ ընդունումը մերժվել է: Կայացված 8 վճիռներով տնտեսավարողի հայցապահանջները բավարարվել են:

7. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՎԱԾ ՕՐԵՆՄԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հաշվետու տարվա ընթացքում տեսչական մարմինների աշխատանքների համակարգման գրասենյակ են ներկայացվել Տեսչական մարմնի 2024 թվականի գործունեության ծրագրով նախատեսված առաջարկություններ՝ հետևյալ իրավական ակտերում՝ օրենսդրական փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ.

- ✓ գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման կայաններում տեսանկարահանող սարքավորումների ձայնագրությունները չեն պահպանվում բավարար ժամանակով, որն էլ դժվարություններ է ստեղծում Տեսչական մարմնի կողմից կայանների այս կամ այն ժամանակահատվածի ընթացքում իրականացված գործառույթների ստուգման համար: Ուստի վերլուծելով վերահսկողական գործառույթների ընթացքում մշտապես առաջացող համակարգային խնդիրների հիմքերը և հաշվի առնելով տարիների ընթացքում ձևավորված դատական նախադեպերը՝ առաջարկվել է իրականացնել փոփոխություններ որոշ իրավական ակտերում, մասնավորապես.
- **«Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» օրենքը** 26.1-րդ հոդվածում լրացնելով այն նոր 9-րդ մասով հետևյալ բովանդակությամբ՝ «9. Գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման իրականացման փաստը հաստատվում է համապատասխան տեսաձայնագրությամբ: Տեսաձայնագրության իրականացման, պահպանման և տրանսպորտի բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնին տրամադրելու պարտավորությունը կրում է գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրումը և (կամ) գազաբալոնների

պարբերական վկայագրումն իրականացնող կազմակերպությունը կամ անհատ ձեռնարկատերը:»

- **«Ավտոմոբիլային տրանսպորտի մասին» օրենքը** լրացնել նոր 26.2-րդ հոդվածով հետևյալ բովանդակությամբ՝ «Հոդված 26.2. Սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատող ավտոտրանսպորտային միջոցների լցավորումը

1. Սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատող ավտոտրանսպորտային միջոցների լցավորման կարգը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

2. Ավտոտրանսպորտային միջոցների գազալցավորման փաստը հաստատվում է համապատասխան տեսաձայնագրությամբ: Տեսաձայնագրության իրականացման, պահպանման և տրանսպորտի բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինն տրամադրելու պարտավորությունը կրում է լցավորումն իրականացնող կազմակերպությունը կամ անհատ ձեռնարկատերը:»

- **«Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածը** լրացնել նոր 8-րդ և 9-րդ մասով հետևյալ բովանդակությամբ՝

«8. Տեխնիկական զննության իրականացման փաստը հաստատվում է համապատասխան տեսաձայնագրությամբ: Տեսաձայնագրության իրականացման, պահպանման և տրանսպորտի բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինն տրամադրելու պարտավորությունը կրում է տեխնիկական զննությունն իրականացնող կազմակերպությունը կամ անհատ ձեռնարկատերը:

9. Սահմանված կարգով տեխնիկական զննության կայաններում տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական զննության ժամանակ դրանց վիճակի ստուգման համար օգտագործվող տեխնիկական

արատորոշման միջոցների առկայությունը և դրանց սարքին լինելը չապահովելու դեպքում տրանսպորտի բնագավառում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը իրավասու է կասեցնել տվյալ տեխնիկական զննության կայանի գործունեությունը, մինչև խախտումների վերացման պահը: Տեխնիկական զննության կայանի գործունեության կասեցման վերաբերյալ տեղեկատվությունը սեղմ ժամկետում ներկայացվում է լիազոր մարմնին:»

- **Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի** 150.15-րդ հոդվածը լրացնել նոր 4-րդ և 5-րդ մասերով հետևյալ բովանդակությամբ`

«4. Գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրումը և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրումն իրականացնող կամ լցավորումն իրականացնող կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից սահմանված կարգով տեսանկարահանում չկատարելը, չափապանելը կամ չտրամադրելը առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձի նկատմամբ` սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկի չափով: Նույն խախտումը, որը կատարվել է վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո` մեկ տարվա ընթացքում` առաջացնում է տուգանքի նշանակում` կիրառված վարչական տույժի կրկնապատիկի չափով:

5. Առանց լիցենզիայի սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատելու համար ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրումը առաջացնում է տուգանքի նշանակում ֆիզիկական անձի նկատմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեքհարյուրապատիկի չափով:»

- **Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի** 123.4-րդ հոդվածը լրացնել նոր 5-րդ և 6-րդ մասերով`

«5. Տեխնիկական զննությունն իրականացնող կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից սահմանված կարգով տեսանկարահանում չկատարելը, չպահպանելը կամ չտրամադրելը առաջացնում է տուգանքի նշանակում պաշտոնատար անձի նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկի չափով: Նույն խախտումը, որը կատարվել է վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ գործունեության կասեցում:

6. Սահմանված կարգով տեխնիկական զննության կայաններում տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական զննության ժամանակ դրանց վիճակի ստուգման համար օգտագործվող տեխնիկական արատորոշման միջոցների առկայությունը և դրանց սարքին լինելը չապահովելը առաջացնում է գործունեության կասեցում, մինչև խախտումների վերացման պահը:»

- **ՀՀ Կառավարության 2021 թվականի դեկտեմբերի 9-ի N 2011-Ն որոշմամբ հաստատված կարգը** լրացնել նոր 36-րդ կետով՝ «36. Գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և գազաբալոնների պարբերական վկայագրման իրականացման ողջ գործընթացը տեսաձայնագրվում է, որի ձայնագրությունները կայանում պահպանվում են մեկ տարի ժամկետով».

✓ ՀՀ կառավարության 2019 թվականի օգոստոսի 08-ի ԺՀայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին ԺԻՎ թիվ 1025-Ն որոշման մեջ: Փոփոխությունները հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2024 թվականի թիվ 21-Ն, 88-Ն, 235-Ն, 1248-Ն, 1488-Ն որոշումներով և հնարավորություն են տալիս Տեսչական

մարմնին ոչ պլանային ստուգումներ իրականացնել տիեզերական գործունեությամբ զբաղվող սուբյեկտների մոտ, ստուգել անվավոր տրանսպորտային միջոցների և մանկական խաղահրապարակների համապատասխանությունը տեխնիկական կանոնակարգերին: Ընթացքի մեջ է Մեքենաների և սարքվածքների ստուգման ստուգաթերթի մշակումը:

- ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1697-Ն որոշման մեջ, մասնավորապես առաջարկվել են տեխնիկական զննության կայանների, գազաբալոնների փորձարկում և փաստագրում իրականացնող սուբյեկտների, ինչպես նաև տիեզերական գործունեությամբ զբաղվող տնտեսավարողների ռիսկայնության հաշվարկի չափորոշիչներ:

- քաղաքաշինության բնագավառում ստուգումները դեպի առավել ռիսկային օբյեկտներ նպատակաուղղելու համար ՀՀ կառավարության 28 նոյեմբերի 2019 թվականի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող` ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին թիվ 1697-Ն որոշմամբ սահմանված քաղաքաշինական օբյեկտների ռիսկայնության հաշվարկի համար պահանջվող տեղեկատվությունը հնարավոր է ստանալ միայն շին.թույլտվությունից, եթե այդ տեղեկատվությունը ներառված է շին.թույլտվության մեջ: Սակայն հիմնականում շին.թույլտվությունների մեջ բացակայում են վերը նշված տվյալները, ինչի հետևանքով անհնարին է

իրականացնել ռիսկի հաշվարկ պահանջվող ձևաչափով: Տեսչական մարմնի կողմից առաջարկվել են մի շարք փոփոխություններ ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ: Միաժամանակ, առաջարկվող փոփոխության արդյունքում կկատարվեն լրացումներ նաև e-permits հարթակում, ինչն էականորեն կնվազեցնի մարդկային գործոնի ազդեցությունը քաղաքաշինության բնագավառում ռիսկայնության հաշվարկի գործում:

Միաժամանակ Գրասենյակ են ներկայացվել նաև մի շարք առաջարկներ հետևյալ խնդիրների կարգավորման նպատակով.

- համաձայն «Հրդեհային անվտանգության մասին» օրենքի 10-րդ հոդվածի փոփոխությունների և դրանց հետևանքների պետական միասնական հաշվառումը կատարում է տեսչական մարմինը՝ այդ ոլորտում լիազորված մարմնի հետ համաձայնեցված: Սակայն հրդեհի մասին ակտի կազմումը, ինչպես նաև հրդեհների և դրանց հետևանքների հաշվառումը չի կարող իրականացվել այն մարմնի կողմից, այս պահին՝ Տեսչական մարմինը, որը չի տիրապետում պահանջվող տեղեկատվությանը: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Տեսչական մարմինը, ելնելով իր կանոնադրական լիազորություններից և գործառույթներից, չի կարող հավաքագրել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը՝ լիարժեք միասնական հաշվառում իրականացնելու համար, առաջարկվել է, որ հրդեհների և դրանց հետևանքների հաշվառումն իրականացվի լիազոր մարմնի կողմից.

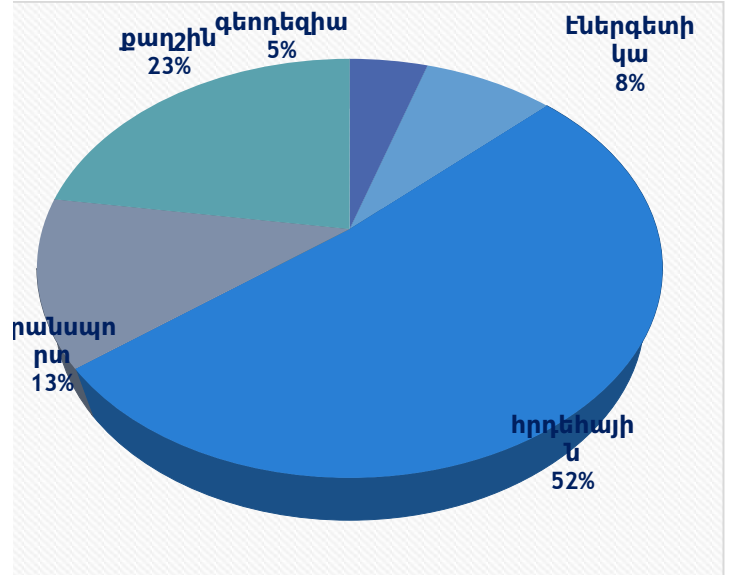
- հաշվի առնելով ավարտված շինարարական օբյեկտների հանձնաժողովին մասնակցությունների քանակը, դրա աճման միտումը, ստուգման գործընթացի ավելորդ փաստաթղթային ծանրաբեռնվածությունը, Տեսչական մարմնի քաղաքաշինական բնագավառի մասնագետների հաստիքների քանակը, ինչպես նաև

իրավական ակտերի միջև առկա անհամապատասխանությունը՝ առաջարկվել է ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման վերոնշյալ կետում «վերջնական ստուգում» եզրույթը փոխարինել այլ եզրույթով:

8. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԽՈՐՀՐԴՏՎԱԿԱՆ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականին Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքում հրապարակվել է 78

հաղորդագրություն (2023-ին՝ 66, 2022-ին՝ 89), որից ընդհանուր գործունեությանը վերաբերող աշխատանքային հանդիպում-քննարկումների, այցերի, ժողովների վերաբերյալ՝ 16 հաղորդագրություն: Ըստ բնագավառների հրապարակված հաղորդագրությունների քանակն ունի հետյալ պատճառը

Հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի ղեկավարը, ղեկավարի տեղակալները, կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարները հարցազրույցներ են տվել, պարզաբանումներ ներկայացրել հեռուստաընկերություններին, ռադիոկայաններին, էլեկտրոնային լրատվամիջոցներին՝ ընդհանուր առմամբ 58 հրապարակում (նախորդ տարվա 137-ի և 2022-ի 138-ի փոխարեն): Դրանցից 6-ը վերաբերել է քաղաքացիական, 42-ը՝ տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, 4-ը՝ տրանսպորտային անվտանգության բնագավառներին, իսկ 6-ը՝ ընդհանուր բնույթի: Տարվա ընթացքում տրամադրված 58 հրապարակումներից տպագիր և առցանց ՉԼՄ-երին է տրվել 28-ը, կազմակերպվել և իրականացվել է 25 հեռուստառեպորտաժ և 5 ռադիոհեռուստացիա:

2024 թվականի հունվարի 15-ին «ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ» լրատվական գործակալության մամուլի կենտրոնում համատեղ ասուլիսով հանդես են եկել ՔՏՀԱ տեսչական մարմնի ղեկավար Գարեգին Խաչատրյանն ու ՏՄ ղեկավարի տեղակալ Սուրեն Մինասյանը: Բանախոսներն ամփոփել են նախորդ տարվա կատարված վերահսկողության արդյունքները:

<https://www.youtube.com/watch?v=xneWE9TPE6A>

«Արմենպրես» լրատվական գործակալության ասուլիսից հատվածական, որորտային անդրադարձներ են կատարել մի շարք լրատվամիջոցներ (1lurer.am, Արմենիա h/ը, 168.am, factor.am, news.am):

2024 թվականի առաջին եռամսյակում տեղի են ունեցել հանդիպումներ ՀՀ վարչապետի աշխատակազմի տեսչական մարմինների աշխատանքների համակարգման գրասենյակի ղեկավար Պետրոս Մարտիրոսյանի և տեսչական մարմինների ղեկավարների, ՀՀ կառավարության անդամների, Կոտայքի, Արագածոտնի մարզերի ՏԻՄ ներկայացուցիչների, կառուցապատողների, տեխնիկոլոգիաների իրականացնողների հետ: 2024 թվականի երկրորդ եռամսյակում տեղի են ունեցել հանդիպումներ ՀՀ վարչապետի աշխատակազմի ներկայացուցիչների, ՀՀ ԱԺ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի, ՀՀ կառավարության անդամների, ՀՀ ՆԳՆ նախարարության Փրկարար ծառայության, Շիրակի, Սյունիքի, Լոռու, Վայոց ձորի մարզերի ՏԻՄ ներկայացուցիչների հետ:

2024 թվականի երրորդ եռամսյակում պարբերաբար հանդիպումներ են տեղի ունեցել ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի ղեկավար Գարեգին Խաչատրյանի և ՀՀ փոխվարչապետ Տիգրան Խաչատրյանի միջև, քննարկվել ոլորտային անվտանգության վերաբերյալ հարցեր: ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեում քաղաքաշինական գործունեության ոլորտային հանդիպումներ են տեղի ունեցել ՀՀ ԶՏՀԱՏՄ ղեկավարի տեղակալ Սուրեն Մինասյանի և Քաղաքաշինության կոմիտեի գործընկերների միջև: Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության ոլորտի օրենսդրության կարգավորման հարցերով պարբերաբար հանդիպումներ են տեղի ունեցել ՏՄ ղեկավարի տեղակալ Արագ Պապիկյանի, ԱԺ տարբեր խմբակցությունների, ինչպես նաև ՀՀ Ազգային ժողովում գործող մի շարք հանձնաժողովների միջև:

Լրատվամիջոցներից, անհատ լրագրողներից, ՀԿ-երից, այլ կառույցներից ստացվել է թվով 61 գրավոր հարցում (2023թ.` 59, 2022-ին` 51), որից 13-ը վերաբերել է հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառին, 5-ը` տրանսպորտի անվտանգության բնագավառին, 7-ը` քաղաքաշինության բնագավառին, 1-ն` էներգետիկայի և էներգասպառման բնագավառին, 36-ը

եղել են Տեսչական մարմնի գործունեությանը վերաբերող ընհանուր բնույթի հարցումներ, որոնց բոլորին տրվել են պատասխաններ:

2024 թվականին իրականացված մշտադիտարկման արդյունքում հավաքագրվել և արխիվավորվել է 959 լրատվական հրապարակում (2023թ.՝ 906, 2022-ին՝ 2220): Դրանցից 134-ը ճանաչողականության քանակի 47,6%՝ վերաբերում են տրանսպորտի, 670-ը ճանաչողականության քանակի 17,7%՝ տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, 115-ը ճանաչողականության քանակի 17,4%՝ քաղաքաշինության, 11-ը ճանաչողականության քանակի 4,6%՝ հողօգտագործման, 19-ը ճանաչողականության քանակի 4,4%՝ էներգետիկայի բնագավառներին և 10-ը ճանաչողականության քանակի 8,2%՝ ընդհանուր բնույթի: Լրատվամիջոցի հրապարակման հիման վրա տրվել է 3 պաշտոնական պարզաբանում և հայտարարություն, ինչպես նաև մասնագիտական քննության վերաբերյալ տեղեկատվական նյութերի տեղադրում utfsib.am կայքում՝ թվով 218 հայրատարություն:

Տեսչական մարմնի YouTube-յան պաշտոնական էջում տեղադրվել է թվով 15 տեսանյութ:

Լուսանկարներ բաժինը համալրվել է պաշտոնական հանդիպումների, այցերի վերաբերյալ 205 լուսանկարներով:

Տեսչական մարմնի գործունեության տարեկան ծրագրով նախատեսված էր 2024 թվականի ընթացքում կազմակերպել 15 հանդիպում երևանում և բոլոր մարզերում, ինչն իրականացվել է ողջ ծավալով: 2023 թվականին տեղի է ունեցել 11 հանդիպում:

2024 թվականի առաջին եռամսյակում տրվել է ընդհանուր բնույթի 1 իրազեկող հայտարարություն՝ ԶՏՀԱՏՄ հեռախոսահամարների փոփոխության վերաբերյալ:

<https://utfsib.am/post/more/656>

Ստորև ներկայացվում է 2024 թվականին իրականացված խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի աշխատանքներն ըստ բնագավառների:

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում կազմակերպվել է 18 հեռուստառադիոհեռուցում, տպագրվել է 24 հոդված, իրականացված մշտադիտարկման արդյունքում հավաքագրվել և արխիվավորվել է 670 լրատվական:

Ոլորտային անվտանգության կանոնների պահպանման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման վերաբերյալ Գործունեության տարեկան ծրագրով նախատեսված իրազեկող 8 հրապարակումների փոխարեն փաստացի պատրաստվել և հրապարակվել է 32-ը: Հրապարակումները վերաբերել են խոշոր առևտրի կենտրոնների, գազա-բենզալցակայանների գործունեության դարադերցմանը, դրանց գործունեության վերսկսմանը: Մասնավորապես՝ «Սուրմալու» և «Տաշիր» առևտրի կենտրոնների գործունեությունների կասեցման, Կեչառիս հյուրանոցային համալսարանի գործունեության դադարեցմանը և 200 հարյուրից ավելի գազաբենզալցակայանների, նավթամթերքի պահեստարանների գործունեությունների դադարեցմանը:

2024 թվականի ընթացքում հրդեհային անվտանգության կանոնների պահպանման վերաբերյալ տեսքստային հաղորդագրությունները բաժանորդների շրջանում տարածելու համար գրություններ են ուղարկվել հեռահաղորդակցության ոլորտում ծառայություն մատուցող ընկերություններին (ԹԻՄ Տելեկոմ, Յուքոմ, ՄՏՍ Արմենիա):

2024թ. ընթացքում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների հետ գործակցությամբ կանխարգելիչ միջոցառումներ են իրականացվել տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության բնագավառում: Մասնավորապես՝ Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների փոխգործակցությամբ Երևանում, Կոտայքի Արմավիրի, Արագածոտնի, Արարատի, Գեղարքունիքի, Կոտայքի, Շիրակի մարզերում գազա-բենզալցակայաններ են կապարկնքվել ու ապամոնտաժվել:

Պարբերաբար լուսաբանվել է ՀՀ վարչապետի որոշմամբ ստեղծված աշխատանքային խմբի նիստերը՝ կապված Տեսչական մարմնի, ՀՀ ՆԳՆ Փրկարար ծառայության և այլ իրավասու մարմինների կողմից՝ անտառային

հնարավոր հրդեհների կանխարգելիչ և իրազեկման միջոցառումների վերաբերյալ:

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՍՊԱՌՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

Հաշվետու ժամանակահատվածում գործունեության տարեկան ծրագրով Էներգետիկայի և Էներգասպառման բնագավառում նախատեսված իրազեկող 4 հրապարակումների փոխարեն փաստացի պատրաստվել և հրապարակվել է պաշտոնական կայքում 5 իրազեկող բնույթի հրապարակում, իրականացված մշտադիտարկման արդյունքում հավաքագրվել և արխիվավորվել է 19 լրատվական հրապարակում:

Ներկայացված նյութերից են.

- ✓ ՀՀ ԶՏՀԱ տեսչական մարմինը արգելել է «Բիոտոն» ՍՊ ընկերության Էլեկտրամատակարարման նոր ենթակայանի գործարկումը՝ արձանագրված թերությունների պատճառով՝ <https://www.utfsib.am/post/more/806>
- ✓ Կոտայքի մարզում ՀՀ ԶՏՀԱ տեսչական մարմինն արգելել է «Աթենք» ՍՊ ընկերության Էլեկտրամատակարարման ենթակայանի գործարկումը՝ արձանագրված թերությունների պատճառով՝ <https://www.utfsib.am/post/more/808>
- ✓ ՀՀ ԶՏՀԱ տեսչական մարմինը «Սոլար Ֆարմ» ՍՊԸ Էլեկտրատեղակայանքի գործարկմանը տվել է բացասական եզրակացություն՝ արձանագրված թերությունների պատճառով՝ <https://utfsib.am/post/more/811>
- ✓ ՀՀ ԶՏՀԱ տեսչական մարմնի Էներգետիկայի եվ Էներգասպառման բնագավառում 2024 թվականի 9 ամիսների ստուգումների արդյունքներ՝ <https://utfsib.am/post/more/793>

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՈՒ

Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքում 2024 թվականի ընթացքում Ոլորտային անվտանգության կանոնների պահպանման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման վերաբերյալ գործունեության տարեկան ծրագրով նախատեսված իրազեկող 8 հրապարակումների փոխարեն փաստացի պատրաստվել և հրապարակվել է 8-ը:

Իրականացվել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 3 ելույթ տարբեր հեռուստա և ռադիո ալիքներով, կազմակերպվել 1 հարցազրույց տպագիր և

առցանց լրատվամիջոցներով: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 134 լրատվական հրապարակում:

Պարբերաբար Տեսչական մարմինը իրազեկման աշխատանքներ է իրականացրել տարբեր հեռուստաընկերություններով: Մասնավորապես՝ Հանրային հեռուստաընկերությունը պարբերաբերա անդրադարձել է ՀՀ ԶՏՀԱ տեսչական մարմնի տրանսպորտային անվտանգության բաժնիմուկնի կողմից «Չվարթնոց» օդանավակայանի տարածքում տաքսամոտորային ուղևորափոխադրումներ կատարողների նկատմամբ իրականացված խստացված վերահսկողությանը՝ մասնավորապես առանց լիցենզիայի ուղևորափոխադրումներ իրականացնող վարորդների նկատմամբ (<https://utfsib.am/post/more/719>): Հեռուստատեսությամբ և նաև առցանց տպագիր մամուլում պարզաբանումներ և մեկնաբանություններ են տրվել նաև գերբեռնված տրանսպորտային միջոցների կշռման գործընթացի նկատմամբ իրականացվող վերահսկողական աշխատանքների մասով՝ https://hetq.am/hy/article/169707?fbclid=IwY2xjawFiFvdleHRuA2FlbQlXMQABHa4EYmYNKqI69DzJqbl63Ac-TMclLrSLTAnoKSwm1qy7_W5VO-wbadWHEw_aem_xeoKcX8glpDVd99Rt753iQ

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքում հրապարակվել է 14 հաղորդագրություն: Կազմակերպվել է տպագիր և առցանց լրատվամիջոցներով 3 հարցազրույց և 1 ռադիոնյութ: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 115 լրատվական հրապարակում: Լուսաբանվել է պետական և սուբվենցիոն ծրագրերի շրջանակներում հանրապետության տարբեր մարզերի տարբեր քաղաքների 9 աշխատանքային այց:

Ոլորտային անվտանգության կանոնների պահպանման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման վերաբերյալ Գործունեության տարեկան ծրագրով նախատեսված իրազեկող 8 հրապարակումների փոխարեն փաստացի հրապարակվել է 14-ը: 2024թ. առաջին եռամսյակում պատրաստվել, հրապարակվել և տարածվել է

իրազեկող 1 տեսանյութ՝ քաղաքաշինության բնագավառից: Տեսանյութի հղումները ստորև.

✓ «ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը քաղաքաշինության բնագավառում գործունեություն իրականացնող ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց իրազեկում է շինարարական հրապարակի պատշաճ կազմակերպման, կահավորման և անվտանգության կանոնների պահպանման վերաբերյալ»՝

<https://www.facebook.com/utfsib/videos/1176092033772640>

<https://www.youtube.com/watch?v=SOwr7kZwnXo>

Տեսանյութը տարածել են էլեկտրոնային մի շարք լրատվամիջոցներ:

✓ 2024թ. 3-րդ եռամսյակում քաղաքաշինության կոմիտեի գործընկերների հետ պատրաստվել և հրապարակվել է մեկ իրազեկող տեսանյութ՝ քաղաքաշինության բնագավառի հավաստագիր և լիցենզիա ստանալու վերաբերյալ: Տեսանյութը հրապարակվել է պաշտոնական կայքի Իրազեկող հոլովակների տեսանյութեր բաժնում՝

<https://utfsib.am/hy/video:>

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ և ՔԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀՈՐՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

Տեսչական մարմնի աշխատակիցների կողմից 2024 թվականին կատարված ՀՀ հողային օրենսդրության պահանջների պահպանման համապատասխանության նկատմամբ ըստ անհրաժեշտության ստուգումների հետ միաժամանակ, համայնքների ղեկավարներին և համապատասխան բաժինների պաշտոնատար անձանց տրվել են ոլորտի հետ կապված իրենց հետաքրքրող հարցերի պատասխաններ, ինչպես նաև օրենսդրական պահանջներին վերաբերվող խորհրդատվություններ: Հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքում և սոցիալական ցանցի պաշտոնական էջում հրապարակվել է 3 հաղորդագրություն.

✓ «ՀՀ ԶՏՀԱ տեսչական մարմինն ուսումնասիրություն է իրականացրել ՀՀ Կոտայքի մարզի Աբովյան համայնքում և հայտնաբերել ՀՀ հողային

օրենսդրության պահանջների բազմաթիվ խախտումներ»՝

<https://www.utfsib.am/post/more/809>

✓ «ՀՀ ՔՏՀԱ տեսչական մարմնի կողմից պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների ոլորտում հողօգտագործման ոլորտի ստուգումների 9 ամիսների արդյունքներ (2024թ)»՝ <https://utfsib.am/post/more/792>

✓ «ՀՀ ՔՏՀԱ տեսչական մարմնի կողմից 2023թ. պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական, քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման բնագավառում իրականացված ստուգումների, դրանց արդյունքների վերաբերյալ վիճակագրություն»՝ <https://utfsib.am/post/more/683>

Միաժամանակ մշտադիտարկվել և արխիվավորվել է ոլորտին վերաբերող 11 լրատվական հրապարակում:

9. ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՌԻՍԿԵՐԻ ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

1. «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ քարտադրական վտանգավոր օբյեկտների դասակարգման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: Սակայն մինչ օրս արտադրական վտանգավոր օբյեկտները դասակարգված չեն, և վտանգավորության տարբեր աստիճանի օբյեկտների օրենքի խախտումով շահագործման դեպքում պատասխանատվության նույն միջոցի կիրառումն անհամաչափ վարչարարության ռիսկ է առաջացնում: Միաժամանակ ակնհայտ է, որ սառնարանի տեխնածին վթարի ճանդ թվում՝ հրդեհի կամ պայթյունի վտանգը և հնարավոր հետևանքները համեմատելի չեն բենզալցակայանի կամ պայթյունավտանգ նյութերի պահեստի ճանգամ փոքր վթարի հետ:

2. Համակարգային խնդիր է հակահրդեհային միջտարածությունների ապահովման պահանջը (հատկապես՝ բենզալցակայանների, վառելիքի լցավորման կայանների պարագայում) այն դեպքերում, երբ գործող ԱԳԼՃԿ-ում կամ հեղուկ վառելիքի լցավորման կայանում պահանջվող միջտարածությունը պահպանված չէ և չկա նաև հնարավորություն խնդիրը շտկելու (տարածքային առումով):

3. ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հունվարի 30-ի թիվ 71-Ն որոշման 3-րդ հավելվածով մի շարք ԵԱՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարման նկատմամբ պետական վերահսկողություն իրականացնող լիազոր մարմին է սահմանվել Տեսչական մարմինը, սակայն Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքով տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների խախտումների նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող մարմինների շարքում ներառված չէ

Տեսչական մարմինը, որի հետևանքով իրավաչափորեն հնարավոր չէ իրականացնել վերը նշված որոշման պահանջները: Ռիսկի վրա հիմնված ստուգումներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ են նաև հաստատված ստուգաթերթեր և ռիսկի հաշվարկի մեթոդաբանություն, ինչպես նաև մասնագետների վերապատրաստում:

4. Համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 16-ի «Վնասակար նյութերի սահմանաքանակները հաստատելու մասին» թիվ 182-Ն որոշման հավելվածի 92-րդ կետի՝ 100 կգ սելիտրան համարվում է արտադրական վտանգավոր օբյեկտ, ուստի ենթակա է արտադրական վտանգավոր օբյեկտների (այսուհետ՝ ԱՎՕ) ռեեստրում գրանցման, իսկ չգրանցելու դեպքում սահմանված է վարչական պատասխանատվություն՝ նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկի չափով տուգանք, «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն: Հրդեհային անվտանգության ոլորտը համակարգող ՌԴ նորմատիվի *Федеральный закон от 21.07.1997 N 116-ФЗ (ред. от 11.06.2021) "О промышленной безопасности опасных производственных объектов"* համաձայն՝ պարարտանյութ սելիտրան ԱՎՕ է համարվում 200 տոննա չափը գերազանցելու դեպքում:

5. Գործող օրենսդրությամբ սահմանված չէ հեղուկ վառելիք տեղափոխող մեքենաների շարժի որևէ սահմանափակում, մինչդեռ դրանք պարունակում են իրական վտանգ մարդկանց և շրջակա միջավայրի համար, հատկապես՝ փողոցների ծանրաբեռնված երթևեկի պարագայում:

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱՄՊԱՌՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

1. Էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների միջև առկա է անհամապատասխանություն, ինչն իրավական խոչընդոտ է ստեղծում պատշաճ ստուգումներ իրականացնելու գործընթացում:

մասնավորապես՝ առաջին օրենքով նախատեսվում է ստուգումներ անցկացնել օբյեկտներում, իսկ երկրորդով՝ միայն սուբյեկտներում:

2. ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն և «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» 5 հոկտեմբերի 2006 թվականի թիվ 1423-Ն որոշումներով սահմանված որոշ գործառույթների իրականացման ժամանակ Տեսչական մարմինն առնչվում է քաղաքաշինության բնագավառին վերաբերող խնդրի, այն է ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ հստակ դասակարգված չեն էներգատեղակայանքներն ըստ ռիսկայնության կատեգորիաների և, հետևաբար, հնարավոր չի պարզել ինչպիսի փորձաքննության են ենթակա նախագծերը:

3. «Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու կարգը» հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի թիվ 580-Ն որոշման մեջ առկա են որոշակի պահանջներ, որոնք տարընթերցման և տարաբնույթ մեկնաբանության տեղիք են տալիս, ինչը խոչընդոտում է պատահարների մասնագիտական քննություն իրականացնելու գործընթացը:

4. Վերականգնող էներգիայի, այդ թվում՝ արևային կայանների, աննախադեպ աճը կարևոր դեր է կատարում ՀՀ էներգետիկ անվտանգության բնագավառում, սակայն արդեն փաստացի տեղակայված կայանների հզորությունը որոշակի խնդիրներ է ստեղծում էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ռեժիմների կարգավորման ժամանակ՝ ՀՀ-ում տվյալ բնագավառը կարգավորող նորմատիվ-իրավական

ակտերի (ԳՕՍՏ-եր, նախագծային, շահագործման, կարգաբերման, կարգավարական և այլն) բացակայության պատճառով:

5. Քաղաքացիներից, Էներգետիկական համակարգում գործունեություն իրականացնող անձանցից և սպառողներից ստացված բողոքների զգալի մասն առնչվում է Էներգետիկայի բնագավառի ԷլեկտրաԷներգետիկական և գազամատակարարման համակարգերի օբյեկտների (կառույցների, տեղակայանքների, կապի, հաղորդման (փոխադրման) ու բաշխման գծերի և այլն) անվտանգության գոտիների խախտումների հետ: Վերլուծությունից պարզվել է, որ արձանագրված խախտումների պատճառը պետական, համայնքային կամ մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վրա՝ անվտանգության գոտիներում, ինքնակամ կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից տրված թույլտվությունների հիման վրա Էներգատեղակայանքների, շենքերի և շինությունների կառուցումն է, ինչը կարող է հանգեցնել մարդկանց կյանքին, գույքին և շրջակա միջավայրի վնասի պատճառման դեպքերի:

6. Հայաստանի Էլեկտրական ցանցերի սեփականաշնորհման ժամանակ որոշակի 6, 10, և 0.4 կՎ Էլեկտրատեղակայանքներ չեն ներառվել «Հայաստանի Էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հաշվեկշռում: Սակայն դրանք օգտագործվում են ընկերության կողմից իր սպառողներին (բաժանորդներին) ԷլեկտրաԷներգիա մատակարարելու համար: Իրավական ակտերով սահմանված կարգով չեն իրականացվում դրանց տեխնիկական սպասարկման, պլանային նորոգման, Էներգահամակարգի հարաչափերին չհամապատասխանող սարքավորումների վերականգնման, արդիականացման կամ փոխարինման աշխատանքները, ինչը մեծ ռիսկեր է պարունակում՝ սպառնալով մարդկանց կյանքին, գույքին և շրջակա միջավայրին, ինպես նաև պատճառ են հանդիսացում հոսանքահարման մահացու ելքով պատահարների:

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

1. 2022 թվականի օգոստոսի 4-ից ուժի մեջ է մտել սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատելու համար ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման գործունեության ստուգման ստուգաթերթը, սակայն մինչ օրս չի հաստատվել դրանց ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանությունը, ինչի հետևանքով տվյալ ոլորտում Տարեկան ծրագրով ստուգումներ չեն նախատեսվում:

2. Տրանսպորտային միջոցների տեխնիկական զննության անցկացման կայանների գործունեության ռիսկերն ուղղակիորեն կապված են տրանսպորտային միջոցների շահագործման և փոխադրումների իրականացման անվտանգության կանոնների խախտումների հետ: Սակայն պլանային ստուգումներ չեն իրականացվում ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանության բացակայության պատճառով:

3. Երկաթուղային տրանսպորտով փոխադրման գործընթացի հետ կապված տեխնիկական միջոցների շահագործման և երթևեկության ոլորտում ռիսկայնությունը կապված է երկաթուղային տրանսպորտի շահագործման և երթևեկության անվտանգության կանոնների խախտումների հետ, բնական և տեխնածին բնույթի արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման և վերացման, բեռնատար վագոնների ու բեռնարկղերի բեռնման ու բեռնաթափման աշխատանքների ոչ ճիշտ կազմակերպման հետ: Տվյալ ոլորտում վերահսկողական միջոցառումներ չեն իրականացվում ստուգաթերթերի և մեթոդաբանության բացակայության պատճառով:

ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ

1. Համաձայն ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման 173-րդ կետի՝ կառուցվող (այդ թվում՝ վերակառուցվող, վերականգնվող, ուժեղացվող, արդիականացվող, ընդլայնվող) բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի շինարարական աշխատանքների ավարտը՝ կառուցապատողի հայեցողությամբ,

փաստագրվում է ավարտական ակտով՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2 ձևի հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային աշխատանքներն իրականացվելուց և օրենքով ու սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կապալառուի կողմից ավարտված շինարարական օբյեկտը կառուցապատողին հանձնվելուց և կառուցապատողի կողմից այն ընդունվելուց հետո: Կառուցվող բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի շինարարական աշխատանքների ավարտն ընդունող հանձնաժողովը ձևավորում և ղեկավարում է կառուցապատողը՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2-2 ձևի:

Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտված շինարարության շահագործումը փաստագրելու նպատակով կառուցապատողը դիմում է իրավասու մարմնին՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-3 ձևի, շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար: Դիմումին կից ներկայացվում են՝

- 1) մատակարար կազմակերպությունների մասնագիտական դրական եզրակացությունները.
- 2) ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքների փորձարկումն իրականացրած կազմակերպությունների դրական եզրակացությունները.
- 3) կառուցապատողի կամ նրա իրավահաջորդի, գրավոր հայտարարությունը շինարարական օբյեկտը շահագործման պատրաստ լինելու վերաբերյալ.
- 4) շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (կամ սույն կարգի 98-րդ կետով) սահմանված կարգով տեղական վճարի մուծումը հավաստող անդորրագիրը:

Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտը հիմք է կառուցված օբյեկտի և դրա կազմում ստորաբաժանված գույքային միավորների (բնակարաններ կամ ոչ բնակելի տարածքներ) նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցման համար՝ առանց շահագործման իրավունքի: Շահագործման թույլտվության ձևակերպման ժամանակ բազմաբնակարան շենքում հրդեհային անվտանգության համար

պահանջվող միջոցառումների բացակայությունը բազմաբնակարան շենքի հետագա շահագործման ժամանակ կարող է հանգեցնել անդառնալի հետևանքների:

2. Համաձայն ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման հավելված 1-ի 149-րդ կետի՝ տարածքային բաժնի և շահագրգիռ պետական մարմինների՝ մասնակցությունն ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքին համարվում է այդ մարմինների կողմից օրենքով իրենց լիազորությունների սահմաններում կատարված, ավարտված շինարարական օբյեկտի վերջնական ստուգում, և պետք է իրականացվի «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի դրույթներին համահունչ: Սակայն վերը նշված որոշմամբ սահմանված ընթացակարգը հակասում է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի պահանջներին:

3. Քաղաքաշինության բնագավառում ստուգումները դեպի առավել ռիսկային օբյեկտներ նպատակաուղղելու համար ՀՀ կառավարության 28 նոյեմբերի 2019 թվականի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող՝ ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին թիվ 1697-Ն որոշմամբ սահմանվել են քաղաքաշինական օբյեկտների ռիսկայնության հաշվարկի չափորոշիչներ: Պահանջվող տեղեկատվությունը հնարավոր է ստանալ միայն շին.թույլտվությունից, եթե այդ տեղեկատվությունը ներառված է շին.թույլտվության մեջ: Սակայն հիմնականում շին.թույլտվությունների մեջ բացակայում են վերը նշված տվյալները, ինչի հետևանքով անհնարին է իրականացնել ռիսկի հաշվարկ պահանջվող ձևաչափով:

**ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ և
ՔԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌ**

2024 թվականի ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված, ինչպես նաև հանրությունից ստացված բողոքների, նախաքննական մարմինների որոշումների հիման վրա և ՀՀ վարչապետի հանձնարարությամբ ՀՀ հողային **օրենսդրության պահանջների պահպանման** համապատասխանության նկատմամբ իրականացված ստուգումների վիճակագրությունը վկայում է, որ հողերի նպատակային նշանակության, գործառնական նշանակության, ապօրինի զավթման, հրապարակային սակարկությունների գործընթացի, ինքնակամ կառույցների օրինականացման վարությամբ գործողությունների խախտումները, պաշտոնեական կեղծիքների եղանակով չմասնավորեցվող հողամասերի օտարումը, նույն եղանակով ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքների և շինարարության թույլտվությունների տրամադրման դեպքերը նվազել են:

10. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կատարողականի գնահատման աշխատանքները կատարվել են ղեկավարվելով «Տեսչական մարմինների մասին» 2014 թվականի դեկտեմբերի 17-ի ՀՕ-254-Ն օրենքի 11-րդ հոդվածի պահանջներով, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի հունիսի 25-ի «Տեսչական մարմինների գործունեության կատարողականի գնահատման սկզբունքները, չափորոշիչները և կարգը հաստատելու մասին» № 693-Ն որոշմամբ հաստատված չափորոշիչները և հաշվի առնելով Տեսչական մարմնի կառավարման խորհրդի 2019 թվականի դեկտեմբերի 26-ի N 18 որոշմամբ հաստատված «ՀՀ Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի տեսչական մարմնի գործունեության կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությունը»:

Տեսչական մարմնի կատարողականի գնահատման չափորոշիչներն են՝

1. նպատակի չափորոշիչներ,
2. գործընթացի չափորոշիչներ,
3. արդյունքի չափորոշիչներ:

1. ՆՊԱՏԱԿԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

1.1) Տեսչական մարմնի գործունեության հիմնական նպատակին հասնելու մակարդակը գնահատելու համար յուրաքանչյուր ոլորտի համար վերլուծվել է հաշվետու ժամանակահատվածում տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված խախտումների ընդհանուր կշիռը:

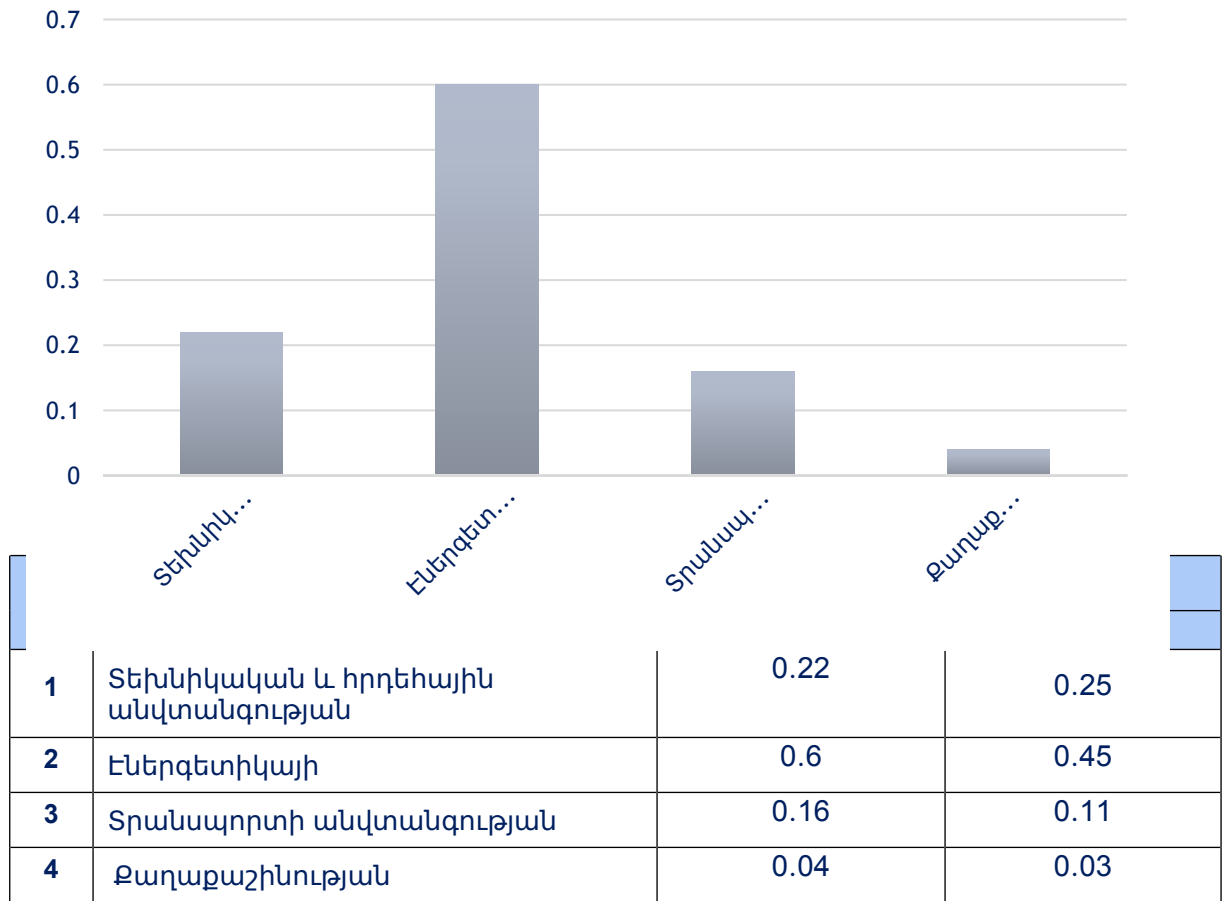
Տեսչական մարմնի գործունեության հիմնական նպատակին հասնելու մակարդակի գնահատումը կատարվում է հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացված ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված խախտումների կշիռների հանրագումարի և

վերահսկողության ընթացքում նախատեսված ստուգաթերթերի ընդհանուր կշիռների հանրագումարի հարաբերությամբ:

Այսպիսով, 2024 թվականին Տեսչական մարմնի գործունեության հիմնական նպատակին հասնելու մակարդակը **0.20** է. ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է **0.22**:

Ոլորտ	1.1. Տեսչական մարմնի գործունեության հիմնական նպատակին հասնելու մակարդակը		
	S1- հայտնաբերված խախտումների կշիռների հանրագումար	S- ստուգաթերթերով սահմանված կշիռների գումար	$L = S_1/S$
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	6275	28504	0.220144541
Էներգետիկայի	6412	10593	0.60530539
Տրանսպորտի	246	1559	0.157793457
Քաղաքաշինության	1174	28384	0.04136133

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում իրականացված ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված խախտումների ամենացածր ցուցանիշը արձանագրվել է քաղաքաշինության ոլորտում, իսկ ամենաբարձր ցուցանիշը Էներգետիկայի ոլորտում: Պատկերն ըստ ոլորտների՝

*Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտում իրականացվող ստուգումները և վերահսկողությունը չեն կարգավորվում «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքով. Վերոգրյալ գործառույթների իրականացումը կարգավորվում է «Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին», «Գեոդեզիայի և քարտեզագրության մասին» օրենքներով. ուստի ոլորտի ռիսկային բնագավառներում փոփոխությունների առկայության և գնահատման հաշվարկ չի կատարվել:

1.2) Ոլորտի առավել ռիսկային բնագավառներում փոփոխությունների առկայությունը գնահատելու համար վերլուծվել է հաշվետու ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից ոլորտի առավել ռիսկային բնագավառներում իրականացված ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված խախտումների ընդհանուր կշիռը:

Ոլորտի առավել ռիսկային բնագավառներում փոփոխությունների առկայությունը գնահատվում է հաշվետու ժամանակահատվածում ոլորտի

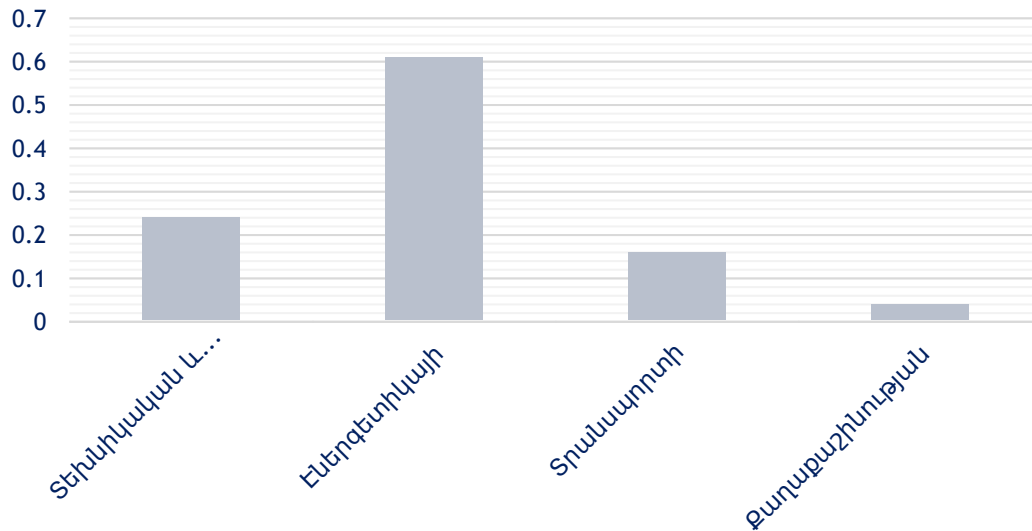
առավել ռիսկային բնագավառներում իրականացված ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված խախտումների կշիռների հանրագումարի և վերահսկողության ընթացքում նախատեսված ստուգաթերթերի ընդհանուր կշիռների հանրագումարի հարաբերությամբ:

2024 թվականին Տեսչական մարմնի ռիսկային բնագավառներում փոփոխությունների առկայությունը **0.22** է. ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է **0.24**:

Ոլորտ	1.2. Ոլորտի առավել ռիսկային բնագավառներում փոփոխությունների առկայությունը		
	SR – հաշվետու ժամանակահատվածում ոլորտի բարձր ռիսկային բնագավառներում իրականացված ստուգումների արդյունքում հայտնաբերված խախտումների կշիռների հանրագումար	S– վերահսկողության արդյունքում ստուգաթերթերով սահմանված կշիռների գումար	C = SR/S
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	4791	19861	0.241226524
Էներգետիկայի	6412	10593	0.60530539
Տրանսպորտի	174	1080	0.161111111
Քաղաքաշինության	941	23962	0.039270512

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում առավել բարձր ռիսկային տնտեսավարողների մոտ իրականացված ստուգումների արդյունքում խախտումների ամենացածր ցուցանիշը արձանագրվել է քաղաքաշինության ոլորտում, իսկ ամենաբարձր ցուցանիշը կրկին Էներգետիկայի ոլորտում:

Պատկերն ըստ ոլորտների`

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	
		2024թ.	2023թ.
1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	0.24	0.25
2	Էներգետիկայի	0.61	0.45
3	Տրանսպորտի	0.16	0.09
4	Քաղաքաշինության	0.04	0.03

1.3) Ռիսկերի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները.

2024 թվականին ռիսկերի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար աշխատանքներն իրականացրել են Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչության հաստիքացուցակով նախատեսված 7 աշխատակիցներից 6-ը՝ մեկ հաստիքը թափուր է դարձել 12.12.2022թ.-ին և դեռևս չի համալրվել:

Ռիսկերի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ և մարդկային ռեսուրսներ չեն հատկացվել:

1.4) Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցների համար հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները.

Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցառումներն իրականացվել են համապատասխան ոլորտային ստորաբաժանումների, ինչպես նաև իրազեկման, խորհրդատվության և

հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժնի աշխատակիցների միջոցով:

Բաժնի 5 հաստիքներից համալրված է 3-ը, բաժնի աշխատանքների իրականացմանը ներգրավված է նաև 1 փորձագետ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Տեսչական մարմնի գործունեության տարեկան նախատեսված միջոցառումները կատարվել են 88%:

Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցների համար Տեսչական մարմնի կողմից ֆինանսական լրացուցիչ միջոցներ չեն հատկացվել:

1.5) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը կամ համապատասխան ոլորտների քաղաքականությունն մշակող պետական մարմիններին ներկայացված առաջարկների քանակը.

Հաշվետու եռամսյակի ավարտի դրությամբ Տեսչական մարմնի կողմից մշակվել է թվով 8 օրենսդրական առաջարկ՝ տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտում՝ 2, տրանսպորտի՝ 2, քաղաքաշինության՝ 1, էներգետիկայի՝ 1 և ընդհանրական՝ 2, որոնցից 6-ը՝ տարեկան ծրագրի շրջանակներում, 2-ը՝ Տեսչական մարմնի նախաձեռնությամբ:

2. ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

2.1) Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը գնահատելու համար վերլուծվել է հաշվետու ժամանակահատվածում տարեկան ծրագրով չնախատեսված, սակայն Տեսչական մարմնի կողմից իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը:

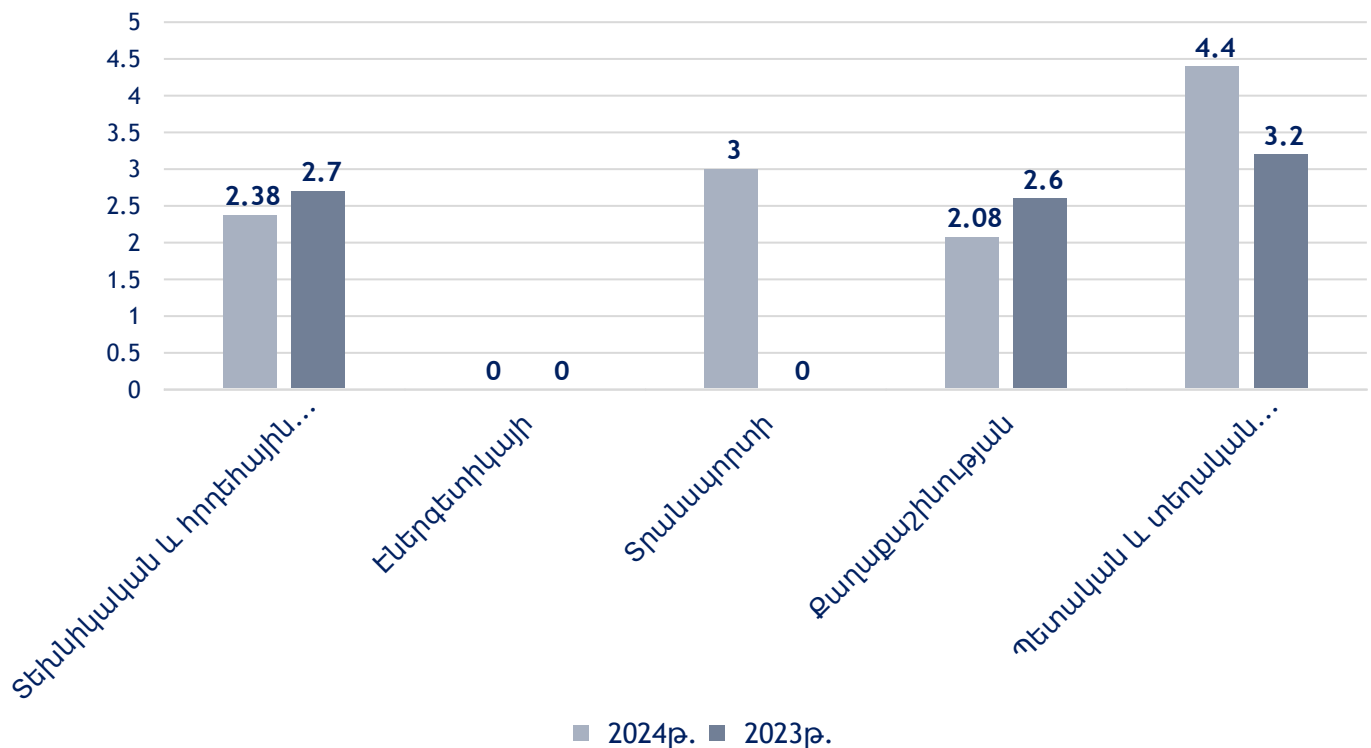
2024 թվականին Տեսչական մարմնի կողմից ըստ անհրաժեշտության իրականացրած ստուգումների միջին տևողությունը **2.48** օր է. ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է **2.85**:

2.1. Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը			
Ոլորտ	T – ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընթացքում ստուգման գործընթացի ընդհանուր տևողություն	N – ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակ	R = T/N

Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	19	8	2.375
Էներգետիկայի	0	0	0
Տրանսպորտի	6	2	3
Քաղաքաշինության	52	25	2.08
Գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման	22	5	4.4

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընթացքում ստուգման գործընթացի ընդհանուր տևողության ամենաբարձր ցուցանիշը արձանագրվել է պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտում: Էներգետիկայի ոլորտում ըստ անհրաժեշտության չեն իրականացվել:

Համեմատական պատկերն ըստ ոլորտների՝

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	
		2024թ.	2023թ.
1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	2.38	2.7
2	Էներգետիկայի	0	0
3	Տրանսպորտի	3	0
4	Քաղաքաշինության	2.08	2.6
5	Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման	4.4	3.2

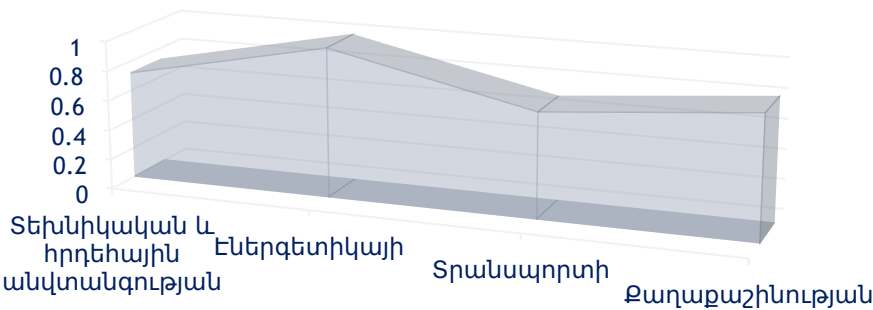
2.2) Բարձր ռիսկային տնտեսավարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում ստուգումների քանակը՝ ստուգումների ընդհանուր քանակի համեմատությամբ չափորոշչի գնահատման համար վերլուծվել է բարձր ռիսկային տնտեսավարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում հաշվետու ժամանակահատվածում կատարված ստուգումների քանակի և Տեսչական մարմնի ստուգումների տարեկան ծրագրում նույն ժամանակահատվածում ընդգրկված և իրականացված ստուգումների քանակի հարաբերությունը:

2024 թվականին բարձր ռիսկային տնտեսավարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում ստուգումների քանակը՝ ստուգումների ընդհանուր քանակի համեմատությամբ **0.82 է**: ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է **0.9**:

Ոլորտ	2.2. Բարձր ռիսկային տնտեսավարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում ստուգումների քանակը՝ ստուգումների ընդհանուր քանակի համեմատությամբ		
	N2– բարձր ռիսկային տնտեսավարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում ստուգումների քանակ	N1– ստուգումների տարեկան ծրագրով հաշվետու ժամանակահատվածի համար նախատեսված և իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակ	R= N2/N1
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	89	123	0.723577236
Էներգետիկայի	101	101	1
Տրանսպորտի	14	20	0.7

Քաղաքաշինության	100	122	0.819672131
-----------------	-----	-----	--------------------

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում ստուգումների գերակշիռ մասը նախատեսվել և իրանացվել են առավել բարձր ռիսկայնություն ունեցող տնտեսավարողների մոտ: Պատկերն ըստ ոլորտների`

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	
		2024թ.	2023թ.
1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	0.72	1
2	Էներգետիկայի	1	1
3	Տրանսպորտի	0.7	0.6
4	Քաղաքաշինության	0.82	0.6

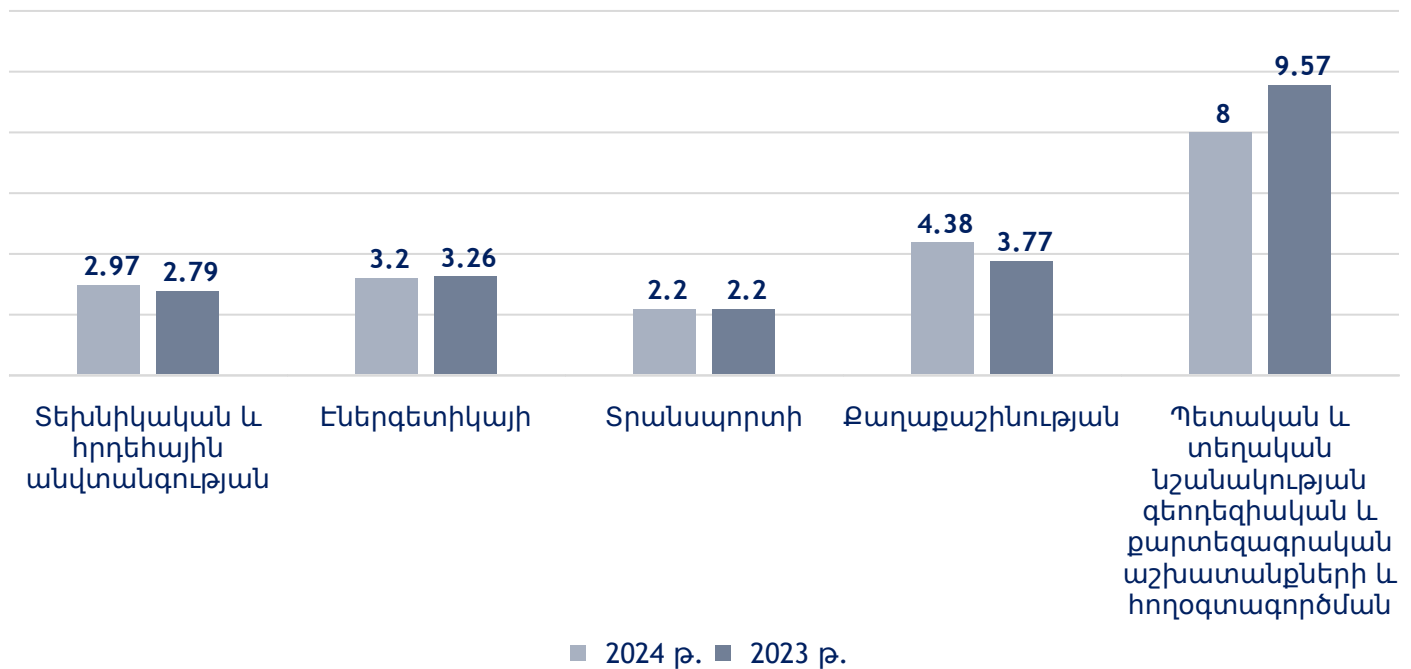
2.3) Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված ստուգումների միջին տևողությունը հաշվարկվել է ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումների ընդհանուր տևողության և դրանց քանակի հարաբերությամբ:

2024 թվականին ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումների միջին տևողությունը կազմել է **3.51** օր. ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է **3.17**:

Ոլորտ	2.3. Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված ստուգումների միջին տևողությունը
-------	---

	T - ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և իրականացված ստուգումների ընդհանուր տևողություն	N – ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված և իրականացված ստուգումների քանակ	A = T/N
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	366	123	2.975609756
Էներգետիկայի	323	101	3.198019802
Տրանսպորտի	44	20	2.2
Քաղաքաշինության	534	122	4.37704918
Հողօգտագործման	32	4	8

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումների ընթացքում ստուգման գործընթացի ընդհանուր տևողություն ամենամեծ ցուցանիշը արձանագրվել է պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտում, իսկ ամենացածր ցուցանիշները տրանսպորտի ոլորտում: Պատկերն ըստ ոլորտների`

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	
		2024թ.	2023թ.

1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	2.97	2.79
2	Էներգետիկայի	3.2	3.26
3	Տրանսպորտի	2.2	2.2
4	Քաղաքաշինության	4.38	3.77
5	Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողագտագործման	8	9.57

2.4) Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակի (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ) հարաբերակցությունն ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակին.

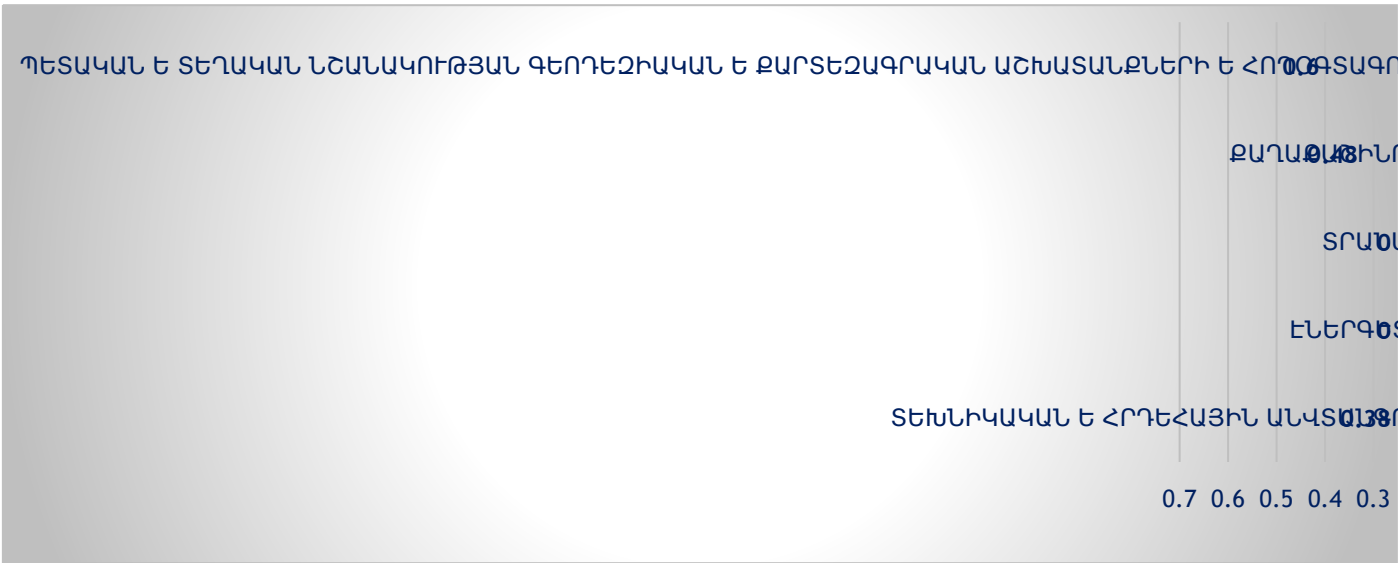
2024 թվականին Տեսչական մարմնի կողմից ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակը (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ) **0.5** է. ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է **0.79**:

Ոլորտ	2.4. Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակի (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ) հարաբերակցությունը ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակին		
	N2– ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակ (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ)	N1 – ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակ	R = N2/N1
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	3	8	0.375
Էներգետիկայի	0	0	0
Տրանսպորտի	0	2	0

Քաղաքաշինության	12	25	0.48
Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման	3	5	0.6

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընթացքում հայտնաբերված խախտումների ամենաբարձր ցուցանիշը արձանագրվել է պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտում, տրանսպորտի ոլորտում՝ չեն հայտնաբերվել, իսկ Էներգետիկայի ոլորտում ըստ անհրաժեշտության ստուգումներ չեն իրականացվել:

Պատկերն ըստ ոլորտների՝

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	
		2024թ.	2023թ.
1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	0.38	0.9
2	Էներգետիկայի	0	0
3	Տրանսպորտի	0	0
4	Քաղաքաշինության	0.48	0.69
5	Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման	0.6	0.83

2.5) Ստուգման ենթարկված օբյեկտների բավարարվածության աստիճանը տեսչական մարմնի աշխատանքների անաչառությունից, ընթացակարգերի թափանցիկությունից, տեղեկատվության որակից և տեսչական մարմնի ծառայողների արհեստավարժությունից.

Չափորոշչի գնահատումը կատարվել է հիմք ընդունելով նշված հարցերի վերաբերյալ ստացված դիմում-բողոքները: 2024 թվականի ընթացքում նշված հարցերի վերաբերյալ տեսչական մարմնի դեմ դիմում-բողոքներ չեն ներկայացվել:

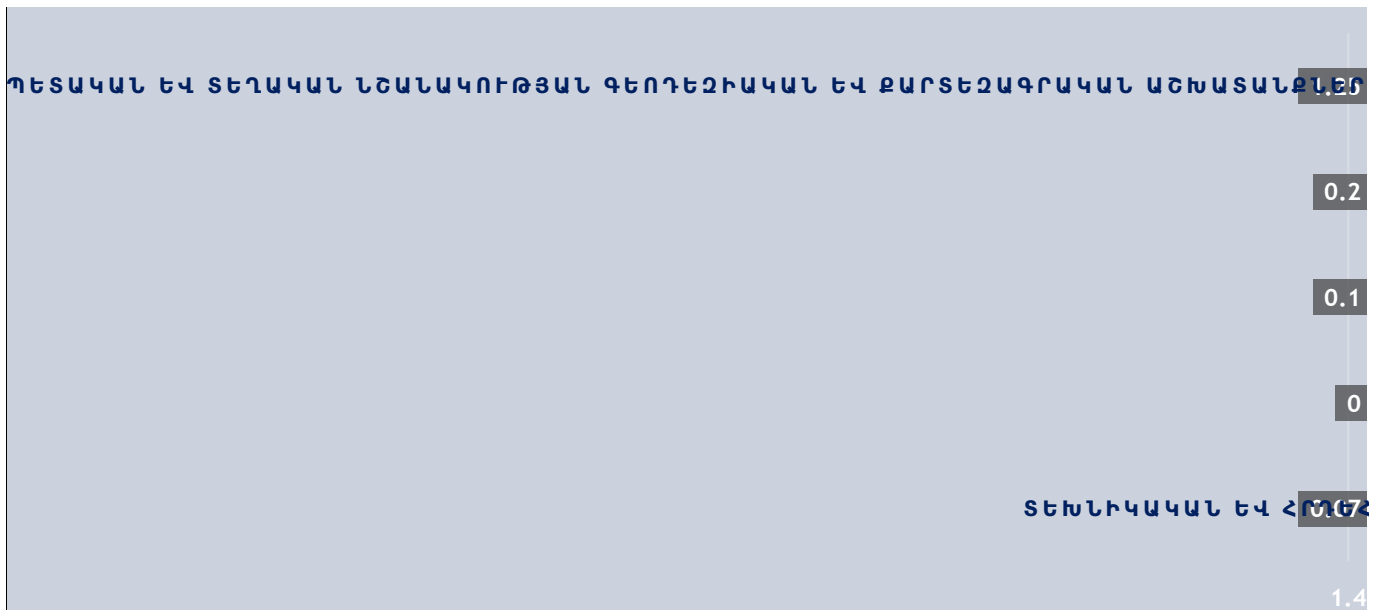
3. ԱՐԴՅՈՒՆԵՐԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

3.1) Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակական հարաբերությունը.

2024 թվականին ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակական հարաբերությունը 0.11 է, ցուցանիշը 2023 թվականին եղել է 0.04:

Ոլորտ	3.1. Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակական հարաբերակցությունը		
	N2 – ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակ	N1– ստուգումների տարեկան ծրագրով նախատեսված և իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակ	$R = N2/N1$
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	8	123	0.06504065
Էներգետիկայի	0	101	0
Տրանսպորտի	2	20	0.1
Քաղաքաշինության	25	122	0.204918033
Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման	5	4	1.25

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ամենամեծ ցուցանիշը արձանագրվել է պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտում, իսկ Էներգետիկայի ոլորտում աշխատանքներն իրականացվել են ստուգումների տարեկան ծրագրի շրջանակներում: Պատկերն ըստ ոլորտների՝

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	
		2024թ.	2023թ.
1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	0.07	0.04
2	Էներգետիկայի	0	0
3	Տրանսպորտի	0.1	0
4	Քաղաքաշինության	0.2	0.14
5	Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման	1.25	1.71

3.2) Տեսչական մարմնի վերահսկման բարձր ոչխկային բնագավառներում իրավիճակի փոփոխությունը.

Չափորոշչի գնահատման համար հիմք է հանդիսանում վերահսկողության արդյունքում բարձր ռիսկային բնագավառների տնտեսվարող սուբյեկտների ռիսկայնության փոփոխությունը: Չափորոշչի գնահատումը կատարվում է տարեկան մեկ անգամ: Տրամադրված տեղեկատվության համաձայն բարձր ռիսկային բնագավառների տնտեսվարող սուբյեկտների ռիսկայնության փոփոխությունը ներկայացված է աղյուկասով՝

<i>Ոլորտ</i>	<i>Տարեկան ստուգումների քանակ (հատ)</i>	<i>Մինչև ստուգումը բարձր ռիսկ ունեցող տնտեսվարողների քանակ (հատ)</i>	<i>Ռիսկայնության փոփոխությունը ստուգումից հետո</i>		
			<i>Բարձր (3)</i>	<i>Միջին (2)</i>	<i>Ցածր (1)</i>
Տրանսպորտի	20	14	1	14	5
Էներգետիկայի	101	101	36	62	3
Քաղաքաշինության	122	96	24	86	12
Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	123	90	53	66	4

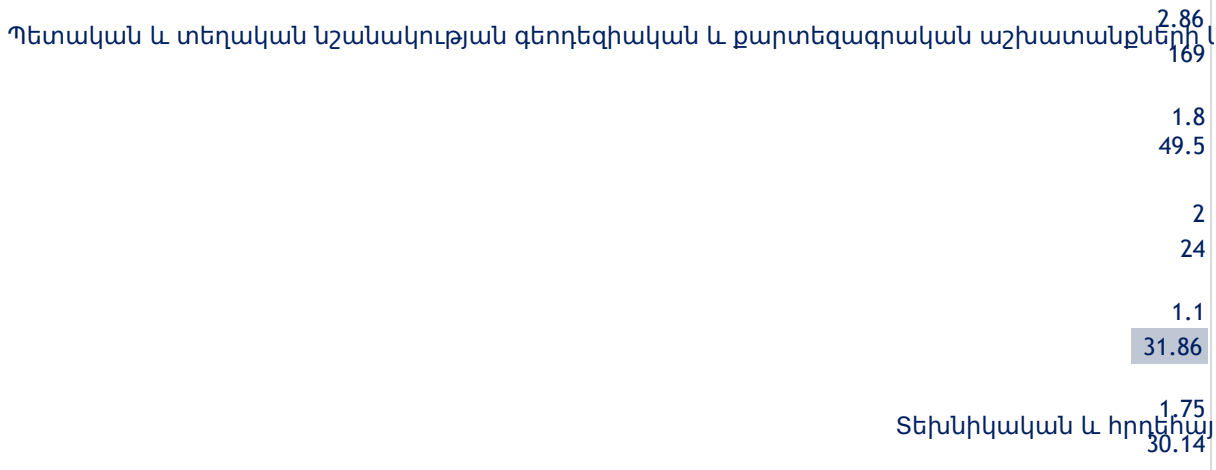
3.3) Ըստ առանձին ստուգման հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները.

Հաշվարկվում են հաշվետու ժամանակահատվածում ստուգման համար հատկացված ֆինանսական միջոցների և մարդկային ռեսուրսների միջին ցուցանիշները: 2024 թվականին իրականացված առանձին ֆինանսական միջոցներ և մարդկային ռեսուրսներ հատկացված ստուգումներին միջինում 1 ստուգման համար հատկացվել է **55.408** ՀՀ դրամ, և միջինում 1 ստուգմանը մասնակցել է **1.66** աշխատակից, 2023 թվականին իրականացված առանձին ֆինանսական միջոցներ և մարդկային ռեսուրսներ հատկացված

ստուգումներին միջինում 1 ստուգման համար հատկացվել է 76.584 ՀՀ դրամ,
և միջինում 1 ստուգմանը մասնակցել է 1.6 աշխատակից :

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ (միջին 1 ստուգում)			
		2024թ.		2023թ.	
		Ծախս/ հազ. ՀՀ դրամ	Ռեսուրս/ աշխատակից	Ծախս/ հազ. ՀՀ դրամ	Ռեսուրս/ աշխատակից
1	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության	30.14	1.75	40.13	1.75
2	Էներգետիկայի	31.86	1.1	32.02	0.7
3	Տրանսպորտի	24.0	2	28.26	1.3
4	Քաղաքաշինության	49.5	1.8	55.47	1.4
5	Հողօգտագործման	169.0	2.86	414.83	5.5

Տվյալների ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ հաշվետու ժամանակաշրջանում ստուգման համար հատկացված ֆինանսական միջոցների և մարդկային ռեսուրսների միջին ցուցանիշներով ամենաբարձր ցուցանիշ արձանագրվել է պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտում՝ ինչը կարող է պայմանավորված լինել ոլորտում ստուգումների երկար տևողությամբ և գործուղումների անհրաժեշտությամբ, ամենացածր ցուցանիշները՝ արձանագրվել են Էներգետիկայի և տրանսպորտի ոլորտներում: Պատկերն ըստ ոլորտների՝

- միջինում հատկացված գումար (դրամ)
- միջինում 1 ստուգմանը մասնակցած աշխատողների թիվ

3.4) Տեսչական մարմնի, տեսչական մարմնի աշխատակիցների դեմ բերված դիմում-բողոքների քանակը և դրանց արդյունքները.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հաշվետու ժամանակահատվածում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 165 վարչական ակտ, 2023-ին՝ 119: 118-ով վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման, 1 գործով բողոքը բավարարվել է մասնակի, 33 գործով՝ բավարարվել է: 9 բողոք թողնվել է առանց քննության: 4 բողոք քննության փուլում է: Ըստ ոլորտների պատկերը հետևյալն է՝

Տրանսպորտի ոլորտ.

Հաշվետու ժամանակահատվածում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 76 վարչական ակտ, որից 62-ով վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման, 11 գործով՝ բավարարվել է: 2 բողոք թողնվել է առանց քննության: 1 բողոք քննության փուլում է:

Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ.

Հաշվետու ժամանակահատվածում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 77 վարչական ակտ, որից 49-ով վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման, 1 գործով բողոքը

բավարարվել է մասնակի, 21 գործով՝ բավարարվել է: 5 բողոք թողնվել է առանց քննության: 1 բողոք քննության փուլում է:

Էներգետիկայի ոլորտ.

Հաշվետու ժամանակահատվածում վերադասության կարգով բողոքարկվել է 4 վարչական ակտ, որից 2-ով էլ վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման: 1 բողոք թողնվել է առանց քննության: 1 բողոք քննության փուլում է:

Քաղաքաշինության ոլորտ.

Բողոքարկվել է 8 վարչական ակտ, որից 5-ով էլ վարչական ակտերը թողնվել են անփոփոխ, իսկ բողոքներն՝ առանց բավարարման, 1 գործով բողոքը բավարարվել է, 1 բողոք թողնվել է առանց քննության: 1 բողոք քննության փուլում է:

ԴԱՏԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՆԵՐ

2024 թվականին դատարան է մուտքագրվել 708 հայցադիմում, 2023-ին՝ 742: Վարույթ է ընդունվել 676 հայցադիմում, 21-ի ընդունումը մերժվել է, 11 գործ վարույթ ընդունելու ընթացիկ փուլում է:

676 ընդունված

21 մերժված

708 հայցադիմում

Հաշվետու ժամանակաշրջանում 651 դատական գործերով կայացվել է Տեսչական մարմնի 571 վարչական ակտերն անվավեր ճանաչելու, 80-ով՝ անփոփոխ թողնելու մասին վճիռ: 13 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 154 վերաքննիչ բողոք՝ 105-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 49-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված՝ 10 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 18 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տնտեսավարողի կողմից ներկայացված 2 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 10 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

Տրանսպորտի ոլորտ.

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 472 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 460-ը, 11-ի ընդունումը մերժվել է, 1 գործ վարույթ ընդունելու ընթացիկ փուլում է: Կայացվել է 465 վճիռ, որոնցից 31-ով տնտեսավարողի հայցերը մերժվել են, իսկ 434-ով՝ Տեսչական մարմնի դեմ ներկայացված հայցապահանջները բավարարվել են: 3 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 53 վերաքննիչ բողոք՝ 35-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 18-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված՝ 2 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 8 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տնտեսավարողի կողմից ներկայացված 1 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 2 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ.

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 209 հայցադիմումից վարույթ է ընդունվել 190-ը, 9-ի ընդունումը մերժվել է, 10 գործ վարույթ ընդունելու ընթացիկ փուլում է: Կայացվել է 160 վճիռ, որոնցից 45-ով տնտեսավարողի հայցերը մերժվել են, իսկ 115-ով՝ Տեսչական մարմնի դեմ ներկայացված հայցապահանջները բավարարվել են: 7 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 94 վերաքննիչ բողոք՝ 69-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 25-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված՝ 7 և Տեսչական մարմնի կողմից՝ 9 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տեսչական մարմնի կողմից՝ 6 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

Քաղաքաշինության ոլորտ.

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացվել է 25 հայցադիմում: Վարույթ է ընդունվել 24-ը, 1-ի ընդունումը մերժվել է: Կայացվել է 18 վճիռ, որոնցից 16-ով էլ տնտեսավարողի հայցը բավարարվել է, 2 ով՝ մերժվել: 3 գործով դատական վարույթը կարճվել է: Ներկայացվել է 2 վերաքննիչ բողոք՝ 1-ը Տեսչական մարմնի կողմից և 1-ը՝ տնտեսավարողի: Նախկինում Տեսչական մարմնի կողմից կողմից ներկայացված 1 վերաքննիչ բողոք մերժվել է: Տեսչական մարմնի կողմից՝ 1 վերաքննիչ բողոք բավարարվել է:

Էներգետիկայի ոլորտ.

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացված 1 հայցադիմումը վարույթ է ընդունվել: Կայացվել է 3 վճիռ, որոնցից 1-ով տնտեսավարողի

հայցերը մերժվել են, իսկ 2-ով՝ Տեսչական մարմնի դեմ ներկայացված հայցապահանջները բավարարվել են:

Տնտեսավարողի կողմից ներկայացվել է 4 վերաքննիչ բողոք: Նախկինում տնտեսավարողի կողմից ներկայացված 1 վերաքննիչ բողոք մերժվել է:

Պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման:

Ընդդեմ Տեսչական մարմնի դատարան ներկայացվել է 1 հայցադիմում, որն ընդունվել է վարույթ: Կայացվել է 5 վճիռ, որոնցից 4-ով էլ տնտեսավարողի հայցը բավարարվել է, 1- ով՝ մերժվել: Տնտեսավարողի կողմից ներկայացվել է 1 վերաքննիչ բողոք:

2024 թվականի ընթացքում ստացված բողոքների և իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակական հարաբերությունը 2.13 է:

$Q = \text{բողոքների քանակ} / \text{ստուգումների քանակ} = 873/410 = 2.13$

**Չափորոշիչը չի կարող արտահայտել ամբողջական, իրական պատկերը, քանի Տեսչական մարմինն իրեն վերապահված լիազորություններն իրականացնում է, ոչ միայն ստուգումների, այլև մեծամասամբ վերահսկողական այլ գործառույթների միջոցով, ինչը չափորոշիչի հաշվարկման բանաձևում ընդգրկված չէ:*